

Konferenssitoimituksen suunnittelu Unescon World Press Freedom Day –konferenssissa Helsingissä 2016

Taika Dahlbom

Tekijä(t) Taika Dahlbom	
Koulutusohjelma Journalismi	
Opinnäytetyön otsikko Konferenssitoimituksen suunnittelu Unescon World Press Freedom Day –konferenssissa Helsingissä 2016	Sivu- ja liitesivumäärä 49 + 39
<p>Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco järjestää vuosittain World Press Freedom Day -konferenssin (WPFD) juhliakseen maailman lehdistönvapauden päivää. WPFD-konferensseissa toimii nuorten toimittajien kansainvälinen konferenssitoimitus Youth Newsroom, joka uutisoi konferenssin teemaan liittyvistä aiheista.</p> <p>Konferenssitoimitus on lyhytkestoinen, tietyistä tapahtumasta ja sen teemoista uutisoiva toimitus, joka kootaan yhteen ainutkertaisesti. Helsingin vuoden 2016 konferenssitoimituksen toimeksiantona oli tuottaa toimintakykyinen kansainvälinen, englanninkielinen uutistoimitus Helsingin WPFD-konferenssin ajaksi 2.5.2016–4.5.2016. Toimitus tuotti multimediajulkaisua internetissä osoitteessa wpfd2016.com sekä Freezine-nimisen printtijulkaisun, joka jaettiin konferenssivieraille 4.5.2016.</p> <p>Opinnäytetyössäni käsittelen julkaisuihin johtanutta suunnittelu- ja organisointityötä 2.5.2015 ja 1.5.2016 välisenä aikana. Toimin konferenssitoimituksessa toimituspäällikkönä, kirjoittajatiimin vetäjänä ja printtilehden vastuuhenkilönä. Opinnäytetyössä kerron konferenssitoimituksen toiminnalle määritellyt lähtökohdat ja tavoitteet, sekä miten koko konferenssitoimitus konferenssitoimituksen kirjoittajatiimin työskentely, ja konferenssilehti suunniteltiin.</p> <p>Suunnitteluvaiheessa loin Unescon toimeksiannosta konferenssitoimituksen kirjoittavia toimittajia ja tulevien vuosien konferenssinjärjestäjiä varten toimituksen suunnittelusta ja toimitustyöstä kertovan käsikirjan, jonka suunnittelu ja toteutus ammensivat konferenssitoimituksen suunnittelutyöstä. Käsittelen käsikirjan sisällön, suunnittelun ja toteutuksen lisäksi opinnäytetyössä työkaluja, joita käytin konferenssitoimituksen suunnittelussa ja tuotannossa. Työn ulkopuolelle rajautuvat sekä toimeksiantajan, julkaisujen yleisön että konferenssitoimituksen muiden jäsenten näkökulmat. Konferenssin aikaista toimitustyötä käsittelen siinä laajuudessa, joka on tarpeen konferenssin suunnittelutyön onnistumisen arvioimiseksi.</p> <p>Opinnäytetyöni toteutustapa on kehitysprojekti. Suunnittelu alkoi tutustumalla Riikan vuoden 2015 WPFD-konferenssin toimitukseen. Tarkoituksena oli kehittää Helsingin konferenssitoimituksesta toimittajien ja työnjohdon kannalta paremmin toimiva toimitus. Tämä tavoite onnistui sikäli, että toimituksen suunnitteluvaiheessa löytyi hyviä ratkaisuja Riikan konferenssitoimituksessa havaitsemiimme ongelmiin, kuten työnjohtoon, aikataulutukseen ja käytännön järjestelyihin. Ratkaisut jalkautettiin konferenssitoimituksen toiminnassa.</p> <p>Toimitusprosessia ei suunniteltu riittävän tarkasti ennen konferenssia. Tämä aiheutti ongelmia toimituksessa konferenssin aikana. Muun suunnittelun onnistumisen vuoksi toimitusprosessin ongelmat voitiin ratkaista konferenssin kuluessa.</p>	
Asiasanat toimitus konferenssi projektinhallinta suunnittelu lehti journalismi	

Sisällys

1	Konferenssitoimitus Helsingin World Press Freedom Dayssa	1
2	Konferenssitoimituksen tavoitteet, lähteet ja suunnittelu.....	4
2.1	Kirjalliset lähteet ja Riikan konferenssitoimitus kokemuslähteenä	6
2.1.1	Riikan konferenssitoimituksen haasteita.....	6
2.1.2	Ratkaisuja Riikan konferenssitoimituksen haasteisiin.....	9
2.2	Konferenssitoimituksen suunnittelu ja projektinhallinta.....	11
2.2.1	Toimituksen journalistiset tuotteet	13
2.2.2	Toimituksen resurssit: budjetti ja välineelliset resurssit.....	14
2.2.3	Toimituksen henkilöstön rekrytointi, organisointi ja perehdyttäminen.....	16
2.2.4	Toimituksen toiminnan organisointi ja johtaminen	19
2.3	Käsikirja konferenssitoimituksen ohjaus- ja tukityökaluna	22
2.3.1	Käsikirjan suunnittelu ja toteutus järjestelyvuoden aikana	23
2.3.2	Käsikirjan suunnittelu: ulkomuoto ja sisältö	24
3	Lehden suunnittelu ja toteutus: lähteet ja eteneminen	25
3.1	Toimitusprosessin suunnittelu	26
3.2	Lehden rekrytointi, konseptointi ja sisältösuunnittelu	29
4	Konferenssitoimituksen ja kirjoittajatiimin toiminta konferenssin aikana.....	36
4.1	Kirjoittajatiimin toiminnan ja lehden toimitusprosessin konkretisoituminen.....	37
4.1.1	Käsikirja sujuvoitti kirjoittajatiimin työskentelyä	40
4.1.2	Tiimiyttäminen ja vastuunjako sujuvoittivat työtä	41
4.1.3	Toimituksen etukäteisperehdytys nopeutti toimitustyön aloittamista	42
4.1.4	Toimivat käytännön järjestelyt hyvä perusta toimitustyölle.....	42
4.2	Mikä konferenssitoimituksessa ja kirjoittajatiimissä ei toiminut	42
4.2.1	Kolmoisrooli huono idea oman ja toimituksen toiminnan kannalta	43
4.2.2	Toimitusprosessien käytännönläheinen läpikäynti toimituksessa tärkeää	43
4.2.3	Vastuiden määrittely koko suunnitteluprosessin alussa ei riitä	44
4.3	Arviointiluku: Koko projektin kootut opit.....	44
	Lähteet	46
	Liitteet.....	49

1 Konferenssitoimitus Helsingin World Press Freedom Dayssa

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestö Unesco järjestää vuosittain World Press Freedom Day -konferenssin (WPFD) juhliakseen maailman lehdistönvapauden päivää. Konferenssin työkieli on englanti. Vuonna 2016 WPFD järjestettiin Helsingissä 2.5.2016–4.5.2016. Konferenssin alaotsikkona oli "This is your right!" ja pääteemana tiedonvapaus painovapauslain ja julkisuusperiaatteen 250-vuotisjuhlavuoden kunniaksi (Unesco 17.5.2016).

WPFD-konferensseissa toimii nuorten toimittajien kansainvälinen konferenssitoimitus Youth Newsroom. Sen tarkoituksena on uutisoida sananvapaudesta konferenssin aikana. Youth Newsroom toimii toimitustyössään itsenäisesti. Unescon konferenssijärjestäjät toimittavat puitteet ja tekevät käytännön järjestelyjä Youth Newsroomin toiminnan mahdollistamiseksi. Youth Newsroomin järjestämisestä on vastuussa niin kutsuttu ankkurikoulu.

Helsingin konferenssissa ankkurikouluna toimi Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelma. Vastuussa konferenssitoimituksen suunnittelusta ja toiminnasta olivat koulutusohjelman opiskelijat koulutusohjelman johtajan Anne Leppäjärven johdolla.

Helsingin konferenssin Youth Newsroom oli vuoden kestävä projekti, jonka päämääränä oli tuottaa toimintakykyinen kansainvälinen uutistoimitus Helsingin WPFD-konferenssin ajaksi. Projekti alkoi, kun ryhmä opiskelijoita ja opettajia kävi Riikan WPFD-konferenssissa tutustumassa ja osallistumassa Youth Newsroomin toimintaan 2.5.–5.5.2015. Toimitusta suunniteltiin toukokuusta 2015 huhtikuuhun 2016. Konferenssitoimituksen toiminta alkoi 1.5.2016 ja päättyi 4.5.2016. Tämä oli myös projektin päätöspiste.

Projektin toimeksiantajan Unescon mukaan Helsingin vuoden 2016 World Press Freedom Dayn Youth Newsroom -konferenssitoimituksen tarkoituksena oli koota eri maista kotoisin olevista journalisteista toimiva uutishuone, joka viestii konferenssin teemoista, eli sanan-, lehdistön- ja tiedonvapaudesta, niin konferenssivieraille kuin koko maailmalle (Dahlbom 5.5.2015). Tavoitteen voi analysoida sisältävän monta osatavoitetta:

- 1) Uutistoimituksen suunnittelu ja toteutus. Tämä osatavoite sisältää toimituksen fyysiset ja tekniset puitteiden suunnittelun, hankinnan, mitoituksen ja organisoinnin.
- 2) Koota eri maista kotoisin olevista journalisteista toimivan uutistoimituksen. Tämä osatavoite sisältää toimituksen jäsenten rekrytoinnin, sekä toimituksen sosio-kulttuuristen puitteiden luonnin ja toimituksen jäsenten perehdyttämisen sekä työnohjauksen ennen konferenssia ja konferenssin aikana.

3) Viestiä konferenssin teemoista. Tämä osatavoite sisältää toimituksen tavoitteena olevan ottaa selvää konferenssin tapahtumista ja teemoista viestintää varten sekä teemoihin liittyvien juttujen julkaisun julkisesti päätoimituksen valitsemisella ja/tai luomisella viestintäkanavissa.

Opinnäytetyössäni käsittelen Helsingin World Press Freedom Day -konferenssin Youth Newsroom -konferenssitoimituksen suunnittelua 2.5.2015 ja 1.5.2016 välisenä aikana. Suunnittelun onnistumista arvioin tavoitteiden täyttymisen, konferenssin aikana tehtyjen, suunnittelusta poikkeavien muutosten sekä oman näkemykseni perusteella. Konferenssitoimituksemme kehitystyö pohjautui kokemukselle vuoden 2015 konferenssista.

Opinnäytetyössä kuvaan konferenssitoimituksen toiminnalle määritellyt lähtökohdat ja tavoitteet. Kerron, miten koko konferenssitoimituksen suunnittelu ja organisointi, sekä konferenssitoimituksen kirjoittajatiimin työskentelyn suunnittelu ja konferenssilehden suunnittelu etenivät tuona ajanjaksona. Suunnitteluvaiheeseen liittyy olennaisesti konferenssitoimitusta varten luomani toimintaa ohjaava käsikirja, jonka suunnittelu ja toteutus ammensivat konferenssitoimituksen muusta suunnittelutyöstä. Opinnäytetyössä esittelen myös työkaluja, joita käytettiin konferenssitoimituksen suunnittelussa ja tuotannossa. Työn ulkopuolelle rajautuvat sekä toimeksiantajan, julkaisujen yleisön että konferenssitoimituksen muiden jäsenten näkökulmat. Konferenssin aikaista toimitustyötä käsittelen siinä laajuudessa, joka on tarpeen konferenssin suunnittelutyön onnistumisen arvioimiseksi. Lopuksi pohdin, mikä konferenssitoimituksen suunnittelussa ja toteutuksessa onnistu tai ei onnistunut.

Konferenssitoimituksella tarkoitan tässä työssä kansainvälistä toimitusta, joka koottiin yhteen konferenssin ajaksi tarkoituksenaan uutisoida konferenssista sekä konferenssin kävijöille että ulkomaailmalle. Kerron lisää toimituksen tarkoituksesta luvussa 2.

Toimituspäällikkönä olin vastuussa toimituksen toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta, sekä konferenssin printtilehden suunnittelusta ja toteutuksesta. Lisäksi toimin kirjoittajatiimin vetäjänä ja lehden vastuuhenkilönä. Asemastani kerron lisää luvussa 2.

Konferenssitoimitus koottiin nuorista journalisteista, jotka tulivat konferenssiin tarkoituksenaan osallistua konferenssitoimitukseen. Journalisteja tuli Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun lisäksi Suomesta Turun Ammattikorkeakoulusta ja Tampereen ja Jyväskylän yliopistoista sekä Etelä-Sudanista, Israelista, Palestiinasta, Syyriasta, Jordanista, Libanonis-

ta, Tunisiasta, Perusta ja Indonesiasta. Toimittajien rekrytoinnista kerron lisää luvussa 2.2.3. ja toimituksen rakenteen suunnittelusta luvussa 2.2.4.

Helsingin konferenssitoimituksen toiminta alkoi virallisesti Unescon kanssa pidetyssä aloituspalaverissa Riikassa 5.5.2015. Konferenssitoimituksen suunnittelun aloitimme kuitenkin jo 2.5.2015 Riikan konferenssitoimituksen toiminnan alkaessa. Teimme muistiinpanoja ja keskustelimme Helsingin päätoimituksen jäsenten kanssa Riikan konferenssitoimituksen toiminnasta koko Riikan konferenssitoiminnan ajan.

Helsingin konferenssitoimituksen suunnittelusta muodostui kehitysprojekti tutustuttuamme Riikan konferenssitoimitukseen, josta kerron lisää luvussa 2.1.1. Pyrimme kehittämään sekä toimituksen puitteita, aikataulutusta, journalistisia tuotteita, toiminnan ja toimituksen rakenteen organisointia että toimitusprosessia Riikassa havaitusta. Näitä ratkaisuja käsitelen luvuissa 2 ja 3. Toimitusprosessilla tarkoitan sitä toimintaa, jonka tulee tapahtua, jotta juttuideasta tulee julkaistu juttu (Jaakkola 2013, 61–63).

Produktien ja toimituksen toiminnan suunnittelun alkuvaiheissa kävi ilmi, että Unescolla ei ole toimituksen suunnittelua ja toimintaa ohjaavia dokumentteja kuin vuoden 2013 Costan konferenssitoimituksesta. Costan dokumentti keskittyy kuitenkin toimituksen yleisiin käytännönjärjestelyihin. (Turtia 1.12.2015.) Unescon toimeksianto opinnäytetyökseksi sisältääkin konferenssitoimituksen käsikirjan, jossa ohjeistetaan konferenssitoimituksen tulevia järjestäjiä WPFD-konferenssin järjestämisessä sekä annetaan ohjeita kirjoittajatiimin jäsenille konferenssitoimituksen toiminnasta. Kerron luvussa 2.3 kirjoittajien tiimille ja konferenssijärjestäjille luomastani käsikirjasta.

Luvussa 3 kerron konferenssilehden suunnittelusta. Luvussa 4 käsittelen konferenssitoimituksen suunnittelun tuloksia. Pohdin, mikä vaikutus suunnittelulla oli konferenssitoimituksen toimintaan ja arvioin suunnittelun onnistumista. Lisäksi pohdin omaa oppimistani.

Konferenssitoimituksen tapaisesta, rajoitettuna aikana tietyn tapahtuman yhteydessä toimivan toimituksen suunnittelusta ja toiminnasta on olemassa erittäin vähän kirjallisia lähteitä. Tämän työn päälähteinä on käytetty tutustumismatkaa Riikan konferenssitoimitukseen sekä Linda Finellin partioleiritoimituksen suunnittelusta ja toteutuksesta kertovaa opinnäytetyötä. Leiritoimitus on lyhytkestoisena, tapahtumaa varten tuotettuna toimituksena suoraan verrattavissa konferenssitoimitukseen. Suunnittelutyössä hyödynsin myös aiempia kokemuksiani sekä Haaga-Helican Liiketalousyksikön projektinjohtamisen kurssia. Kerron työn tietoperustasta lisää aihekohtaisesti luvuissa 2, 3 ja 4.

2 Konferenssitoimituksen tavoitteet, lähteet ja suunnittelu

Konferenssitoimituksen suunnitteluvaihe alkoi tutustumismatkasta Riikan konferenssiin ja loppui konferenssitoimituksen kokoontuessa ensimmäisen kerran 1.5.2016.

Haaga-Helia Ammattikorkeakoulun Journalismin koulutusohjelman johtoa ja opiskelijoita kutsuttiin Riikan World Press Freedom Day -konferenssiin tutustumaan ja osallistumaan konferenssitoimituksen toimintaan, jotta he voivat tämän kokemuksen avulla kehittää ja suunnitella oman konferenssitoimituksensa Helsingin vuoden 2016 konferenssia varten.

Varsinaisen toimeksiannon konferenssitoimituksen järjestäjät saivat Unescon 5.5.2015 järjestämässä palaverissa, johon osallistui muiden muassa Unescon ilmaisunvapauden ja median kehityksen johtaja Guy Berger sekä Suomen konferenssin pääjärjestäjistä mm. Unescon puolesta Helsingin konferenssin järjestelyistä vastuussa ollut asiantuntija Tarja Turtia ja opetus- ja kulttuuriministeriön Kansainvälisten asioiden sihteeristön kulttuuriasiainneuvos Zabrina Holmström. Unescon ja opetus- ja kulttuuriministeriön lisäksi konferenssia oli järjestämässä ulkoasiainministeriö. Nämä organisaatiot muodostivat konferenssitoimituksen ensisijaiset sidosryhmät konferenssin suunnittelun ja toteutuksen aikana.

Sidosryhmät eivät asettaneet rajoituksia Youth Newsroomin toiminnalle, tuotteille tai suunnittelulle aloituspalaverissa. Johtaja Guy Berger toivoi kuitenkin painokkaasti, että Youth Newsroom toimittaisi konferenssiosallistujille jaettavan printtilehden, joka voisi toimia matkamunistona tapahtuman osallistujille. (Dahlbom 5.5.2015.)

Helsingin konferenssitoimituksen suunnittelu aloitettiin ryhmän sisäisen kommunikaation ja muistiinpanojen avulla heti konferenssitoimituksen aloittaessa Riikassa 2.5.2015. Riikassa sekä osallistuimme täysipainoisesti konferenssitoimituksen toimintaan että havainnoimme sitä. Tarkoituksena oli jatkaa hyväksi havaittuja toimintatapoja Helsingissä ja kehittää uusia ongelmallisiksi havaittujen toimintatapojen tilalle. Helsingin-toimituksemme kokoontui Riikassa iltaisin toimituspäivän päätyttyä keskustelemaan päivän havainnoista.

Toimituksen ensimmäisessä toimituskokouksessa 9.5.2016 lähdimme suunnittelemaan toimituksen toimintaa journalististen tuotteiden ja toimituksen rakenteen näkökulmasta. Ajatuksena oli, että toimituksen toiminnan suunnittelu voidaan aloittaa vasta kun tiedetään, millaisia tuotteita toimitus aikoo julkaista. (Dahlbom 5.5.2015.)

Konferenssitoimituksen järjestämisestä vastuussa olivat koulutusohjelman johtaja Anne Leppäjärvi projektinjohtajan ja päätoimittajan ominaisuudessa, sekä opiskelijat Taika Dahlbom, Eemeli Martti, Riikka Kajander, Tommi Kolehmainen, Luca Lönnfors, Janne Puumalainen, Juuso Parviainen ja Emil Johansson. Tästä joukosta muodostui konferenssitoimituksen päätoimitus Riikan debrief-palaverissa Helsingissä 9.5.2015. Sen vastuulla oli suunniteltujen viestintäproduktien toteutuminen konferenssin aikana. Otin vastaan toimituspäällikön pestin tässä kokouksessa. Toimituspäällikön toimenkuvaksi määriteltiin "vastuussa siitä, että konferenssitoimitus saadaan toimimaan ja produktit julkaistua" (Dahlbom 9.5.2015).

Helsingissä 13.5.2015 pidetyssä kokouksessa määriteltiin konferenssitoimituksen päätoimituksen kokoonpanoa sekä niitä arvoja ja toimintatapoja, joiden pohjalta arvioitiin konferenssitoimituksen voivan toimia täysipainoisesti ja hyvässä hengessä sekä suunnittelun että konferenssin aikaisen toiminnan ajan. Toimituksen arvoiksi määriteltiin luovuus, luottamus ja rohkaisu. Ohjenuorana oli tukea toimittajien innovatiivisuutta ja kannustaa toimittajia toimimaan niin, että

toimituksen tuottamat sisällöt ilmaisevat sananvapauden kokonaisvaltaista käyttämistä. Tekniset ratkaisut ja tuotantotiimit suunnitellaan niin, että ne rajoittavat toimittajan luovuutta mahdollisimman vähän, mutta tukevat jokaisen kykyä mahdollisimman hyvin. (Dahlbom 13.5.2015.)

Toimituspäällikkönä toimin projektinjohtajan alaisuudessa tiiminvetäjien esimiehenä ja tukihenkilönä koko suunnitteluprosessin ja konferenssitoimituksen toiminnan ajan. Olin vastuussa koko toimituksen toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta lukuun ottamatta budjetointia ja varojen hankintaa. Viestintä konferenssin järjestäjien kanssa ei ollut vastuullani, mutta osallistuin siihen tarvittaessa, etenkin tammi-huhtikuussa 2016..

Projektin edetessä vastuulleni tulivat myös kirjoittajatiimin vetäminen sekä konferenssilehti *Freezinen* suunnittelu ja toteuttaminen. Konferenssitoimituksen suunnittelun ja toiminnan ajan toimin myös kirjoitustiimin johtajana eli kirjoittavien toimittajien tiimin jäsenen (toimittajat, editoijat, taittajat) esimiehenä. Olin vastuussa siitä, että lehden toimitusprosessin lopputuloksena konferenssilehti saadaan julkaistua aikataulussa. Toimitusprosessi voidaan määritellä prosessiksi, jonka aikana lehden yksittäinen numero muotoutuu ideoista valmiiksi lehdeksi (Kuisma, Rätty & Töyry 2008, 26).

2.1 Kirjalliset lähteet ja Riikan konferenssitoimitus kokemuslähteenä

Riikan kokemukset olivat ensisijainen lähde Helsingin konferenssitoimituksen suunnittelulle. Näiden kokemusten lisäksi suunnittelun lähteinä toimivat journalistista työskentelyä kuvaavat lähteet, kuten Kaisa Jaakkolan *Hyvä journalismi: Käytännön opas toimittajille* (2013), joka kertoo toimitustyöstä toimittajan näkökulmasta. Erityisesti Linda Finellin opinnäytetyö (2012) osoittautui hyödylliseksi. Finell kuvaa opinnäytetyössään, miten kehitti partiotapahtumalehden päätoimittajana lehden toimitusprosessia ammattimaisemmaksi. Kyseessä on ainoa löytämäni lähde, joka kuvaa konferenssitoimituksemme kanssa samankaltaisen lyhytaikaisen tapahtuman aikana toimivan uutistoimituksen toimintaa ja toiminnan suunnittelua.

Finell korostaa työssään toimitusprosessin haasteiden tunnistamisen tärkeyttä, toimitusprosessin hallintaa ja toimittajien ohjeistamisen tärkeyttä (Finell 2012, 15, 23–25, 27). Opinnäytetyössään Finell avaa myös lehden toimitusprosessin eri vaiheita, mikä auttoi fokusointia lehden suunnitteluvaiheessa (Finell 2012, 3–6).

Finell toteutti oman haasteiden tunnistusanalyysinsä haastatteluiden avulla (Finell 2012, 16–18). Oma konferenssitoimituksemme sai mahdollisuuden kokemukselliseen lähteyttämiseen. Kokemus Riikan Youth Newsroomin toiminnasta oli kullantarvoinen omaa toimistusta suunnitellessa niin journalististen tuotteiden kuin toimintatapojen osalta. Helsingin-toimituksen huomiot Riikan konferenssitoimituksesta toimivat kehitystyön lähtökohtana.

2.1.1 Riikan konferenssitoimituksen haasteita

Riikan toimitus julkaisi kaksi englanninkielistä mustavalkoista päivittäissanomalehtimäistä printtutuotetta, joiden sisältö oli rakennettu konferenssiohjelman ympärille (*Avviso* 3.5.2015, *Avviso* 4.5.2015). Lisäksi toimitus julkaisi uutissivustoa osoitteessa www.youth-newsroom.com. Tuotteet olivat tekstipainotteisia perinteisiä lehtijuttuja. Tästä johtuen toimitusrakenne ja -prosessi oli suunniteltu tukemaan tekstin ja uutiskuvan tuotantoa.

Lehdestä ylijääneet tai toimitusprosessin kannalta liian myöhään valmistuneet eli editoinista tai painosta myöhästyneet jutut julkaistiin netissä, mutta lehdessä julkaistuja juttuja ei julkaistu netissä. Lehdet julkaistiin konferenssin nettisivulla pdf-tiedostona.

Konferenssitoimituksen aikataulusta voidaan nähdä, että juttutuotanto oli suunniteltu niin, että jokaiseen kiinnostavaan ohjelmanumeroon lähetettiin sekä kirjoittava toimittaja että kuvaaja ja video- tai radiotiimi. Tarkoitus oli tuottaa lehdessä julkaistava kuvitettu kirjoitus ja nettiin video tai podcast. (Dreijere 2.5.2015.) Arvioni mukaan tämä aikomus kaatui heik-

koon suunnitteluun erityisesti olemattomien video- ja podcast-ohjeistuksien takia, työnjohdon ja toimittajien eriäviin käsityksiin siitä, millainen on hyvä video tai podcast, sekä epärealistisiin käsityksiin siitä, kauanko videon tai podcastin tuottaminen kestää. Niinpä nettisivuilla julkaistiin lopulta yksittäisiä videoita ja podcasteja sekä yksittäisiä tekstejä kuvineen.

Toimituksen video- ja podcastjulkaisuprosessi oli heikosti suunniteltu ja johdettu. Videon ja radion tekijöiden toimintaa ei juurikaan ohjattu. Tekijänoikeusasiat eivät olleet selkeitä, eikä videon ja radion tekijöillä ollut tietoa, mihin heidän tuottamansa materiaali menee. Videojuttujen ja podcastien konseptointia eikä ideointia ollut tehty etukäteen, eivätkä tekniset puitteet olleet täysin kunnossa. Tämä näkyi muun muassa siitä, että videoiden kuvaaja-editoijat ryhtyivät ensi töikseen tekemään videoiden plansseja, ei sisältöä. Tämä viivästytti videotiimien toimintaa.

Lisäksi video- ja podcast-tuotantoa kahlitsi päätoimittajan täydellinen luottamuspula toimittajien omaan ideointiin ja ammattitaitoon. Se johti heikkolaatuisten juttujen tuotantoon ja julkaisuun. Myös teksti- ja kuvapuolella luottamuspula yhdistettynä heikkoon ohjeistamiseen ja ohjaukseen vaikutti juttujen laatuun sekä toimituksen yhteishengen eroosioon.

Kaikki juttuja tekevät toimittajat lähetettiin erilaisiin ohjelmanumeroihin ilman selkeää ennakkokäsitystä siitä, mistä aiheesta juttua ollaan tekemässä, ilman riittäviä taustatietoja tai käsitystä siitä, millainen juttu tilaisuudesta tulisi tuottaa.

Toiminnan intensiteetti vaihteli toimittajan kannalta hektisestä loppoaikaan. Koska päätoimittaja heitti juttuaiheen toimittajalle yleensä aikaisintaan puoli tuntia ennen juttuaihetta koskevan ohjelmanumeron alkamista ja ohjelmanumeron sali tuli toimittajan tarkistaa itse konferenssijärjestäjien materiaaleista, omaehtoiselle taustatöiden tekemiselle ei ollut juurikaan aikaa. Toimitusprosessin aikatauluhallinnan ongelmat vaikuttivat negatiivisesti juttujen laatuun ja toimittajien käsityksiin suoriutumisestaan.

Toimitusprosessi oli kirjoittavan toimittajan kannalta yksinkertainen, sillä jutun tilasi päätoimittaja ja juttu toimitettiin päätoimittajalle. Tämä aiheutti kuitenkin juttujen viivästymistä ja tyhjäkäyntiä toimituksen puolella, sillä yhden henkilön oli hankala hallita noin 40 henkilön toimintaa. Lisäksi toimitusprosessi oli teknisesti riskialtis: lehden taitto tapahtui konferenssitoimituksen ulkopuolella ja sen hallinnointi vaati runsaasti puhelinkontaktointia. Täysin päätoimittajavetoinen toimitus oli myös riskialtis, sillä päätoimittajan sairastuminen konferenssin aikana hankaloitti huomattavasti toimituksen toimintaa ja pakotti päätoimittajan vetämään toimitusta huomattavan sairaanakin.

Toimittajien vahvuuksia päätoimittaja selvitteli muutamia päiviä ennen konferenssin alkua Facebook-viestien avulla. Toimittajien kielitaito vaihteli huomattavasti, mikä ei ehkä näissä viesteissä tullut esille. Vaihteleva kielitaito hidasti juttutuotantoa ja aiheutti selkeästi paineita päätoimittajalle. Lopulta siirryin itse 3.5.2015 kaksoisrooliin, jossa toimin paitsi toimittajana myös editoijana ja oikolukijana, jotta toinen lehti saatiin painoon ajoissa.

Ensimmäinen, 2.5.2015 painoon mennyt lehti ei sisältänyt juurikaan konferenssin aikana tehtyjä juttuja, vaan se oli muutamia 1000 merkin raportteja ja konferenssikuvia lukuun ottamatta täysin ennalta valmisteltu ennen konferenssia paikallisin voimin. Vaikka 3.5.2015 painoon mennyttä numeroa valmisteltiin jo 2.5.2015, ja osa jutuista oli valmistettu etukäteen, ja lehti meni taittoon klo 20.00, päätoimittajalle tuli kiire saada lehti valmiiksi. Tämä johtui toimitusprosessin aiempien toimien sakkaamisesta sekä siitä että päätoimittaja hallinnoi samalla video- ja podcast-tuotantoa ja printtituotantoa. Ilmeni myös teknisiä ongelmia, joihin ei ollut varauduttu etukäteen.

Työvaiheiden sakkaaminen johti myös ylipitkiin työpäiviin, kun osa toimittajista joutui työskentelemään aamuyöhön saakka. Tähän ei ollut varauduttu myöskään toimituksen ateria- tai muussa huollossa, mikä aiheutti toimittajille fyysistä ja henkistä väsymystä.

Riikan toimituksen suurimmat puutteet olivat työnjohdollisia ja toimituksen työnjakoon sekä toimintaympäristöön liittyviä. Toimituksen toiminta lähti liikkeelle erittäin hitaasti, sillä siirtymiä paikasta toiseen ei ollut sisällytetty aikatauluun, eikä järjestäjien vastuita ollut määritetty riittävällä tarkkuudella. Ensimmäinen toimituskokous vedettiin ilman selkeää suunnitelmaa ja sen sisältö oli toimittajien kannalta puutteellinen siinä mielessä, ettei siinä selvinnyt, mitä oli tarkoitus tehdä, koska ja kenen kanssa. Ensimmäisen toimituspäivän ruokailut olivat omatoimisia, joten osallistujat vaeltelivat paikasta toiseen. Ulkomailta tulleet toimittajat kokivat turhautumista, koska paikalliset toimittajat tuntuivat tietävän, mitä tekivät, ja niinpä ulkomaisille toimittajille tuli ulkopuolinen olo.

Toimitus sijaitsi fyysisesti ikkunattomassa kellarissa, mikä veti toimituksen mielialan matalaksi. Myös ruokailu oli näissä tiloissa. Youth Newsroomin toimittajien liikkumista konferenssituloissa rajoitettiin jakamalla heille erityiset kaulapassit, joilla ei esimerkiksi päässyt syömään samoihin tiloihin kuin konferenssivieraat. Toimittajien tutustumisen kaupunkiin ja paikalliseen kulttuuriin oli ajateltu olevan täysin omaehtoista. (Dahlbom 2.5.–4.5.2015a, Dahlbom 2.5.–4.5.2015b.)

2.1.2 Ratkaisuja Riikan konferenssitoimituksen haasteisiin

Havaitsimme Riikan konferenssitoimituksessa runsaasti haasteita, joita pyrimme omassa toimituksessa ratkaisemaan. Arvioimme, että voimme ratkaista ainakin osan haasteista suunnitteluvaiheessa. Tällaisia haasteita olivat muun muassa video- ja podcast-tuotannon suunnittelun ja ohjauksen haasteet, käytännön järjestelyissä ilmenneet haasteet sekä toimituksen organisoinnissa ja toimittajien perehdyttämisessä ilmenneet haasteet.

Osa haasteista on tapahtumatoimituksille ominaisia, ja niiden ratkaisu edes hyvällä suunnittelulla on vaikeaa. Finellin opinnäytetyön ja Riikan kokemusten vertailulla voi havaita, että tällaisia ovat esimerkiksi toimittajien taitoihin ja aikataulujen hallintaan liittyvät haasteet (Finell 2012, 32–33). Kun nämä haasteet tunnettiin etukäteen, niihin pystyttiin varautumaan suunnitteluvaiheessa. Varautumiskeinojen pohtiminen etukäteen sujuvoitti toimituksen toimintaa. Yksi ratkaisukeino oli tuotteiden suunnittelu niin, että pahimmat Riikassa havaitut aikatauluongelmat vältettiin kokonaan.

Riikan kokemusten perusteella arvioimme sekä päätoimituksen kesken että yhdessä sidosryhmien kanssa, että käytännön järjestelyihin ruokailuineen pitää kiinnittää erityistä huomiota Helsingin konferenssitoimituksessa. Ruokailujen tulee olla toimituksen puolesta järjestettyjä läpi konferenssityöskentelyn. Lisäksi toimitustilan tulee olla lähellä muuta konferenssitoimintaa ja konferenssitoimituksen toimittajilla samat liikkumisoikeudet kuin muillakin konferenssin osallistujilla. Konferenssityö piti suunnitella kunkin toimittajan osalta niin, että työpäivien pituus ja kuormittavuus konferenssin aikana oli järkevä ja mahdollisti omaehtoisen konferenssiin tutustumisen sekä kaupunkiin ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumisen. (Dahlbom 4.5.2015, Dahlbom 9.5.2015.)

Arvioimme päätoimituksen kesken, että toimittajien perehdyttäminen mahdollisimman hyvin jo ennen konferenssin alkua nopeuttaisi toimitustyöhön ryhtymisessä konferenssin alussa. Toimittajien tuli saada riittävästi tietoa omasta asemastaan toimituksessa, toimituksen rakenteesta, työskentelytavoista, tavoitteista ja tuotteista. Lisäksi oli tarpeen luoda toimitukselle yhteishenkeä ja sitouttaa toimittajat yhteiseen päämäärään. (Dahlbom 9.5.2015, Dahlbom 13.5.2015.) Työkaluna tässä oli toimitukselle jaettava käsikirja.

Riikassa havaitsimme, että päätoimittajavetoinen toimitusmalli ei toimi. Niinpä 13.5.2015 päätettiin luoda tiimilähtöinen malli, jossa päätoimittajan alaisuudessa toimivat tiiminvetäjät, joiden alaisuudessa toimittajat puolestaan toimivat. Kevyen hierarkkisen mallin oletettiin jakavan vastuuta riittävästi järjestäjien osalta ja toisaalta helpottavan toimittajien välis-

tä yhteistyötä tilanteessa, jossa pitää tutustua ja pystyä yhteistyöhön nopeasti eri kulttuurista tulevien ihmisten kanssa. Lisäksi todettiin, että yritetään selvittää toimitusten jäsenten toimitukselliset taidot ja kielitaito mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, jotta yllätyksiä ei enää konferenssin kuluessa tule. (Dahlbom 13.5.2015.)

Arvioimme päätoimituksessa myös, että vastuiden jako ja selkeä määrittely mahdollisimman varhaisessa vaiheessa helpottaisi päätoimituksen toimintaa konferenssia ennen ja sen aikana. Tällainen luottamukseen perustuva järjestely oli mahdollinen yhteisen Riikan kokemuksen takia, eikä se luultavasti olisi onnistunut yhtä luontevasti, mikäli tiimien johtajat olisi rekrytoitu projektiin vasta järjestäytymisvaiheessa.

Päätoimituksen hajaantuminen usean tiiminjohtajan käsiin oli mahdollinen lähde ongelmille, joita Riikassa ei ollut. Tällaisiksi arvelimme mm. kommunikaatiotyhjiöiden ja ristiriitojen mahdollisuutta. Nämä päätoimitus pyrki minimoimaan pitämällä huolta hyvästä keskinäisestä kommunikaatiosta. Pääasiallisena yhteisenä kommunikaatiovälineenä toimi jo ennen Riikaan lähtöä muodostettu Facebook-ryhmä. Yksityisiin viestittelyihin käytettiin Facebookin chat-toimintoa sekä sähköpostia ja dokumentteja talletettiin sekä Facebook-ryhmään että Google Drive -palveluun.

Päätoimitus suosi kirjallista kommunikointia, jotta keskinäisiin viesteihin olisi helppo palata. Lisäksi päätoimitus kokoontui vuoden aikana useasti.

Tiimeille perustuvan toimituksen oletettiin helpottavan myös toimittajien toimintaa, mikäli järjestelyt kommunikoitaisiin riittävän aikaisin etukäteen toimittajille. Tiimien tarkoitus oli luoda toimitukseen yhteishenkeä, vaikka toimittajat tulivat eri maista ja eri kieli- ja kulttuurialueilta. Toukokuussa 2015 oletettiin toimitukseen tulevan noin 40–50 jäsentä, joista noin puolet ulkomailta. (Dahlbom 13.5.2015.)

Tiimityöskentelyn arvioitiin edesauttavan myös aikatauluruuhkien välttämistä, sillä se jatkaisi hallinnollista ja työnjohdollista vastuuta luontevasti useille eri ihmisille. Tiimityöskentelyä vastaan ei ollut varteenotettavia argumentteja. (Dahlbom 13.5.2015.)

Selkeä kommunikaatio päätoimituksen ja toimittajien välillä, sekä päätoimituksen ja konferenssin järjestäjien välillä oli päätoimituksen tärkeä tavoite yleisen ilmapiirin ja toimittajien työn tukemisessa. Tärkein kommunikaatioväline oli sähköposti. Sen avulla pyrittiin kontaktoimaan toimitukseen Haaga-Helian ulkopuolelta tulevat jäsenet ennen konferenssin alkua ja sen avulla lähetettiin muuan muassa käsikirjat toimitukselle ja käytiin läpi ennakkojuttu-

jen toimitusprosesseja. Lisäksi Facebookiin luotavan ryhmän arvioitiin soveltuvan hyvin vuorovaikutuksen luomiseen jo ennen konferenssia.

2.2 Konferenssitoimituksen suunnittelu ja projektinhallinta

Projektin suunnittelun tarkoituksena oli täyttää projektin ensisijainen tavoite, luoda toimintaedellytykset konferenssitoimitukselle. Konferenssin suunnitteluun oli varattu aikaa noin 11 kuukautta. Väljän suunnittelu-aikataulun toivottiin myös helpottavan Riikassa havaittuja aikatauluruuhkia: tarkoitus oli kontaktoida ja perehdyttää toimittajia ajoissa ennen konferenssin alkua, jotta toimituksen toiminta lähtisi nopeasti käyntiin. Tämä vaati tarkkoja suunnitelmia siitä, miten konferenssitoimitus toimisi Helsingissä.

Suunnittelun aikataulu arvioitiin seuraavanlaiseksi 13.5.2015:

- Resurssien ja reunaehtojen selvittäminen: touko-kesäkuu 2015
- Produktien suunnittelu: elo-lokakuu 2015
- Journalististen tuotteiden valmistelu: lokakuu 2015-huhtikuu 2016
- Toimituksen kotimainen ja kansainvälinen rekrytointi: loka-joulukuu 2015
- Toimituksesta infot ja kutsut valituille toimittajille: tammikuu 2016
- Toimituksen järjestäytyminen (suomalaiset), tekninen ja tuotetestaus, konferenssivalmistelut, tuki ulkomaalaisten toimittajien valmisteluihin ja ennakkojuttuihin: tammi-huhtikuu 2016

Väljän aikataulun toivottiin helpottavan käytännönjärjestelyjä ja suunnittelutoimintaa niin, että toimituksen toiminta saataisiin sujuvaksi. (Dahlbom 13.5.2015.)

Oma toimituspäällikön ja printistä vastuussa olleen tiiminvetäjän suunnitteluprojektini jakautui jälkikäteen katsoen viiteen vaiheeseen, joista osa tapahtui ajallisesti päällekkäin.

- 1) Toimituksen produktit. Pääkysymyksinä olivat, mitä tuotteita tehdään, kuka on vastuussa mistäkin ja miten opinnäytetyöt sijoitetaan koko projektiin.
- 2) Toimituksen resurssit. Pääkysymyksinä olivat, miten saamme toimittajat paikalle ja miten rahoitamme toimituksen toiminnan, missä toimitus toimii ja mitä se tarvitsee toimiakseen hyvin.
- 3) Toimituksen toiminnan hallinnointi. Pääkysymyksinä olivat koko projektin ja päätoimituksen jäsenten aikataulut, jotta projekti saadaan vietyä läpi, sekä lehden aikataulut.
- 4) Toimituksen valmistaminen ja perehdyttäminen. Pääkysymyksinä oli toimitukselle ja muille järjestäjille kommunikointi.

5) Toimituksen vetäminen konferenssin aikana. Pääkysymyksenä oli, miten saamme journalistiset tuotteet valmistettua ja julkaistua aikataulussa.

Loin useissa suunnitteluvaiheissa työkaluja suunnittelutyön ja siitä kommunikoinnin mahdollistamiseksi ja helpottamiseksi. Esittelen näitä työkaluja koko suunnitteluprosessin työvaiheita esitellessäni. Useista työkaluista muodostui myös sisältöä toimittajien perehdyttämiseen suunnattuun käsikirjaan.

Projektinhallinnan lähteenä käytin pääasiassa omaa aiempaa kokemustani työelämästä. Lisäksi kävin Haaga-Helian liiketalousyksikön tammikuussa 2016 järjestämän projektinjohduskurssin Projektijohtaminen BUS3LH003R. Kurssilla käsitellyistä aiheista erityisesti projektin seurannan raportointi, projektin ohjausmallien suunnittelu sekä projektinhallintatyöskentely Excelin työkalujen avulla osoittautuivat hyödylliseksi tämän konferenssitoimitusprojektin suunnittelun aikaisessa projektinhallinnassa ja viestinnässä.

Kurssilla tein myös projektin ensimmäisen kokonaisvaltaisen projektinhallintataulukon, jossa syvennettiin priorisoimaan projektin osioita sen mukaan, minkä pitää olla valmiina, jotta voi suorittaa jonkin toisen osion. Samalla pystyin järjestelemään projektin vaatimia toimia niihin, jotka piti suorittaa tietyssä järjestyksessä ja niihin, jotka voitiin suorittaa yhtä aikaa. Tämä helpotti projektinhallintaa ja projektista kommunikoimista eri sidosryhmille. Esimerkiksi päätoimituksen kanssa viestin projektinhallinnallisista seikoista kuten vastuista ja aikatauluista yksinkertaistetun projektinhallintataulukon avulla (kuva 1).

KUVA 1. Yksinkertaistettu projektinhallintataulukko (osa taulukosta). (Dahlbom 20.1.2016)

7	<tervetuliaisateriaalit	12.1.-1.3.2016	Kaikki
8	<toimittajien somevälineet	12.1.-1.3.2016	Janne
9	yhteydenotto toimittajiin	1.3.-7.3.2016	Kaikki
10	<toimittajien yhteystiedot UNESCO:ltä	1.2.-28.2.2016	Taika
11	<toimittajien jako toimituksiin	1.3.-7.3.2016	Kaikki
12	<yhteydenotto toimittajiin +tervetuliaisateriaalit + käsikirjat		Jokainen omiinsa
13	<yhteydenpito toimittajiin someitse	1.3.-1.6.2016	Kaikki
14	ennakkojutut wpfd-toimitus		
15	<yhteydenotto toimittajiin	2.3.-8.3.2016	Kaikki omiinsa
16	<ennakkojuttujen dedisten säätö	3.3.-9.3.	Kaikki omiinsa
17	<juttujen sisällön säätö	3.3.-20.3.	Kaikki omiinsa
18	<yhteydenpito toimittajiin	3.3.-20.3.	Kaikki omiinsa
19	<ennakkojuttujen valmistuminen	21.3.-15.4.	Kaikki omiinsa
20	<juttujen editointi	21.3.-30.4.	Kaikki omiinsa
21	<juttujen edauksen säätö	22.3.-30.4.	Kaikki omiinsa
22	<ennakkojuttujen ilmestymisen aikataulutus	8.2.-28.2.	Eemeli
23	<ennakkojuttujen julkaisu	1.4.-30.4.	Eemeli

2.2.1 Toimituksen journalistiset tuotteet

Pääkysymyksinä olivat, mitä tuotteita tehdään, kuka on vastuussa mistäkin ja miten opin-
näytetyöt sijoitetaan koko projektiin. Produktien suunnittelussa otettiin huomioon Riikassa
havaitut ongelmat, joita pyrittiin sekä välttämään että toisaalta ratkaisemaan. Tämä suun-
nitteluvaihe painottui touko-elokuulle 2015, jolloin produkti-ideoita pohdittiin päätoimituk-
sen kesken ja toisaalta loka-tammikuulle, jolloin tiiminvetäjät tekivät itsenäisesti päätöksiä
omien produktiensa suhteen ja viestivät niistä käsikirjoissaan.

Arvioimme aikatauluongelmien poistuvan, jos tuottaisimme ainoastaan netissä toimivaa
uutissivustoa, jonka alle koottaisiin kaikki tekstit, kuvat, datajutut, videot ja podcastit. Tästä
viestittäisiin sosiaalisessa mediassa. Eemeli Martti ryhtyi nettisivujen toimituspäälliköksi ja
datatiimin vetäjäksi. Riikka Kajander otti vastuun valokuvaustiiimistä ja Tommi Kolehmai-
nen ja Luca Lönnfors jakoivat vastuun videotiimistä. Emil Johansson nimettiin radiotiimin
vetäjäksi. Sosiaalisen median vastuuhenkilöksi tuli Janne Puumalainen ja minusta tuli
toimituspäällikkö, jolla oli vastuu koko toimituksen organisoinnista.

Unescon asiantuntija Ming Kuok Lim totesi sähköpostitse 5.7.2015, että päätoimituksella
olisi vapaat kädet produktien valinnassa (Leppäjärvi, 5.7.2015). Unescon kanssa 30.11.
käytyjen keskusteluiden jälkeen todettiin kuitenkin, että printtituotteen julkaisulta ei voida
välttää. Printtituote päätettiin tehdä projektinjohtajan ja toimituspäällikön välisissä keskus-
teluissa. Toimituspäälliköstä tuli samalla myös printin vastuuhenkilö.

Unesco esitti suunnitteluvaiheen aikana toiveita myös muista tuotteista, kuten appista
ja Periscope-lähetyksistä. Applikaatiosuunnitelma hylättiin tammikuussa 2016 kustannus-
hyötysuhteen osoittauduttua varsin heikoksi ja tekijöiden löytymisen erittäin vaikeaksi.
Periscope-lähetyksiä kuvattiin ja julkaistiin konferenssin aikana.

Päätuotteiden, eli nettisivun ja lehden lisäksi päätoimitus päätti tuottaa konferenssitoimi-
tuksen käyttöön käsikirjoja, joiden avulla toimitus voitiin perehdyttää jo ennalta käsin. Jo-
kainen tiimin vetäjä ja toimituspäällikkö suunnitteli ja toteutti käsikirjansa osana opinnäyte-
työtään. Käsikirjojen suunnittelu osana opinnäytetyötä alkoi elokuussa 2016, jolloin opin-
näytetöiden ohjaaja kehotti päätoimituksen jäseniä ilmoittautumaan opinnäytetyön opinto-
jaksolle (Jääskeläinen 20.8.2015).

Päätoimituksen jäsenet suunnittelivat sekä tuotteitaan että niiden osia ja tiimiensä toimin-
taa hyvin oma-aloitteisesti. Toimituspäällikkönä pyrin kuitenkin olemaan selvillä kunkin
jäsenen prosessien kulusta ja tukemaan parhaani mukaan kysymyksissä, joihin asiantun-

tijuuteni riitti. Muussa tapauksessa pyrin löytämään henkilön, jonka asiantuntemuksesta voisi olla hyötyä tai delegoin kysymykset projektinjohtajalle. Havaitsin, että usein tueksi riitti hyvien kysymysten esittäminen kysyjälle, jolloin kysyjä löysi oman pohdinnan avulla vastauksen pulmaansa. Myös emotionaalisen tuen antaminen osoittautui hyödylliseksi etenkin käsikirjan kirjoittamisvaiheessa.

2.2.2 Toimituksen resurssit: budjetti ja välineelliset resurssit

Pääkysymyksinä resurssien järjestämisessä olivat, miten saamme toimittajat paikalle ja miten rahoitamme toimituksen toiminnan, missä toimitus toimii ja mitä se tarvitsee toimia-akseen hyvin. Resurssien hankinta ei ollut vastuullani, mutta kirjanpito ja viestintä järjeste-lyihin vaadituista resursseista oli. Tämä tapahtui keräämällä tietoa toimituksen tarpeista tiiminjohtajilta ja välittämällä tietoa eteenpäin resursoinnin vastuuhenkilöille. Tämä vaihe vaati jatkuvaa viestintää sidosryhmien ja projektinjohtajan kanssa.

Resursseihin liittyy olennaisesti budjetti. Budjetointivastuu ja varainhankintavastuu oli pro-jektinjohtajalla, mutta rahoitusmahdollisuuksia ideoimme yhdessä erityisesti hankintavai-heessa. Minulle budjetti näyttäytyi lähinnä konkreettisten resurssien muodossa. Näitä oli-vat muun muassa konferenssitoimituksen ruokailut ja muu huolto, majoitus ja kuljetus, sekä toimituksen tekninen välineistö tietokoneineen, kameroineen, älypuhelimeen jne. Rahoitusvastuut jaettiin sidosryhmien kesken palavereissa (Leppäjarvi, 4.3.2015, Dahl-bom 11.3.2016, Leppäjarvi, 2.5.2016).

Resursseista vastuullani oli toimituksen rakentamisen suunnittelu, kaluston määrittely ja rakentamisen ohjeistaminen. Haaga-Helian vastuulla olivat konferenssitoimituksen tieto-koneistus 40 henkilölle, jonka journalismin koulutusohjelma toteutti yhdessä Haaga-Helian IT HelpDeskin kanssa. Journalismin koulutusohjelma toimitti toimitukseen muun tarvitta-van teknisen laitteiston. (Dahlbom 23.4.2016.)

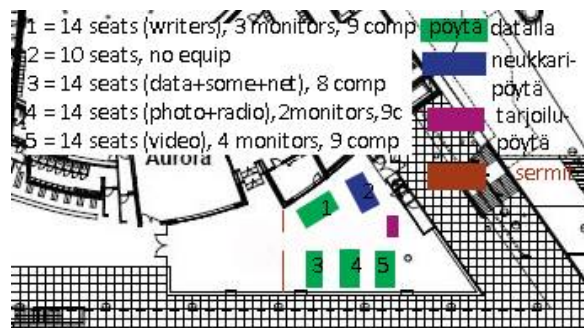
Toimitus sijaitsi fyysisesti konferenssipaikan eli Finlandia-talon Terassisalissa, jonka Ul-koasiainministeriö oli osoittanut toimituksen tilaksi (Dahlbom 11.9.2015). Työkaluksi kon-ferenssitoimituksen resursointia varten loin taulukon, josta näkyvät tarvittavan välineistön laji, määrä ja kuka on vastuussa välineistön toimittamisesta (kuva 2). Taulukkoa varten pyysin tiiminvetäjiltä arvion tiimien tarvitsemista työvälineistä.

KUVA 2. Kuvakaappaus välineistötaulukosta. (Dahlbom 26.4.2016a).

	A	B	C	D
1	wpfd tarvikelista 26.4.2016			
2				
3				
4				
5	Tarvike	Laji	Määrä	Vastuussa
6				OKM/ F-talo
7	Kalusteet			
9	Pöytä (lappärikokoa)	lokaiselle tiimin jäsenelle oma		46
10	Pöytä (sivupöytä, tarjoilupöytätyyppinen)			1
11	Pöytä (kokouspöytätyyppinen, n 10 hengelle)			1
12	Tuoli	lokaiselle tiimin jäsenelle oma		60
13	sähkövirta (pistokkeet)	Kaikkien ei tarvi ladata yhtä aikaa		40
14	valkotaulu			3
15	videotykki			1
16	valkokangas			1
17				
18	Data (kiinteä verkko)			OKM/ F-talo
19	reititin	tarvitaan miel. 40 porttia yhteensä	1 tai useampi, ks. porttien määrä	
20	kaapeleita			40
22	langattoman verkon vahvistus		3 kpl	
24				
25	Koneet/tekniikka			HH helppari
27	Näyttö	lokaiselle tiimin jäsenelle oma erillinen näyttö		9
28	Kannettava /	tietokone		30
29	Hiiri (ext. langallinen)	lokaiseen koneeseen yksi		30
30	Näppäimistö (ext. langallinen)	lokaiseen koneeseen yksi		9
34	Adoben ohjelmisto	Illustrator, Photoshop, Premiere, Audition	kaikkiin koneisiin	
35				
36	Muu			Anne/Esko/Irmeli

Toimituksen rakentamisen suunnittelu vaati sekä aikataulutusta, että havainnollisen työkalun, jonka avulla toimituksen rakentajat pystyivät asettelemaan toimituksen kalustuksen, sähköistyksen ja työvälineiden asettelun ilman omaa läsnäoloani rakentamisen aikana. Tarkoitusta varten loin pohjapiirroksen ja siihen liittyvän erillisen sanallisen ohjeistuksen (kuva 3).

KUVA 3. Kuvakaappaus rakennusohjeista. Dahlbom 26.4.2016b.

2.2.3 Toimituksen henkilöstön rekrytointi, organisointi ja perehdyttäminen

Jo projektia aloittaessa tiedettiin, että toimituksesta tulisi kansainvälinen. Unescon kanssa sovimme, että Unesco rekrytoi kansainväliset toimittajat. Lisäksi ulkoasiainministeriö halusi tarjota vuoden 2017 Indonesian Jakartan konferenssitoimituksen päätoimitukselle mahdollisuuden tulla tutustumaan vuoden 2016 konferenssiin. Skypepalaverissa todettiin, että Unesco sponsoroi toimitukseen 10–15 kansainvälistä toimittajaa ja ulkoasiainministeriö 3–4 toimittajaa Indonesiasta (Dahlbom 30.11.2015).

Konferenssitoimituksessa tarvittavien toimittajien määrä arvioitiin Riikan kokemuksen ja muun kokemuksen perusteella. Jokainen tiiminvetäjä arvioi henkilöstötarpeensa sekä määrän että taitojen osalta, jotta suunnitellut journalistiset tuotteet voitaisiin toteuttaa. Tämän tiedon perusteella kokosin englanninkielisen henkilöstötaulukon, johon oli koottu päätoimituksen henkilöstötarpeet tiimeittäin (kuva 4). Englanninkielistä taulukkoa käyttivät myös Unescon ei-suomenkieliset toimijat konferenssitoimituksen jäseniä rekrytoidessaan.

Taulukon perusteella arvioitiin, että kansainvälisten toimittajien kokonaismäärä on liian pieni ja toimitus tarvitsee kaikkiaan 40 toimittajaa ja viisi fikseriä (Dahlbom 2.12.2015). Arvioimme, että voisimme rekrytoida loput toimituksen jäsenet Haaga-Heliasta ja muista kotimaisista ammattikorkeakouluista ja yliopistoista. Kotimaisten toimittajien rekrytoinnin vastuuhenkilönä toimi projektinjohtaja.

KUVA 4. Kuvakaappaus henkilöstötaulukosta (osa taulukosta). (Dahlbom 2.12.2015)

	A	B	C	D	E	F	G
1					Youth News Room Participants		
2							
3	no.	Last name	First name	Nationality	Specialization	Organisation / University	Position
4		Team photography and photoshop					
5	1			Finnish	visual design, photography and photoshop, own camera	Haaga-Helia	Team leader
6	2				photography and photoshop, own camera		
7	3				photography and photoshop, own camera		
8	4				photography and photoshop, own camera		
9	5				photography and photoshop, own camera		
10	6				photography and photoshop, own camera		
11		Team datajournalism & online production					
12	1			Finnish	Website admin, excel & google spreadsheets, data visualization	Haaga-Helia	Team leader
13	2			Finnish	Website admin, excel & google spreadsheets, data visualization	Haaga-Helia	Team subleader
14	3				excel & google spreadsheets, data visualization with infogr.am and piktochart		
15	4				excel & google spreadsheets, data visualization with infogr.am and piktochart		
16	5				excel & google spreadsheets, data visualization with infogr.am and piktochart		
17	6				excel & google spreadsheets, data visualization with infogr.am and piktochart		
18	7				excel & google spreadsheets, data visualization with infogr.am and piktochart		
19		Team writing & editing					
20	1			Finnish	Website admin, fluent English & Finnish, production experience	Haaga-Helia	Team leader, production leader
21	2				Fluent English, editing & newsroom experience		Editor
22	3				Fluent English, editing experience		Editor
23	4				Fluent English, editing & graphic design (layout) experience: InDesign, Excel, Illustrator		Subteam leader, graphic designer
24	5				English, graphic design (layout) experience: InDesign		Graphic designer
25	6				English, graphic design (layout) experience: InDesign		Graphic designer
26	7				English, writing & video interviews		Reporter
27	8				English, writing & video interviews		Reporter
28	9				English, writing & video interviews		Reporter
29	10				English, writing & video interviews		Reporter
30		Team social media					
31	1			Finnish	Website admin, social media strategy, Twitter, FB, LinkedIn	Haaga-Helia	Team Leader
32	2				English, own smartphone		
33	3				English, own smartphone		
34	4				English, own smartphone		
35	5				English, own smartphone		

Konferenssitoimituksen jäsenten rekrytointi alkoi avainhenkilöiden rekrytoinnilla Haaga-Heliasta syksyllä 2015. Unescon rekrytointiprosessin toivottiin olevan valmiina tammi-kuussa 2016. Ensimmäiset tiedot kansainvälisistä toimittajista saatiin kuitenkin 3.3.2016 (Soraide, 3.3.2016). Näillä toimittajilla täytettiin sellaiset tehtävät, joihin Unescon asiantuntija oli arvioinut toimittajan kykyjen sopivan.

Tämän jälkeen alkoi nopea rekrytointi sekä Haaga-Heliasta että muista kotimaisista kouluista, jotka olivat osoittaneet kiinnostusta projektiin osallistumiseen projektinjohtajan kanssa käymissään keskusteluissa. Rekrytointiprosesseja käytiin monella tasolla. Tiiminjohtajat rekrytoivat jäseniä omiin tiimeihinsä Haaga-Heliasta, projektinjohtaja rekrytoi oman näkemyksensä perusteella ja muista suomalaisista korkeakouluista lähetettiin projektista kiinnostuneita henkilöitä. Jyväskylän ja Tampereen yliopistoista sekä Turun Ammattikorkeakoulusta rekrytoitiin journalistiopiskelijoita taitojen perusteella: Jyväskylästä datajournalisteja, Tampereelta kuvajournalisteja ja Turusta radiojournalisteja. Viimeiset rekrytoinnit tehtiin konferenssia edeltäneellä viikolla.

Toimituksen jäsenten rekrytointia seurasi viestintä. Sitä hoidettiin englanniksi sekä sähköpostitse että tarkoitusta varten luodun Facebook-ryhmän kautta. Suunnitteluvaiheessa arvioin, että viestintä voitaisiin siirtää Facebook-ryhmään ensimmäisen sähköpostin jälkeen. Kävi kuitenkin ilmi, että Facebook-ryhmän käyttö ei ollut luontevaa kaikille konferenssitoimituksen jäsenille, ja vei liian paljon aikaani. Sähköposti säilyi pääasiallisena viestintäkanavana ennen konferenssia.

Monikanavainen kommunikointi toimittajien kanssa vaati tarkkuutta ja huolellisuutta yhteystietojen ylläpitämisessä ja infopostien postittamisessa. Yleisiä infokirjeitä toimituksen ei-haagahelialaisille toimittajille lähetettiin yhteensä viisi kappaletta bcc-viesteinä Unescon ohjeistuksen mukaan.

Toimituksen jäsenten kontaktointisuunnitelman pohjana oli arvio siitä, että toimittajat tarvitsevat kaupungista, majoituksesta, tapahtumasta ja toimituksen toiminnasta tietoa etukäteen voidakseen toimia täysipainoisesti konferenssitoimituksessa. Lisäksi arvioin, että toimittajat voidaan sitouttaa toimitukseen ja toimituksen arvoihin ja ilmapiiriin infokirjeiden sisällönmuotoilun avulla (Dahlbom 20.2.2016).

Toimituksen perehdyttäminen pyrittiin suorittamaan ennen konferenssia sähköpostitse. Koko toimituksen perehdyttämiseen kuului viisi sähköpostia, jotka selvittivät toimituksen toimintaa. Nämä sähköpostit lähetettiin Haaga-Helian ulkopuolelta tuleville toimituksen jäsenille 20.3.–30.4. välisenä aikana. Sähköpostien kirjoittaminen ja aikataulutus kuuluivat toimituksen toiminnan hallintaan. Lisäksi kirjoitin kaikkien tiiminvetäjien käyttöön sähköpostipohjan, jonka avulla tiiminvetäjät aukaisivat viestinnän omien tiimiensä jäsenten kanssa. Tämän sähköpostin aikataulutin toisen infoviestin jälkeen huhtikuun ensimmäiselle viikolle, noin kuukautta ennen konferenssia. Sen ohessa ohjeistin tiiminvetäjiä lähettämään tiimin käsikirjan ja pyytämään toimittajia tuottamaan juttuja oman ympäristönsä sananvapausteemoista jo ennen konferenssia (Dahlbom 3.4.2016).

Haaga-Heliasta tulevien toimituksen jäsenten perehdyttämiseen käytettiin lähinnä Facebook-ryhmää, Facebookin chat-viestejä ja 25.4.2016 järjestettyä toimituspalaveria. Tämän syynä oli se, että suuri osa haagahelialaisista rekrytoitiin varsin myöhään mukaan projektiin, ja tässä vaiheessa aikataulupaineet muiden järjestelyiden kanssa eivät mahdollistaneet infomeilien lähettämistä jokaiselle yksittäiselle haagahelialaiselle.

Haaga-Heliasta tuleville toimituksen jäsenille ensisijaisena kommunikaatiovälineenä luotettiin samaan Facebook-ryhmään, joka oli perustettu alunperin päätoimitusta varten. Myös Facebookin chat -toimintoa ja sähköpostia käytettiin tähän tarkoitukseen. Ryhmään postattiin sekä koko ryhmää koskevia että päätoimitusta koskevia tiedonantoja, kokouskutsuja ja toimintaohjeita. Avoimuuden ajateltiin tukevan toimituksen toimintaa ja edesauttavan tiedonjakoa. Ryhmän administraattoreille näkyvien lukutietojen perusteella vaikutti siltä, että ryhmään postatut viestit saavuttivat osallistujat nopeasti.

Kommunikointi toimituksen jäsenten rekrytoinniksi ja perehdyttämiseksi toimituksen toimintaan oli minulle konferenssitoimituksen suunnittelun aikaavievin osa, sillä se sisälsi

käsikirjan tuottamisen lisäksi noin 320 sähköpostiviestin mittaisen kirjeenvaihdon sekä lukuisia Facebook-chatviestiketjuja. Rekrytointi- ja perehdyttämisviestintä sijoittui suurimmaksi osaksi joulukuun 2015 ja huhtikuun 2016 väliselle ajalle.

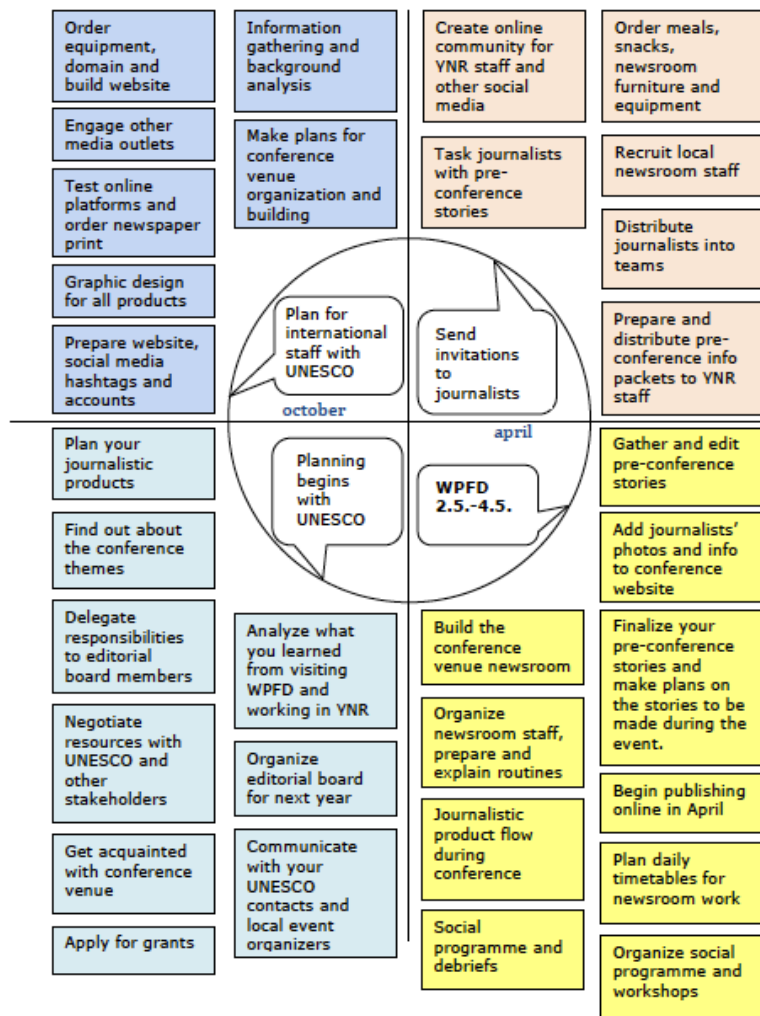
2.2.4 Toimituksen toiminnan organisointi ja johtaminen

Pääkysymyksinä koko toimituksen toiminnan suunnittelussa olivat koko projektin ja päätoimituksen jäsenten aikataulut, jotta projekti saadaan vietyä läpi. Lisäksi tulivat konferenssijulkaisujen aikataulut ja konferenssitoimituksen toiminnan aikatauluttaminen. Sen pääkysymyksinä oli, miten saamme journalistiset tuotteet valmistettua ja julkaistua aikataulussa. Koko projektin aikatauluja hallinnoin sekä kasvokkain että Facebookin chatissa käytyjen yksityisten keskusteluiden, koko päätoimituksen sekä sidosryhmien kanssa käytyjen palaverien ja luvussa 2.2 esitellyn projektinhallintataulukon avulla.

Koko projektin aikataulunhallinta perustui vuosikellolle, jonka ensimmäisen version loin tämän projektin ensimmäisenä työkaluna kesällä 2015, mutta joka kehittyi vuoden aikana kokonaisnäkemyksen ja tavoitteiden kehittyessä. Se on graafinen esitys koko projektin etenemisestä ja summaa koko projektin tärkeimmät tehtävät. Vuosikellon tehtävät ovat ikään kuin ideatason hahmotelmia, jotka konkretisoituivat projektinhallintataulukoissa palstelluiksi yksityiskohtaisiksi tehtävänannoiksi ja päivämääriksi.

Vuosikellon keskuksena on ympyrä, jonka sisälle on aseteltu projektin onnistumisen kannalta välttämättömät toimet siihen vuosikvartaaliin, jonka aikana ne olisi hyvä suorittaa. Kellon ulkopuolelle on sijoitettu tehtäviä, joiden suorittaminen tietyssä kvartaalissa edesauttaa projektin onnistunutta suorittamista (kuva 6).

KUVA 6. Vuosikello, kuvakaappaus (Dahlbom 2016, 11).

Vuosikellon suunnitteleminen tehtäväpohjaiseksi johtuu siitä, että päätoimituksen vastuun-jako konkretisoituu tehtävien hoitamisessa. Tehtäviä voidaan jakaa myös myöhemmin mukaan tuleville henkilöille, sidosryhmille ja muille toimijoille.

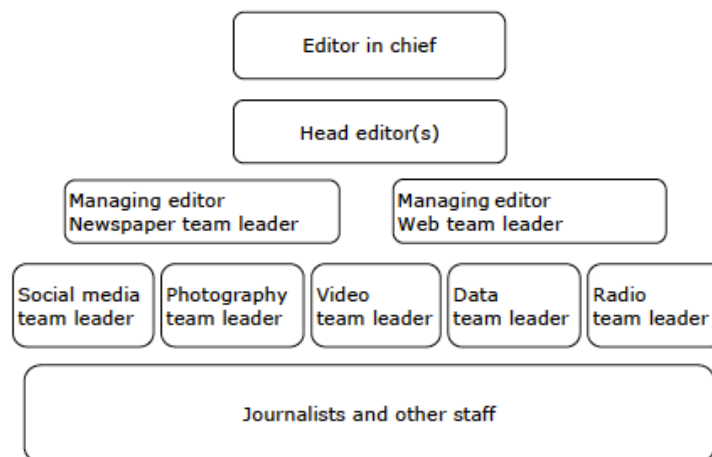
Vuosikellossa näkyy myös, miten erilaisia tehtäviä eri vuosineljänneksille sijoittuu. Kesä-elokuussa luodaan pohja konferenssille niin suunnittelu- kuin rahoitusmielessä, syys-joulukuussa luodaan pohjaa julkaistaville tuotteille, tammi-maaliskuussa korostuu viestintä eri sidosryhmien kanssa ja huhti–toukokuussa toimet ovat hyvin konkreettisia konferenssi-toimituksen töitä. Vaikka vuosikello on luotu alun perin Helsingin-päätoimituksen käyttöön, se on ollut suunnittelulle niin hyödyllinen työkalu, että päätin jakaa sen käsikirjassa tulevil-le konferenssijärjestäjille. Tehtäväpohjaisuuden takia sitä voidaan hyödyntää tulevien kon-ferenssitoimitusten järjestämisessä.

Vuosisuunnitelman lisäksi vastuullani oli yksittäisten tehtävien konkretisoiminen päivä-määräksi, vastuuhenkilöiksi, loogiseksi toimintajärjestykseksi ja tehtäväkuvauksiksi projek-tinhallintataulukossa, sekä näiden tietojen välittäminen ja niistä neuvottelu vastuuhenkilöi-

den kanssa (kuva 1). Koska päätoimituksen vastuut oli jaettu projektin alussa mahdollisimman loogisiksi kokonaisuuksiksi, neuvottelut sujuivat hyvin päätoimituksen kesken sekä kasvotusten että Facebookin chatissa. Muiden sidosryhmien kanssa neuvottelut käytiin etenkin projektin alkuvaiheissa yhdessä päätoimittajan kanssa kasvotusten tai skypeitse. Loppuvaiheissa kävin sähköpostiviestittelyä omatoimisestikin.

Konferenssitoimituksen rakenteen suunnittelun lähtökohtana oli Riikassa havaittujen aikatauluongelmien ratkaisu jo suunnitteluvaiheessa. Tähän liittyi sekä päätoimituksen korkea tietoisuus kaikkien tiimien suunnitellusta toiminnasta että tiiminjohtajien suunnitelmat henkilöistä, jotka voivat sijaistaa tiiminvetäjää tarvittaessa. Toimituksen rakenteen suunnittelin mahdollisimman tasa-arvoiseksi, arvellen että tasa-arvoisuus loisi toimittajien välistä luotamusta ja avoimuutta (kuva 7). Näistä arvioin olevan apua erityisesti yksinkertaisissa ongelmanratkaisutilanteissa, esimerkiksi editointikeskusteluissa, teknisten ongelmien hallinnassa tai käytännön asioita selvittäessä.

KUVA 7. Toimituksen rakenne (kuvakaappaus) (Dahlbom 2016, 7.).

Toimituksen rakenteesta viestin käsikirjassa, joka oli vapaasti jaossa Facebook-ryhmässä. Arvoin tarpeelliseksi viestiä käsikirjassa rakenteen lisäksi siitä, mitä se tarkoittaa käytännön toimitustyössä toimittajien kannalta. Liitin kuvan oheen lyhyitä, Riikan kokemukseen perustuvia esimerkkejä mahdollisista ongelmatilanteista, ja siitä, kenen kanssa tietynlaista ongelmaa ensisijassa käsitellään. (Dahlbom 2016, 7.).

Konferenssitoimituksen aikataulutuksessa olennaisena osana oli tarkastella aikatauluja tuotteiden julkaisun näkökulmasta. Riikan konferenssikokemusten perusteella tiesin, että printtituotteen julkaisu tuottaisi ongelmia. Riikassa niitä oli pyritty ratkaisemaan tuottamalla

suuri osa sisällöstä etukäteen. Tätä ratkaisua hyödynsimme myös Helsingissä, mutta laajensimme printin aikaikkunaa tuottamalla konferenssissa vain yhden printtituotteen.

Video-, podcast- ja datatuotteiden sisällöistä, julkaisuaikatauluista ja niiden suunnittelusta konferenssissa olivat vastuussa tiiminvetäjät varsin itsenäisesti. Yksi aikataulujenhallintametodi oli tavoitteenasettelu, eli kuinka monta julkaisua pyrittiin tekemään päivässä tai per toimittaja konferenssin aikana. Toinen aikataulujen hallintamuoto oli toimitusprosessien suunnittelu mahdollisimman selkeiksi etukäteen. Palavereissa pyrimme pysymään selvillä toistemme aikeista ja tavoitteista.

Koko konferenssitoimituksen toiminnan konkreettinen aikataulutus alkoi huhtikuun puolessa välissä, jolloin olivat koossa tarvittavat tiedot sekä resursseista että konferenssiohjelman aikatauluista. Aikataulut 1.5.–4.5.2016 ajalle perustettiin tapaamisten ja toimituskousten sekä ruokailujen ympärille.

Sunnuntaina 1.5. oli tarkoitus pitää koko toimituksen tapaaminen mahdollisimman monien saavuttua Helsinkiin. Maanantaiaamusta tiimin toimituskokous pidettiin kello 9 ja ruokailu alkoi 11.30. Toimituksen toiminnan arveltiin loppuvan liukuvasti kello 16 ja 20 välillä. Tiistain työpäivä oli suunniteltu alkamaan kello 9 päätoimituksen kokouksella ja loppumaan kirjoittajatiimin osalta klo 16.15, jolloin printti oli lähetettävä painoon. Keskiviikko alkoi samoin klo 9 kirjoittaja tiimin kokouksella ja työpäivän pituutta rajoitti toimituksen purku, joka alkoi kello 14.00. Työ konferenssitoimituksessa loppui virallisesti lopettajaisiin, jotka oli merkitty aikatauluun alkavaksi klo 14.00. (Dahlbom 25.4.2016.)

2.3 Käsikirja konferenssitoimituksen ohjaus- ja tukityökaluna

Handbook for UNESCO WPFY Youth Newsroom: Writer's Guidelines and Planning the Newsroom on englanninkielinen käsikirja Unescon World Press Freedom Day -konferenssin kansainvälisen nuorten toimittajien toimituksen kirjoittaville toimittajille sekä järjestäjille suunnattu käsikirja. Sen avulla viestitiin vuoden 2016 Helsingin konferenssin toimituksen arvoista, toimintatavoista ja suunnittelusta konferenssitoimituksen työntekijöille sekä selkeytettiin konferenssin suunnitteluprosessia tuleville konferenssitoimituksen järjestäjille. Käsikirja on englanninkielinen, koska englanti on konferenssin työkieli.

Ensimmäisenä päämääränä omassa käsikirjassani oli kertoa, mitä konferenssitoimituksen kirjoittajatiimin jäsenen tai ylipäänsä toimittajan tulisi tietää toimituksesta, jotta hän pystyy toimimaan siellä. Toisena päämääränä oli kertoa tuleville konferenssitoimituksen järjestäjille, mitä järjestäjien tulisi vähintään tietää konferenssitoimituksen järjestämisestä, jotta

järjestämisprosessissa on mahdollista tuottaa onnistunut konferenssitoimitus. Onnistumiseksi ensimmäisessä päämäärässä määriteltiin implisiittisesti se, että toimittaja saa työstettyä jutun ideasta julkaistuksi jutuksi ja toisessa se, että konferenssitoimitus saadaan muodostettua toimintavalmiiksi konferenssipäivämäärään mennessä ja että se pysyy toimimaan toimituksena konferenssin aikana.

Käsikirjan tarpeellisuus ohjaus- ja tukivälineenä havaittiin Riikan konferenssitoimituksessa, jossa monet toimituksen jäsenet kyselivät samoja asioita ja jossa toimitusrakenteiden puutteet hankaloittivat journalistista toimintaa. Kun tuodaan nelisenkymmentä henkilöä eri maista muutamaksi päiväksi toimimaan yhdessä, yhteinen toimintakulttuuri ja pelisäännöt olisi luotava jo ennen yhteen kokoontumista, mikäli halutaan saada aikaan laadukkaita toimituksellisia tuotteita mahdollisimman vaivattomasti. Koska kyseessä on kansainvälinen toimitus, on toimintakulttuurin kommunikointi syytä tehdä selkeästi ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta kaikki voivat aloittaa työnsä toimituksessa yhteisten käsitysten ja oletusten perusteella. Käsikirjassa annettujen toimintaohjeiden arveltiin auttavan myös mahdollisissa kulttuurien kohtaamisesta, henkilökohtaisista tai teknisistä syistä johtuvissa ristiriitatilanteissa. (Dahlbom 13.5.2016).

2.3.1 Käsikirjan suunnittelu ja toteutus järjestelyvuoden aikana

Käsikirjan suunnittelu alkoi konferenssitoimituksen suunnittelusta. Kun päätimme toimittajien tiimiyyttämisestä video-, radio-, sosiaalisen median, datajournalistien, kuvaus- ja kirjoittajien tiimeihin, pohdimme samalla tiiminjärjestäjien mahdollisuutta tuottaa omille tiimeilleen käsikirjat toimituksen toiminnasta.

Toimituspäällikkönä pyrin selvittämään syksyn 2015 aikana Unescolta, miten aiemmat konferenssitoimitukset oli järjestetty. Joulukuussa 2015 kävi ilmi, että Unescollla on tietoa vain vuoden 2013 Costa Rican konferenssitoimituksen järjestämisestä. Tämä raportti on kirjoitettu Unescon näkökulmasta ja kertoo lähinnä majoitus- ja muista käytännön järjestelyistä. (Turtia 1.12.2015.) Konferenssitoimituksen suunnittelutietoa ei juuri ole saatavilla Finellin opinnäytetyön lisäksi. Käsikirjani konferenssitoimituksen järjestämisestä kertova osuus helpottaa tulevien konferenssitoimitusten järjestämistä.

Käsikirjan teon taustalla oli itselläni ensisijaisesti motiivina tarve selvittää hyviä toimitustien ja konferenssitoimituksen järjestelyn tapoja ja periaatteita. Käsikirjan lopullisen muodon tuli kuitenkin palvella ensisijaisesti lukijaa ja avata suunniteltuja toimituksen toimintatapoja ja -arvoja. Käsikirjojen luonti toimittajien toimintaa tukeviksi niin, että ne selvittävät, millaista toimintaa tietty tiimi harjoittaa, millaisia tuotteita aiotaan julkaista ja millaisia

arvoja tiimi noudattaa, johti myös selkeään ilmaisuun.

Käsikirjan kirjoittaminen alkoi syyskuussa 2016 lähdemateriaaliin tutustumalla. Se sisälsi aluksi runsaasti tekstiä, jota muokkasin silmäyksellä omaksuttavampaan muotoon helmikuussa 2016. Lisäksi toimituksen suunnittelusta kertova osio siirtyi käsikirjan loppuun ja kirjoittajille suunnattu osuus käsikirjan alkuun. Arvelin oman kokemuksen perusteella järjestäjillä olevan runsaasti motivaatiota kahlata käsikirja loppuun saakka.

Käsikirjan kohderyhmän vuoksi sen oli tarkoitus sisältää tietoa konferenssin printtijulkaisusta. Juttuaiheina käytettyjen Unescon ja muiden ohjelmanjärjestäjien materiaalin julkaisun viivästyessä jouduin tiputtamaan nämä osiot pois käsikirjasta.

Rahoituskuvioiden epäselvyyden johdosta lehden konseptointi ja painon valinta viivästyi huhtikuulle. Tämä johti siihen, että väärin mielikuvien jakamisen välttämiseksi käsikirjasta oli parempi poistaa mahdollisimman suuri osa lehteä koskevista käytännön tiedoista. Käsikirjaan jätetyt tiedot ovat enimmäkseen virheellisiä. Virheelliset tiedot oikaistiin infopos-teissa, ja painotuotteen oikeat tiedot käytiin läpi ensimmäisessä toimituskokouksessa.

2.3.2 Käsikirjan suunnittelu: ulkomuoto ja sisältö

Käsikirjan suunnittelu lähti käyttäjien näkökulmasta, vaikka sen pohjana ja lähteinä toimivat usein omaan ja päätoimituksen käyttöön tekemäni työkalut ja löytämäni lähteet. Arvelin kuitenkin, työkalujen ja tietojen muokkaaminen lukijan näkökulmaan sopiviksi palvelisi lukijaa paremmin. Suunnittelin käsikirjan sisällön mahdollisimman yksinkertaiseksi ja selkeäksi, jotta se olisi helppo omaksua, vaikka lukijan englanninkielen taito ei olisi kovin hyvä. Silmäiltävyys teki käsikirjasta helposti lähestyttävän.

Käsikirjan otsikko lupaa ohjeita sekä kirjoittajatiimille että konferenssinjärjestäjille. Käsikirjan sisällön jakaantuminen johtui omasta kolmoisroolistani konferenssitoimituksessa: toisaalta vastasin koko konferenssitoimituksen käytännön järjestelyistä toimituspäällikön ominaisuudessa, toisaalta vastasin kirjoittavien toimittajien toiminnasta tiiminvetäjänä. Riikan kokemuksen ja työharjoittelukokemuksen perusteella arvioin kirjoittajatiimin jäsenen tarvitsevan tietoa kirjoittajatiimin tavoitteista ja tuotteista konferenssin aikana sekä tekijänoikeuksista. Lisäksi arvioin erityisesti kansainvälisten osanottajien tarvitsevan tietoa tarvittavan siitä, millaista journalismia konferenssitoimituksessa harjoitetaan ja miten toimitusprosessi etenee, miten toimitus on organisoitu ja millainen printtituotteemme on. (Dahlbom 2016, 3-8). Näillä tiedoilla toimittajat pystyisivät valmistautumaan etukäteen konferenssitoimituksen työtapaan ja arvioimaan, mitä heiltä odotettiin.

Konferenssin (tuleville) järjestäjille arvioin olevan kiinnostuneimpia konferenssitoimituksen suunnittelun lähtökohdista, organisoinnista sekä siitä, miten konferenssitoimituksen suunnittelu ja toteutus etenee vuoden aikana (Dahlbom 2016, 9-11). Nämä tiedot kokosin täysin omien muistiinpanojeni ja työkalujeni pohjalta.

Käsikirjan suunnittelussa käytin hyväkseni visuaalisia elementtejä silloin, kun sanallinen kuvaus olisi ollut monimutkainen tai vaikeasti ymmärrettävä. Lisäksi halusin tuoda esiin konferenssitoimituksen arvoja ja tunnelmia. Näitä pyrin välittämään valitsemalla grafiikkaan iloisia ja lempeitä pastellisävyjä ja pyrkimällä pois länsimaisesta vasemmalta oikealle siirtyvästä tekstimassoihin perustuvasta selitystavasta esimerkiksi kirjoittajille suunnatussa juttukukassa (kuva 8) sekä järjestäjille suunnatussa vuosikellossa (kuva 6).

Käsikirjani on osa käsikirjojen sarjaa, jonka päätoimitus tuotti osana opinnäytetyötään. Käsikirjojen yhtenäisyyden takia pyysin kuvatiimin vetäjää tuottamaan yhtenäisen näköisen kansikuvan ja fonttien sekä korostevärien määrittelyn (Dahlbom 4.2.2016). Ohjeistin käsikirjojen tekijät käyttämään kuvatiimin vetäjän tuottamia malleja omissa käsikirjoissaan käsikirjojen ensimmäisessä tarkastelutilaisuudessa 8.2.2016.

Omaa käsikirjaani ei ole lähteytetty. Tässä valinnassa seurasin omaa kokemustani yritysten toiminnanohjauskäsikirjojen tekemisestä ja lukemisesta, joka pyrkii mahdollisimman yksinkertaiseen muotoon ja keskittämään lukijan huomion nimenomaan käsillä olevaan käsikirjaan ja sen sisältöön. Käsikirjassa on myös käytetty runsaasti tämän projektin puitteissa syntynyttä materiaalia, kuten esimerkiksi visuaaliset esitykset.

Käsikirjat lähetettiin tiimeille tiimin tervetuliaissähköpostin liitteenä sekä Indonesian ensi vuoden toimituksen järjestäjille omana infopostauksenaan. Omalle tiimilleni lähetin käsikirjan 4.4.2016. Lisäksi kaikkien tiimien käsikirjat julkistettiin Facebook-ryhmässä. Unescon yhteyshenkilölle lähetin käsikirjani 8.5.2016.

3 Lehden suunnittelu ja toteutus: lähteet ja eteneminen

Lehden suunnittelu lähti liikkeelle joulukuussa 2015 Unescolta tulleista ristiriitaisista viesteistä johtuen. Lähteinä lehden suunnitteluprosessissa käytin Utis- ja ajankohtaisjournalismin kurssin (JOU2KJ101A) kokemuksia, Finellin opinnäytetyötä sekä Kaisa Jaakkolan teosta *Hyvä journalismi: Käytännön opas kirjoittajalle*, joka kertoo, miltä journalismityö näyttää toimittajan näkökulmasta.

Lehden suunnitteluvaiheeseen Finell kertoo kuuluvan konseptoinnin ja sisällön suunnittelu. Konseptointiin kuuluu lehden luonteen, kohdeyleisön ja muodon määrittely (Finell 2012, 8-10). Sisältöä suunnittelin konferenssitoimitusprojektin tavoitteenasettelun perusteella sanan-, lehdistön- ja tiedonvapausteemoista ottaen huomioon kirjoittavien toimittajien määrän ja mahdolliset haasteet.

Lehden suunnittelua hankaloitti suunnitelmien jatkuva muuttuminen. Suunnitelmista päästiin sopimukseen vasta viime tingassa ennen konferenssin alkua. Lehden painos kasvoi 600:sta 1500:een konferenssiin ilmoittautuneiden osallistujien määrän kasvun myötä. Lehden muuttui tabloidista A4-kokoiseksi aikakausleheksi, kun päätoimittaja pääsi sopimukseen lehden rahoituksesta huhtikuussa 2016. Samalla sivumäärä muuttui 12:sta 28:een.

Lehden konkreettisen suunnittelun jääminen huhtikuulle oli virhe, jonka vaikutuksia kasvatti oma kolmoisroolini koko toimituksen toimituspäällikkönä ja kirjoitustiimin vetäjänä sekä lehden tuottajana. Huhtikuussa järjestelin toimituksen rakentamista Finlandia-taloon, koordinoin ulkomaisten toimittajien hotelli- ja muita tietoja viisumianomuksia varten ja koordinoin muita käytännön toimia, jotka edistivät sitä, että toimitus saataisiin toimivaksi ja sen kaikki henkilöt oikeaan aikaan oikeaan paikkaan. Nämä toimet oli priorisoitava lehden suunnittelun edelle, sillä jos lehdellä ei olisi ollut toimittajia tai toimitusta välineineen, mitään lehteä ei olisi tullut.

3.1 Toimitusprosessin suunnittelu

Kirjoittavien toimittajien toimitusprosessin suunnittelussa otin huomioon tarpeen tuottaa juttuja sekä lehteen että nettijulkaisuun. Toimittajat perehdytettiin toimitusprosessiin käsikirjan avulla. Toimitusprosessin vuokaavio on käsikirjan sivulla 6.

Toimitusprosessi jakautuu Jaakkolan mukaan seuraaviin vaiheisiin:

- jutun ideointi, toimittajan ohjeistaminen
- tiedonhankinta ja jutun suunnittelu
- jutun koonti (kirjoittaminen)
- editointi
- taitto ja julkaisu
- palaute

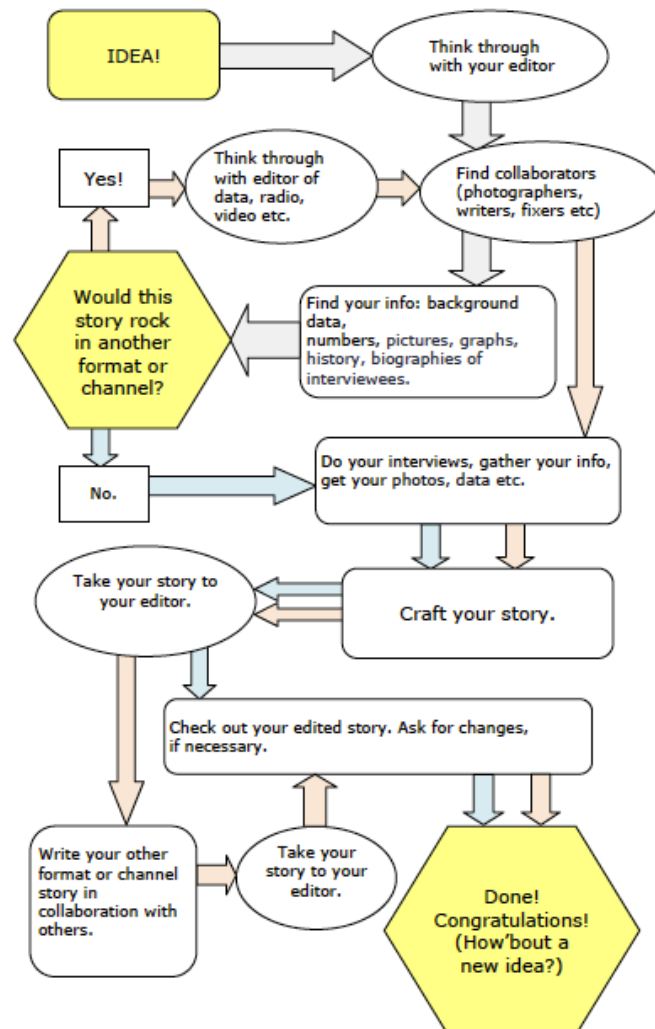
Jaakkolan mukaan parhaaseen tulokseen päästään, mikäli toimittajalle voidaan antaa palautetta jokaisessa toimitusprosessin vaiheessa. (Jaakkola 2013, 61–63). Finellin opinäytetyössään esittelemä tapahtumatoimituksen toimitusprosessi kertoo vain yhden, yhdellä aikataululla toimivan painotuotteen toimitusprosessista (Finell 2012, 3–6).

Suunnitelmien mukaan oma toimituksemme teki sekä nettiä että printtiä yhtä aikaa, ja lisäksi printin aikataulu oli uutistoimitusmaisen tiukka. Siksi toimitusprosessikaaviossani näkyy, miten toimittajien ja muiden lehteä tekevien toimituksen jäsenten toivottiin priorisoivan lehteen tuleva juttu. Alkuperäisenä ajatuksena oli, että toimittajat versioisivat omasta jutustaan sekä lehti- että nettijutun. Toimitusprosessivuokaavioon on merkitty toimitusprosessin alku harmaalla. Harmaa prosessipolku jakautuu oranssiin netti- ja lehtijutun polkuun ja siniseen lehtijutun toimitusprosessiin siinä vaiheessa, kun toimittaja arvioi, että nettiin olisi hyvä varioida versio printtijutusta tai että juttu toimii parhaiten pelkkänä nettijutuna (kuva 9).

Lisäksi arvioin, että vastuun jakauduttua useiden tiiminvetäjien kesken tiimien vetäjillä itseni mukaan luettuna olisi aikaa ideoida ja näkökulmittaa juttuja toimittajien kanssa, sekä antaa palautetta useissa jutuntekovaiheissa, vaikka Riikan kokemuksen perusteella voitiin arvioida tiimien vetäjien olevan kiireisiä. Toivoin myös, että toimittajat löytäisivät yhteistyökumppaneita eri tiimeistä juttujen kuvituksen ja muun sisällön tuottamiseksi yhteistyössä. Toimitusprosessikaavio on tuotettu toimittajan näkökulmaan sopivaksi ja siksi taitto- ja muut tekniset vaiheet on jätetty pois kaaviosta.

KUVA 9. Toimitusprosessi (kuvakaappaus) (Dahlbom 2016, s. 6)

4. How Does a Story Happen

Tiiminjohtajan ja lehden editoijan, ohjaajan tai päätoimittajan sekä taittajien näkökulmasta jutun toimitusprosessissa korostuvat materiaalin liikkeet editointiprosessissa, joka näyttäytyy kirjoittajalle kehotuksissa "vie juttusi editoijalle" (kuva 9). Tekstimateriaalin suunnittelin kulkevan lehteen niin, että tiiminvetäjä hyväksyisi jutun, jonka jälkeen tiiminvetäjä siirtäisi jutun ohjaajalle tai päätoimittajalle tarkasteltavaksi. Ohjaaja tai päätoimittaja palauttaisi jutun muutosehdotuksin tiiminvetäjälle tai toiselle editoijalle, jotka kätilöisivät tarvittavat muutokset yhdessä kirjoittajan kanssa tai omatoimisesti oikolukien. Tiiminvetäjä siirtäisi jutun taittoon tarvittavien muutosten valmistuttua.

Muut kuin tekstipohjaiset jutut suunnittelin kulkemaan juttujen tuottajilta taittajille kulki aina oman ja kirjoitustiimin tiiminvetäjien kautta. Nettitiimin vetäjän vastuuksi oli sovittu suunnitella nettitoimitusprosessi, eli miten tekstijuttu siirtyy kuvineen nettitoimitukseen julkaistavaksi.

Juttujen kuvitusprosessin eteneminen suunniteltiin yhdessä kuvatiimin vetäjän kanssa ennen konferenssia. Sovimme etukäteen valmistuvien juttujen kuvituksesta ennen konferenssia, vaikka kuvitus valmistettaisiin käytännössä konferenssissa. Konferenssijuttujen kuvitus puolestaan tilattaisiin kuvatiimin vetäjältä päätoimituksen toimituskokouksissa tai joustavasti konferenssin aikana sikäli kuin tarvetta uusille kuville ilmenee. Kuvatiimin vetäjä oli vastuussa sekä kuvaajien ohjeistamisesta että kuvien toimittamisesta taittajille. Grafiikan tuottamisesta vastasi toinen taittajista ja datajournalismin kuvituksesta data-artikkelin tuottaja tai datatiimin vetäjä artikkelista riippuen. Lehteen tulevat datajournalistiset jutut kulkivat datatiimin vetäjän kautta kirjoitustiimin vetäjälle.

Taittajat olivat vastuussa lehden graafisen ilmeen tuottamisesta. Koska noin puolet sivuista taitettiin ennen konferenssia yhdessä koululla, kehitimme ja suunnittelimme taittoprosessia yhdessä taittajan kanssa käytännön työn kautta 27.4.2016–29.4.2016. Taiton suunnittelutyökaluna toimi konseptista muotoiltu aikataulu ja sisältösuunnitelma (taulukko 1). Taittajien perehdytys tehtiin pääosin Facebook-chatkeskustelujen kautta ennen konferenssia.

Toimituspäällikkönä arvioin oman toimittajakokemukseni ja Riikan kokemusten perusteella, että palautteen antaminen ainoastaan toimitusprosessin lopuksi ei ole riittävää konferenssitoimituksessa, jossa kaikki toimijat joutuvat toimimaan ainakin ajoittain erittäin runsaan paineen alaisina. Siksi päätin omassa toiminnassani vähintään kiittää kaikkia toimittajia ja muita oman tiimin jäseniä mahdollisimman usein ja ohjeistin myös muita tiiminvetäjiä kiittämään omia tiiminjäseniään.

3.2 Lehden rekrytointi, konseptointi ja sisältösuunnittelu

Konseptoin ja suunnittelin lehteä käsikirjaa varten jo tammi-helmikuussa 2016. Lehden sisällöstä kertovat sivut jätin kuitenkin pääosin pois käsikirjasta. Syynä oli suunnitelmien epämääräisyys, joka johtui rahoitusepäselvyyksistä. Emme tienneet, kuka rahoittaisi lehden, eikä budjettia ollut. Projektinjohtajan selvittäessä ja neuvotellessa budjettia rekrytoin lehden avaintekijöitä Haaga-Heliasta.

Kansitaiteilijan rekrytoin helmikuussa 2016. Hän ryhtyi valmistelemaan kantta ja pilakuvaa suunnitelmieni mukaan. Taittajat rekrytoin maaliskuussa 2016, samoin editoijan. Tarkoituksenani oli toimia lehtiprosessissa sekä toimittajien, editoijan ja taittajien esimiehenä, ideoida sisältöjä konferenssiteemojen ja ohjelmanumeroiden perusteella, neuvotella toimittajien kanssa juttujen teosta, ohjata toimittajien toimintaa ja editoida juttuja taittovalmiiksi yhdessä toisen editoijan kanssa. Reetta Nousiainen alkoi toimia kirjoittavien toimittajien ja lehdentekoprosessin ohjaajana 27.4.2016 lähtien. Hän toimi tässä asemassa myös konferenssitoimituksessa.

Lehden ulkonäön ja sisällön suunnitteluun ehdin keskittyä varsinaisesti huhtikuussa 2016. Realistiseksi työmäärätavoitteeksi kirjoittavaa toimittajaa kohden arvioin noin yhden jutun päivässä. Arvioin kuitenkin, että jokainen toimittaja tuskin pääsisi tähän tavoitteeseen kieliongelmiin, kirjoitusnopeuden tai aikatauluongelmien takia. Arvio perustui Riikan kokemuksille.

Lehden taittotiimi palaveroi ensimmäisen kerran 4.4.2016. Tällöin päätettiin lehden ulkonäöstä, teknisistä parametreista, sivumäärästä ja taittajien työnjaosta yhdessä taittajien ja projektinjohtajan kanssa. Lehti taitettaisiin InDesign-ohjelmalla, ja taittaja olisi projektinjohtajan ohjeistamana yhteydessä painoon. (Dahlbom 4.4.2016.)

Ensimmäinen konsepti valmistui 9.4.2016. Siinä suunniteltiin 28-sivuinen A4-kokoinen englanninkielinen *Freezine*-niminen aikakauslehti, joka sisältäisi mm. datajournalistisia ja ilmiöjuttuja sananvapaudesta, keskiaukeaman taidegallerian ja käännösjutun Lehdistönvapaus.fi-sivustolta (Dahlbom 9.4.2016).

Ensimmäisestä sisältösuunnitelmassa arvioidaan, että noin puolet lehden sivuista arvioitiin valmistuvan ennen konferenssia ja toisen puolen konferenssin aikana (Dahlbom 9.4.2016). Arvioin yhdessä taittajien kanssa tämän riittävän, jotta lehti saataisiin painoon 3.5.2016 klo 16.15, jolloin yhteensä yhdeksän hengen konferenssitoimitus oli toiminut noin 16 työtunnin ajan (Dahlbom 4.4.2016, Dahlbom 27.4.2016).

Lehden ensimmäinen konsepti toimi lehden jatkoideoinnin ja taittajien työtä ja aikatauluja ohjaavan tuupparin pohjana. Tämä työkalu kehittyi koko konferenssin ajan. Lisäksi lehden suunnittelussa käytettiin sisältöjä ja aikatauluja ohjaavana työkaluna sivusuunnitelmaa. Myös sivusuunnitelma muuttui lehteä tehdessä useaan otteeseen esimerkiksi juttujen kuvituksen, juttujen myöhästymisen ja valmistumattomuuden takia. Konferenssissa tehtävien juttujen valmistumattomuuteen oli varauduttu ennen konferenssia etukäteen valmisteltujen juttujen avulla. Niitä oli valmiina aukeaman verran.

Lehden sisältöä määritti Unescon tehtävänanto konferenssitoimitukselle. Koska muita rajoituksia ei ollut, lehden ideointi oli varsin vapaata. Eri sidosryhmien toimijat ja ohjelmien järjestäjät pyrkivät vaikuttamaan lehden sisältöön normaalilla tiedottamistoiminnalla joulukuun 2015 ja konferenssin loppumisen välisenä aikana.

Lehden varsinainen sisällöllinen suunnittelu alkoi 20.3.2016 Unescon julkaistua 2.5.2016 tapahtumaa sivuavien, suomalaisten järjestäjien järjestämän oheisohjelman ja 3.5.–4.5. tapahtuneen konferenssin ohjelman verkkosivuillaan osoitteessa <http://en.unesco.org/world-press-freedom-day-2016>. Ohjelma koostui pääosin puheista, paneeleista ja plenaareista, joiden raportointia lehdessä sellaisenaan en pitänyt journalistisesti mielekkäänä sisältönä.

Eri ohjelmanumeroiden teemoja arvioin journalistisesti erittäin mielenkiintoisiksi ja ajan-kohtaisiksi. Arvioni perustin tammi- ja huhtikuun välissä lehdistönvapaus.fi:ssä saamaani työharjoittelukokemukseen. Työharjoittelussa tehtävänäni oli uutisoida sananvapausaiheista Helsingin Sanomain Säätiön ja Haaga-Helian yhteistyöprojektissa, jonka julkaisualustana toimi Helsingin Sanomien hs.fi -nettijulkaisun alle perustettu uutissivusto.

Suunnitelmani mukaan artikkelit koostettaisiin niin, että ohjelmanumerot toimisivat lähinnä juttujen taustamateriaalina ja toimittajat etsisivät ohjelmista mielenkiintoisia haastateltavia, joiden kautta tarinat kerrotaisiin. Näin esimerkiksi taiteilijan vapaus -teemaan tai terrorismi-teemaan saataisiin faktan lisäksi inhimillistä syvyyttä (suunnitelma, ks. Taulukko 1; toteutunut ks. liite 2, 10–15, 22–23). Käytössä oli myös datajournalistinen tiimi, joka pystyi tuottamaan artikkeleihin datajournalistisia osioita taustatiedoista. Näin esimerkiksi sananvapauden rajoittamista käsittelevään teemaan saataisiin kokemuksen lisäksi faktaa. (suunnitelma ks. Taulukko 1; toteutunut ks. liite 2, s. 6–7).

Unescon oheisohjelman ja ohjelman valmistuttua arvioin, että printtilehden jutut koskisivat lähinnä sellaisia teemoja, joita käsiteltiin maanantaina 2.5.2016, koska lehden oli mentävä painoon tiistaina 3.5.2016 16.15. Tämä rajoitti lehden tekoa aikataulullisesti, sillä toimitta-

jia voitiin tiistaina lähettää ainoastaan aamupäivän ohjelmanumeroihin, mikäli materiaali haluttiin saada valmiiksi painettuun lehteen.

Maanantain runsaassa oheisohjelmassa oli ohjelmanumeroita, jotka käsitelivät samoja aiheita kuin tiistai-iltapäivän ja keskiviikon ohjelmat. Suunnittelin lähettäväni toimittajia tällaisiin oheisohjelmiin, jotta lehden sisältö vaikuttaisi lukijoista tuoreelta ja ajankohtaiselta. Toisaalta näiden juttujen julkaisu nettijulkaisussa ennen tiistain ja keskiviikon ohjelmanumeroita antaisi osallistujille taustatietoa ohjelmanumeroita varten. Nettijulkaisua oletettiin lukevan myös henkilöiden, jotka eivät ottaneet osaa konferenssiin, jolloin nettijuttujen tuli palvella kaikkia näitä lukijoita.

Maanantain toimitustoimintaa rajoitti se, että toimituksen rakentaminen ja toimituksen toiminnan aloitus ajoittuvat aamuun. Oheisohjelma alkoi samaan aikaan ja lisäksi sitä oli ympäri kaupunkia. Ulkomaisten ja ulkopaikkakuntalaisten toimittajien lähettäminen eri lokaatioihin vaikutti riskialttiilta. Niinpä sisällön suunnittelusta rajautuivat uutisaiheitakin sisältäneet ohjelmanumerot, jotka olivat toimituksen kannalta väärään aikaan tai väärässä paikassa. Tiistain tai keskiviikon teemoihin osuviin, maanantaiaamupäivällä tapahtuneisiin oheisohjelmiin lähetettäisiin toimituksen toimintaan jo valmiiksi hyvin perehtyneitä haaghelialaisia tekemään juttuja.

Rajoitukset huomioon ottaen pyrin konferenssilehdessä valitsemaan juttuaiheita klassisin journalistisin uutiskriteerein, joita ovat STT:n mukaan merkitys, kiinnostavuus, yllättävyys, ajankohtaisuus ja läheisyys (STT s.a.). Lisäksi halusin, että kirjoittavat toimittajat, mahdollisesti myös koko toimitus, ottaisivat huomioon konstruktivisen journalismin periaatteita työssään, sillä konstruktivisuus sopi mielestäni varsin hyvin konferenssin tulevaisuusorientoituneeseen ja ratkaisuja etsivään, tulevaisuuteen vaikuttamaan pyrkivään agendaan.

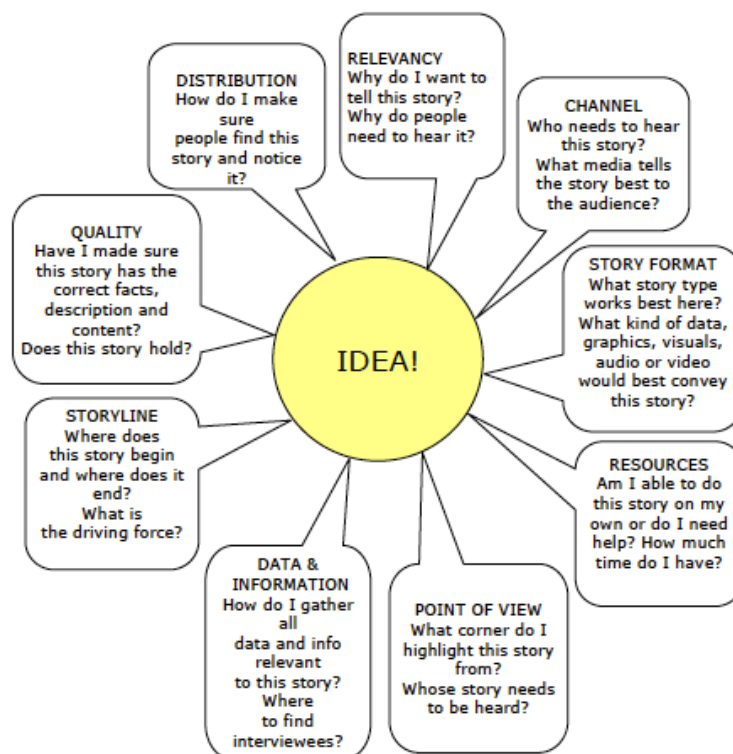
Konstruktivisen journalismin lähteenä käytin alan asiantuntijan Cathrine Gyldenstedin haastattelua (Tenore 2014) sekä Tim Verheydenin ilmiöjuttua (Verheyden 2015). Jälkimmäisessä oli esitettyä kuuden journalistisen kysymyksen sarja (mitä, missä, milloin, miksi, kuka ja mitä seuraavaksi), joka kiteyttää konstruktivisen journalismin periaatteen ja toimintatavan. Tässä journalismityypissä etsitään ratkaisuja ongelmiin ja pyritään suuntautumaan tulevaisuuteen. Siksi myös haastattelutapaa on muutettava ongelmanratkaisua ja tulevaisuuskysymyksiä painottavaksi. (Tenore 2014, Verheyden 2015.)

Käsikirjassa toimittajien perehdyttäminen lehden ja muiden tuotteidemme konstruktiviseen journalistiseen tyyliin ja sananvapausteemaisiin aiheisiin suoritetaan mahdollisim-

man yksinkertaisesti sivulla 5. Riikan kokemusten perusteella arvioin, että toimitukseen tulevien journalistien ammattitaito saattaa olla kirjavaa ja eri kulttuureissa hyvinkin erilaisia käsityksiä siitä, miten juttuja tehdään.

Kysymyssarjan alla sijaitseekin graafinen elementti, joka kuvaa sitä, miten kirjoittajan tulisi juttuaan tarkastella idean saamisen jälkeen (kuva 8). Tällä pyrin saavuttamaan jonkinlaisen yhteisen käsityksen siitä, millaisia juttuja konferenssitoimituksessa teemme ja miten toimittajan tulisi tarkastella juttuaan toimitusprosessin eri vaiheissa. Riikan kokemuksen perusteella arvioin, että perusteellisia juttusuunnitelmia tai keskusteluja näkökulmista ei ehditä kirjoittajatiimissä tehdä aikataulupaineiden ja juttujen kasaantumisen vuoksi. Kuvan oli tarkoitus toimia toimittajien tukena myös tästä syystä silloin, jos minä tai editoija emme ehtisi auttamaan juuri siinä tilanteessa.

KUVA 8. Ideasta jutuksi (kuvakaappaus) (Dahlbom 2016).

Riikan kokemusten pohjalta suunnittelin, että yksittäisten juttuaiheiden jakaminen toimittajille tehtäisiin alun perin maanantaiaamun toimituskokouksessa, jossa toimittajat voisivat neuvotella keskenään, mitä juttuaiheita kukin haluaisi valita. Koska suurin osa lehden konferenssiohjelmanumeroista tehtävistä jutuista tulisi maanantain ohjelmista, suunnittelin, että tiistain ja keskiviikon juttuaiheita ideoitaisiin liukuvasti sitä mukaa, kun toimittajat saisivat edellisiä juttujaan valmiiksi.

Yksittäisten toimittajien journalistisen toiminnan johdon suunnittelin hyvin joustavaksi, koska arvioin, että toimittajien kyvyistä ja taidoista ei voinut tehdä pätevää arviota ennen konferenssi. SWOT-analyysin perusteella arvioin, että tässä tapauksessa improvisointiin ja reagointiin valmistautuminen on perusteltua. Arvioin myös, että monien henkilöiden selkeiden työsuunnitelmien muuttamisen viestiminen konferenssin aikana olisi ollut aikaa vievää ja negatiivista ilmapiiriä luovaa, kun taas uusien työsuunnitelmien neuvottelu konferenssin kuluessa innostavaa ja ripeä toteuttaa.

Yksittäisten toimittajien toiminnan aikataulutuksen kannalta tämä tarkoitti sitä, että lehteen suunniteltujen, ohjelmanumeroihin perustuvien juttujen jako suoritettaisiin maanantain toimituskokouksessa kiinnostuksen perusteella. Sen jälkeen uusia juttuaiheita jaettaisiin sitä mukaa, kun entiset valmistuvat. Toimituskokouksen jälkeen toimittajilla oli vähintään 1,5 tuntia aikaa perehtyä valitsemiensa aiheiden ja ohjelmapuhujien ja -järjestäjien taustoihin toimituksessa ennen juttukeikalle lähtemistä. Tänä aikana he saattoivat myös suunnitella juttua, pallorella ideoita ja näkökulmia sekä hakea toimituksesta yhteistyökumppaneita näin halutessaan.

Tiiminvetäjänä pyysin kirjoittavilta toimittajilta enakkoon tehtyjä juttuja konferenssilehteen konferenssia edeltävässä viestinnässä ulkomaisten toimittajien kanssa. Enakkoon suunnitelluista jutuista valmistui ennen konferenssia taittovalmiiksi 6, jotka julkaistiin lehdessä (liite 2, 7, 10–14, 16, 19, 24–25) ja nettijulkaisussa. Lisäksi enakkoon valmistuivat kansikuva ja pilakuva (liite 2, 1, 27).

Itse konferenssissa lehden taitto oli suunniteltu suoritettavan kahden taittajan tiimillä, niin että taittajat jakavat taitettavat sivut keskenään miten parhaaksi katsovat. Etukäteen oletettiin, että jutut saattavat kasautua taittoon tiistaina 3.5., sillä kirjoittajien ja kuvaajien taidoista ei ollut luotettavaa arviota. Ennen konferenssia sovin videotiimin vetäjän ja hyviksi taittajiksi tiedettyjen kahden videotiimiläisen kanssa, että tarvittaessa kaksi videotiimiläistä voi tulla taittoon avuksi 3.5. klo 12–14 välillä.

TAULUKKO 1. Lehden suunnitelma 27.4.2016 suomennettuna ja lyhenneltynä (Dahlbom 27.4.2016).

1	kansikuva	valmiina	taitto 2.5.
2	järjestäjien logot	valmiina	taitto 28.4.
3	päätoimittajan pääkirjoitus 1/2, pila-	valmiina	taitto 29.4.

	kuva 1/4, Guy Bergerin kolumni 1/4		
4	teema: konferenssin high lights, twiittejä, kuvia yms	tehdään konferenssissa	taitto 3.5.
5	teema: konferenssin high lights, pääpuhujalla Gwen Listerin haastattelu	tehdään konferenssissa	taitto 3.5.
6	feature: sananvapauden uhat Taikan press freedom indexiin perustuva juttu	valmiina	taitto 28.4.
7	feature: sananvapauden uhat Lubna Saheb: press vest 1/2 haastattelu tai dataa 1/2	teossa	taitto 2.5.
8	ongelmanratkaisufeature: pakolaiskriisi mediassa	konferenssissa	taitto 3.5.
9	ongelmanratkaisufeature: naisia liian vähän uutisissa	konferenssissa	taitto 3.5.
10	teema: millainen haaste on taiteilijan sananvapaus 1/2 juttu konferenssiesitykseen perustuen 1/2 pilakuva	konferenssissa 1/2, 1/2 valmis	taitto 29.4., taitto 2.5.
11	intro taidegalleriaan: projektinkuvaus + valittujen kuvien introt	valmis 28.4.	taitto 29.4.
12	kuvagalleria	valmis	taitto 28.4.
13	kuvagalleria	valmis	taitto 28.4.
14	kuvagalleria	valmis	taitto 28.4.
15	kuvagalleria	valmis	taitto 28.4.
16	teema: sananvapaus Pravit Rojanaphrukin käännöshaastis	valmis	taitto 28.4.
17	teema: sananvapaus journalistien turvallisuus -tutkimuksesta	konferenssissa	taitto 3.5.
18	teema: journalismin tulevaisuus	konferenssissa	taitto 2.5.

	mediakasvatus		
19	teema: journalismin tulevaisuus mediakoulutus	konferenssissa	taitto 2.5.
20	whistleblowers	konferenssissa	taitto 3.5.
21	open data	konferenssissa	taitto 2.5.
22	feature: terrorismi Malviinan datajuttu	teossa	taitto 2.5.
23	feature terrorismi ja journalismi Af- ganistanissa	konferenssissa	taitto 2.5.
24	teema: indonesia 2017: indonesian sananvapaustilanne	valmis	taitto 29.4.
25	teema: indonesia 2017: indonesian sananvapaustilanne	valmis	taitto 29.4.
26	Unesco numeroina (datajournalis- mia)	teossa	taitto 2.5.
27	tyhjä tai jos keksitään jotain	konferenssissa	taitto 3.5.
28	takakansi: kaikkien toimituksen jä- senten nimet ja kuvat	konferenssissa	taitto 3.5.

4 Konferenssitoimituksen ja kirjoittajatiimin toiminta konferenssin aikana

Youth Newsroomin päämääränä oli olla World Press Freedom Day -konferenssin ajan toimiva kansainvälinen konferenssitoimitus, joka uutisoi sananvapausteemoista. Uutisia oli tarkoitus julkaista koko konferenssin ajan nettijulkaisussa *wpfd2016.com* ja 4.5.2016 konferenssivieraille jaettavassa *Freezine*-lehdessä.

Konferenssitoiminta alkoi toimituksen tutustumiskokoontumisella 1.5.2016. Sitä seurasivat toimitustyöpäivät konferenssissa 2.5.–4.5.2016. Konferenssitoimituksen kalustus ja välineistö toteutuivat suunnitellusti lukuun ottamatta sitä, että toimitusta ei jaettu sermeillä kahteen osaan. Myös ruokailut ja muu huolto toimivat suunnitellusti.

Konferenssitoimitus uutisoi sananvapausteemoista nettijulkaisussa 2.5.–4.5.2016. Lisäksi se julkaisi 28-sivuisen printtilehden 4.5.2016. Kirjoittajatiimi tuotti artikkeleita suunnitellusti printin tarpeet priorisoiden. Nettijulkaisuun menivät printin artikkelit joko sellaisenaan, tai siellä julkaistiin versiot printtiartikkeleista, milloin toimittaja teki artikkelista kaksi versiota. *Freezineen* suunnitelluista artikkeleista menivät nettiin myös ne, jotka eivät valmistuneet painon deadlineen mennessä. Lisäksi nettijulkaisuun menivät kaikki kirjoitetut artikkelit, jotka valmistuivat keskiviikkona 4.5. Nettiin tuli juttuja myös radio-, video- ja datatiimiltä.

Suunnitteluvaiheessa konferenssitoimituksen pyrittiin rekrytoimaan päätoimituksen lisäksi 40 toimituksen jäsentä ja viisi fikseriä. Toimitukseen saatiin rekrytoiduttua 35 toimituksen jäsentä ja kaksi fikseriä. Konferenssitoimitukseen saapui lopulta 33 toimittajaa. Heistä viisi oli käytettävissä toimitustyöhön 70 prosenttia tai vähemmän konferenssitoimituksen toiminta-ajasta. Henkilöstövajauksesta huolimatta konferenssilehti saatiin julkaistua suunnitellusti 28-sivuisena. Netissä julkaistiin printissä ilmestyneiden tai versioitujen juttujen lisäksi noin 10 juttua, jotka eivät ilmestyneet printissä lainkaan.

Kokonaisuudessaan konferenssitoimituksen järjestelyt sujuivat suunnitellusti. Toimitustyöskentelyn suunnitelmat toteutuivat osittain: esimerkiksi lehden sisältöä ja nettijulkaisun toimitusprosessia muutettiin konferenssin aikana.

Toimituksen täysipainoinen työskentely alkoi tiimien toimituskokouksilla maanantaiaamuna klo 9.00. Maanantain ruokailu alkoi toimitussalissa kello 11.30. Ensimmäiset toimittajat lähtivät juttukeikoille kello 12.00 ja ensimmäiset jutut valmistuivat taittovalmiiksi kello 16 aikoihin. Toimitus lopetti työskentelynsä liukuvasti klo 16.00–20.30.

Tiistaina ja keskiviikkona työskentely jatkui toimituskokouksilla kello 9.00 alkaen. Myös

päätoimitus kokoontui kerran päivässä päivittämään juttujen kokonaistilanteen. Ruokailu oli yhdessä muiden konferenssivieraiden kanssa. Toimittajat lähtivät juttukeikoilleen tai viimeistelivät edellisen päivän juttuja.

Lehden taitto saatiin tiistaina 3.5.2016 valmiiksi deadlineen mennessä, jolloin lehti lähetettiin painoon. Tämän jälkeen painoon ei ilmoitettu muutoksia lehden sisältöön tai ulkomuotoon. Keskiviikkona 4.5.2016 lehden toimitustyö lopetettiin suunnitellusti kello 14.00, jolloin alkoi toimituksen välineistön purku ja siirto takaisin Haaga-Heliaan.

Suurin yllätys konferenssitoimituksen työskentelyn annista olivat toimituksen ulkomaisten jäsenten kiitokset toimituksessa koko konferenssin ajan vallinneesta ystävällisestä ja rennosta ilmapiiristä. Ulkomaiset osallistujat olivat erityisen yllättyneitä toimituksen toiminnan demokraattisuudesta ja siitä että käskyttämisen puutteesta huolimatta kaikki tekivät sovitut hommansa. Lisäksi kiiteltiin toimituksen jäsenten keskinäistä tasa-arvoisuutta, ja sitä, että toimittajien omaa luovuutta ja ideoita arvostettiin ja tuettiin. Vaikka toimitustoiminnan ohje-
nuorana toimineita arvoja ei viestitty sanallisesti toimituksen jäsenille missään vaiheessa, päätoimituksen käsikirjoilla ja sähköpostiviestinnällä sekä omalla toiminnallaan tuottama ilmapiiri tarttui myös muihin toimituksen jäseniin.

4.1 Kirjoittajatiimin toiminnan ja lehden toimitusprosessin konkretisoituminen

Kirjoittajatiimin toiminta konferenssitoimituksessa kulki pääasiassa luvussa 3.1 kuvatun toimitusprosessin mukaan. Valotin maanantain toimituskokouksessa juttuprosessia selittämällä, ettei tehdä ohjelmanumeroreportaaseja vaan juttuja, joissa käsitellään ohjelmanumeron teemoja esim. henkilöhaastatteluiden kautta. Lisäksi painotin konstruktivista näkökulmaa, joka toteutui useissa lehden artikkeleissa (liite 1, 9–15, 17–18, 20, 23–25).

Tämän jälkeen esittelin Unescon ohjelman mukaisia juttuideoitani, jonka jälkeen toimittajat kertoivat, mihin ideaan tai ideoihin he haluaisivat tarttua. Sen jälkeen jaoimme juttuideat neuvottelujen kautta silloin, kun kaksi toimittajaa halusi tehdä jutun samasta ideasta. Lopuksi tarkistimme ohjelma-aikataulujen kautta, että aikataulut eivät menneet päällekkäin, mikäli toimittaja mieli tehdä kahta juttua.

Aiheet ja tekijät kirjattiin valkotalulle sivusuunnitelmaksi, jota käytettiin lehden suunnittelun apuvälineenä koko toimituksen toiminnan ajan. Kun kirjoittavien toimittajien ensimmäiset juttuprosessit oli saatu liikkeelle, sovin kuvatiimin vetäjän kanssa kuvatilaukset. Tämän jälkeen kerroin lehden taitolle ja nettijulkaisun tuottajalle, millaisia juttuja on tulossa. Tuin kirjoittajia koko kirjoitusprosessin ajan eri kysymysten kanssa.

Juttujen valmistuttua ne tulivat minulle sähköpostitse. Delegoin juttujen editointia kirjoitustiimin ohjaajalle ja editoijalle riippuen siitä, miten valmiilta juttu vaikutti ja kummalla oli aikaa ottaa juttu prosessoitavakseen juuri sillä hetkellä. Oikoluin jokaisen jutun tyypillisesti kaksi kertaa: ensin editointiprosessin alussa ja sitten juuri ennen kuin se oli taittovalmis.

Lehdessä julkaistut jutut julkaistiin nettisivuilla taittovalmiista jutusta, milloin juttua oli pitänyt lyhentää lehden taitossa ja taitetusta jutusta, milloin taitossa oli tullut muutoksia juttuun. Lähetin jutun viimeisen version nettijulkaisun tuottajalle sähköpostitse. Kuvia, radio- ja video- ja datajuttuja hallinnoitiin Google Drivessa, mutta datajutut tulivat lehteen prosessoitavaksi sähköpostitse. Ne kävivät läpi saman prosessin kuin kirjoitetut artikkelit.

Päätoimittaja tarkasti jutut siinä vaiheessa, kun ne oli taitettu. Koska olin suunnitellut toimitusprosessin toimittajan näkökulmasta, en ollut ottanut tätä vaihetta etukäteen huomioon suunnitelmassa tai aikataulutuksessa. Tämä valitettava virhe ei onneksi aiheuttanut toimituksessa suuria ongelmia, sillä päätoimittaja aloitti taiton tarkistuksen oman suunnitelmansa mukaan. Vaiheen aikatauluttamattomuuden takia se aiheutti kuitenkin taittajille aikataulupaineita tiistaina 3.5.2016 klo 15.00 alkaen, eli noin tuntia ennen printin deadlinea.

Yhden jutun valmistuttua keskustelin toimittajan kanssa uudesta juttuideasta. Toisten juttujen kanssa toimitusprosessi alkoi muistuttaa jo alkumetreillä käsikirjassa kuvaamaani toimitusprosessia, jossa toimittajalla on runsaasti ideointi- ja näkökulmittamisvapautta.

Aikataulultaan liukuva työskentely toisaalta mahdollisti toimittajan tunnelmien ja energiatason havainnointia ja toisaalta esti turhaa tyhjäkäyntiä toimituksessa. Tiistain ja keskiviikon toimituskokoukset olivatkin lähinnä päätoimituksen keskinäisiä tilanneraportteja, joissa kirjattiin fläppitaululle, mitä juttuja päivän aikana oli tulossa, voisiko niitä yhdistellä monimediajutuiksi tai mikä niiden hyvä nettijulkaisuaikataulu olisi.

Kirjoittavien toimittajien taitotason vaihteluun oli varauduttu suunnitelmissani riittävän hyvin. Arvio, että jokainen toimittaja saa aikaan yhden julkaistavan jutun konferenssin aikana oli hieman yläkanttiin joidenkin osalta ja huomattavasti alakanttiin toisten osalta. Pessimistinen arvio taitotasosta ja toisaalta lehden osittainen taittaminen etukäteen mahdollistivat yhdessä lehden valmistumisen ajoissa henkilöstövajauksesta huolimatta. Lisäksi tiistaina kirjoitettavien juttujen valmistuminen ajoissa taittoon varmistettiin sillä, että toimittajien mukana juttukeikalle lähetettiin joko editoija tai kirjoitustaitoinen kuvaaja.

Lehden artikkelien valmistumisaikataulu poikkosi suunnitellusta: maanantaina ei valmistunut yhtään juttua maanantain juttukeikoilta. Toimitusprosessikuvauksesta useimmat jutut erottuivat sillä, että jutusta ei versioitu erillistä nettijuttua. Toimittajat eivät myöskään ohjautuneet tekemään yhteistyötä eri tiimien jäsenten kanssa. Tähän vaikutti aikataulupaineiden lisäksi se, että toimituksen luottamus ja yhteistyö oman tiimin kesken rakentui nopeasti, mutta eri tiimien jäsenten välille samanlaista luottamusta ei kyetty luomaan.

Maanantaina valmistuivat vain jo ennen konferenssia editointivalmiiksi edenneet jutut. Tämä tarkoitti tiistai-aamuna juttusumaa, jonka purku aiheutti aikataulupaineita editoijille sekä taittoon. Lisäksi tiistai-aamuna havaittiin, että toimintakuvausta, joka ohjaisi lehden juttujen siirtämistä nettijulkaisuun, ei ole. Suman selvittelyyn sekä julkaisujärjestelmämäisen julkaisuprosessin suunnitteluun meni aikaa yhteensä puolitoista tuntia tiistai-aamuna.

Lehden sisältö- ja taittосуunnitelma eli huomattavan paljon konferenssin aikana. Tähän johtivat monet tekijät, pääasiassa henkilöstövajaus ja juttujen oletettua hitaampi valmistuminen. Myös ohjaaja kehotti mieluummin antamaan tilaa hyvillä jutuilla ja luomaan näin rytmiä lehdelle. Lehden lopullinen sisältö- ja taittосуunnitelma valmistui tiistaina 3.5.2016 noin kello 14.00 (kuva 9). Viimeinen lehteen tullut artikkeli valmistui taittovalmiiksi samana päivänä noin kello 14.15.

KUVA 9. Viimeisin sivusuunnitelma (Dahlbom 4.5.2016).

Suunnitelmat ja käsikirja konkretisoituivat konferenssityössä ja sen tuloksissa sekä positiivisesti että negatiivisesti. Erityisen mukavaa oli huomata, että suunnittelun arvopohja konkretisoitui sekä päätoimituksen että toimituksen jäsenten asenteissa ja työssä konferenssin aikana toimittajien kulttuuri- tai työelämätaustoista huolimatta.

Päätoimittaja Anne Leppäjarvi ja ohjaaja Reetta Nousiainen totesivat toimituksen debriefpalaverissa 26.5.2016, että toimituksen suunnittelutyö konkretisoitui hyviksi journalistisiksi tuotteiksi, printtilehdeksi ja nettijulkaisuksi, mikä yleisön kannalta on ainoa näkyvä, ja siinä mielessä tärkein osa konferenssitoimituksen työtä. Lisäksi tilaisuudessa todettiin, että konferenssitoimituksen suunnittelussa tehty kehitystyö oli sikäli onnistunutta, että Riikan konferenssitoimituksen ongelmat oli saatu suunnittelutyön avulla poistettua kokonaan tai vähintään hallintaan. (Dahlbom 26.5.2016.)

Konferenssitoimituksen suunnittelussa ei tehty ylimääräisiä suunnitelmia, mutta joitain suunnitelmia jäi tekemättä. Tarvittavia suunnitelmia ei tehty sille, miten ja millä teknisillä välineillä julkaisujärjestelmän puute korvataan, jotta tekstit, kuvat ja muu materiaali saadaan liikkumaan muista tiimeistä nettijulkaisun tuottajalle. Tämä puute olisi huomattu, mikäli toimituksen toimintaa olisi demonstroitu tai harjoiteltu etukäteen. Suunnitelmien teko oli nettitoimituspäällikön vastuulla, mutta minun olisi toimituspäällikkönä pitänyt ohjata toimintaa niin, että tämä suunnitelma olisi tehty.

Muuten toimituksen ongelmat liittyivät omaan kolmoisrooliini konferenssitoimituksessa, päätoimituksen vaillinaiseen vastuiden kirjaamiseen konferenssin alla, sekä aikataulujen hallintaan ja niistä kommunikointiin niin ennen konferenssia kuin konferenssin aikana. Konferenssitoimituksen suunnittelussa onnistuttiin erityisesti konferenssitoimituksen jäsenten perehdyttämisessä ja ilmapiiirin luomisessa ennakoon sähköpostien ja käsikirjan avulla, toimituksen tiimityttämisessä, sekä käytännön järjestelyissä.

4.1.1 Käsikirja sujuvoitti kirjoittajatiimin työskentelyä

Käsikirjan toimivuus konferenssissa näkyi siinä, miten hyvin ja nopeasti konferenssitoimituksen toiminta saatiin käyntiin heti ensimmäisessä tiimin toimituskokouksessa, joka alkoi maanantaiaamuna 2.5.2016 kello 9. Toimittajat viittasivat käsikirjaan konferenssitoimituksen ollessa käynnissä esimerkiksi silloin, kun mietittiin juttujen näkökulmia, mutta toimitusprosessista tai toimituksen rakenteesta ei kysytty. Tämän ajattelin olevan merkinä siitä, että käsikirjan avulla tehty perehdyttäminen oli onnistunutta. Taiton ja editoijien näkökulmasta käsikirjasta puuttui esimerkiksi tieto jutun palauttamisen yksityiskohdista, esi-

merkiksi kirjoittajan nimen, otsikon ja ingressin merkitsemisestä selkeästi juttudokumenttiin. Tämä oli kuitenkin ongelma, joka pystyttiin ratkomaan editoijien toiminnalla.

Käsikirjassa oleva kuvaus konferenssitoimituksen printtituotteesta *Freezinestä* puolestaan oli täynnä virheellistä tietoa tuotteen yksityiskohdista, sillä tuotteesta päätettiin huhtikuussa tehdä tabloidin sijaan A4-aikakauslehti, painos kasvoi 600:sta 1500:een, sivumäärä muuttui 12:sta 28:een ja printin deadline aikaistui noin neljällä tunnilla kello 16.15:een. Nämä tiedot oli kuitenkin helppo korjata ensimmäisessä toimituskokouksessa. Päätös jättää lehden sisältösuunnitelma pois käsikirjasta osoittautui hyödylliseksi, sillä lopullinen lehti erosi erittäin paljon helmikuun alussa olleista suunnitelmista.

Käsikirjan toimituksen suunnitteluun ja järjestämiseen liittyvästä osiosta tuli indonesialaisten ensi vuoden järjestäjien kanssa paljon puhetta 4.5.2016 klo 15.00–17.00 pidetyssä loppupalaverissa. Palaverissa Helsingin järjestäjiä kiiteltiin käsikirjoista, joiden todettiin helpottavan huomattavasti konferenssin järjestelytyötä. Omassa käsikirjassani erityisen hyödylliseksi arvioitiin vuosikello, konferenssitoimituksen järjestäjän peruskysymykset ja tiimiyyttämisen ja toimitusprosessin selitykset. Kysymyksiä esitettiin erityisesti Unescon roolista konferenssitoimituksen järjestämisessä, jota en ollut käsikirjassa avannut.

4.1.2 Tiimiyttäminen ja vastuunjako sujuvoittivat työtä

Päätoimituksen Helsingissä 13.5.2015 pidetyssä kokouksessa määriteltiin konferenssitoimituksen toimitusrakenteen perustuvan tiimeille. Tämä oli yksi konferenssitoimituksen onnistuneimpia ratkaisuja. Tiimityö helpotti vastuunjakoja sekä konferenssia suunnitellessa että konferenssitoimituksessa. Konferenssia ennen tapahtunut tiiminvetäjien sähköpostiviestintä tiimiläisilleen oli luonut luottamusta päätoimitukseen ja tiimipohjaiseen työskentelyyn jo ennen konferenssia.

Vastuunjako sujuvoitti toimitustyötä sekä päätoimituksen jäsenten kesken että esimiesten ja toimittajien välillä. Se toi myös parhaalla mahdollisella tavalla käytäntöön niitä arvoja ja toimintatapoja, joiden pohjalta arvioitiin konferenssitoimituksen voivan toimia täysipainoisesti ja hyvässä hengessä.

Tiimiyttäminen toisaalta kannusti toimittajia luomaan luottamusta ja tutustumaan omien tiimiensä jäseniin ja jakoi toimittajia keskittämään journalistisen ja sosiaalisen toimintansa omiin tiimeihinsä. Jälkimmäinen oli tiimiyyttämisen ei-toivottu sivuvaikutus. Toisaalta Riikan kokemuksen perusteella arvioin, ettei toimittajilla olisi konferenssitoimituksen lyhyenä toiminta-aikana olisi ollut mahdollisuuksia tutustua kaikkiin muihin toimituksen jäseniin.

4.1.3 Toimituksen etukäteisperehdytys nopeutti toimitustyön aloittamista

Käsikirjan jakaminen Youth Newsroomin toimittajille kuukausi ennen konferenssia nopeutti toimituksen toiminnan liikkeellelähtöä konferenssissa huomattavasti. Kirjoittajatiimin yleiset toimintaperiaatteet selvitettiin nopeasti maanantaiaamun aamukokouksessa, jossa jaettiin myös juttuaiheet. Toimitus oli täydessä työssä tunnissa.

Riittävän aikaisin aloitetulla sähköposti- ja Facebook-viestinnällä oli suuri merkitys toimitustyön nopeassa aloituksessa. Sähköposteilla sovittiin ennakoon tehtävistä jutuista, joiden taitto ennakoon konferenssilehteen mahdollisti lehden painamisen aikataulussa.

Suuri merkitys perehdyttämismielessä oli myös 1.5.2016 pidetyllä vapaamuotoisella konferenssitoimituksen kokoontumisella, jossa toimituksen jäsenet esittäytyivät ja saivat myös kysellä mieltään askarruttavista asioista. Tämä kokoontuminen loi osaltaan ilmapiiriä ja luottamusta ja helpotti siten työhön ryhtymistä maanantaiaamuna.

4.1.4 Toimivat käytännön järjestelyt hyvä perusta toimitustyölle

Riikan konferenssissa havaitsimme konkreettisesti, kuinka suuri merkitys käytännönjärjestelyillä oli toimitustyöhön. Helsingin konferenssitoimituksessa ruokailujen, työvälineiden, konferenssitoimituksen rakentaminen ja muut käytännön järjestelyt toimivat varsin hyvin. Finlandia-talon henkilökunta auttoi avuliaasti käytännön ongelmatilanteissa.

Kirjoittajilla tunnelma säilyi hyvänä ja melko kiireettömänä koko konferenssin ajan. Taittajat joutuivat odottelemaan maanantaina, ja heille tuli kiirettä tiistaina, mutta lehti saatiin tiistaina ajoissa painoon ilman, että lisäkäsien apuun piti turvautua. Työmäärä oli siis mitoitettu melko sopivasti suhteessa kirjoittajien taitoihin ja taittajien kiireenhallintaan.

Lehden kirjoittajatiimin ulkopuolelta tulleet sisällöt, kuvat ja datajournalistiset jutut, kulkivat kirjoittajatiimiin editointiin ja taittoon varsin vaivattomasti ja suunnitellun toimitusprosessin mukaan. Taiton sisällyttäminen toimitukseen oli erittäin hyvä ratkaisu.

4.2 Mikä konferenssitoimituksessa ja kirjoittajatiimissä ei toiminut

Konferenssitoimituksessamme onnistuimme kehittämään toimintaa monella osa-alueella ja kaikissa tiimeissä Riikan konferenssitoimitukseen verrattuna. Tapahtunut kehitys ja hyvä suunnittelu erityisesti toimituksen organisoinnissa tiimiytämisen ja vastuunjaon osa-alueilla piti toimituksen pinnalla silloinkin, kun konferenssitoimituksessa havaittiin ongel-

mia. Erityisiä ongelmia toimituksessa tuottivat oma kolmoisroolini toimituspäällikkönä, kirjoittajatiimin vetäjänä sekä lehden vastuuhenkilönä, nettitoimitusprosessin heikko suunnittelu ja päätoimituksen jäsenten vastuiden vaillinainen kirjaaminen.

4.2.1 Kolmoisrooli huono idea oman ja toimituksen toiminnan kannalta

Oma kolmoisroolini kirjoittajatiimin johtajana, lehden vastuuhenkilönä ja toimituspäällikkönä osoittautui käytännössä hankalaksi tavaksi toimia niin suunnitteluvaiheen aikana kuin konferenssitoimituksessakin. Kolmoisroolini vaikutti myös siihen, että konferenssitoimituksessa työ tehtiin niin vahvasti omien tiimien sisällä, sillä keskityin konferenssin aikana lähinnä kirjoittajatiimin toiminnan edistämiseen koko konferenssitoimituksen yhteishengen luomisen sijaan.

Toimituspäällikön roolissa keskityin ennen konferenssia moninaisten käytännön järjestelyiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Erityisesti rekrytoinnin aikana ja sen jälkeen viestiminen eri sidosryhmien kanssa vei runsaasti aikaa ja huomiota.

Tämä aika oli pois printtituotteen suunnittelusta sekä printtituotteen toimitusprosessin yksityiskohtien suunnittelusta. Suunnittelemattomuus kostautui 3.5.2016 kirjoittajatiimin ja nettitiimin välisinä tuotantoprosessin vaikeuksina. Vaikka ne selvitettiin nopeasti toimituskokouksessa, olisi ollut hyvä että toimitusprosessi olisi ollut valmiina jo ennen konferenssin alkua. Konferenssitoimituksessa yllätyksenä tulleet toimitusprosessin ongelmat olisi saatu selvitettyä, mikäli toimitusprosessia olisi demottu tai harjoiteltu etukäteen.

Riikan kokemusten perusteella tiesimme, että lehden toimitusprosessi on herkkä aikatauluongelmille. Lehden teossa ylimääräistä aikatauluongelmaa tuli, kun printtituotteen teko ja julkaisusuunnitelmien tekeminen jäi itselläni toimittajien rekrytoinnin ja toimituksen käytännön järjestelyjen jalkoihin tammi-huhtikuussa 2016. Samalla Unescon lopullisen konferenssiohjelman julkistamisaikataulu siirtyi maaliskuulle, eikä tieto konferenssiosallistujista kulkenut Unescolta päätoimitukseen kuin neljä päivää ennen konferenssitoimituksen toiminnan aloitusta. Näiden tekijöiden yhteisvaikutuksena juttujen konferenssiteemoihin liittyvä ideointi ja lehden sisällön suunnittelu jäi ohueksi eikä esimerkiksi kiinnostaviin ulkomaisiin haastateltaviin ehditty ottamaan yhteyttä ennen konferenssia.

4.2.2 Toimitusprosessien käytännönläheinen läpikäynti toimituksessa tärkeää

Toimitusprosessin suunnittelu jäi viimeisinä viikkoina muiden toimituksen järjestelyiden jalkoihin. Heikosti suunniteltu nettijulkaisun toimitusprosessi näyttäytyi ongelmina nettijulkaisussa 2.5.2015.

Käsikirja sisältää toimituksen toimittajille suunnatun toimintaperiaatekokoelman ja toimitusprosessikuvauksen, sekä päätoimitukselle (tiiminvetäjille) suunnatun toimintasuunnitelman. Näiden lisäksi olisi ollut syytä paneutua toimitusprosessiin päätoimituksen ja julkaisuprosessin avaintekijöiden näkökulmasta, sekä ohjeistaa tarmokkaammin nettitoimituksen toimituspäällikköä suunnittelemaan nettilehden toimitusprosessin ennen konferenssia.

Nettitoimituksen toimitusprosessin luominen onnistui konferenssin aikana nopeasti, mutta sen olisi ollut hyvä olla valmiina jo ennen konferenssia. Nettitoimitusprosessin suunnittelu oli nettitoimituspäällikön vastuulla, mutta minun vastuullani toimituspäällikkönä oli varmistaa, että toimitukseen on tehty kaikki tarvittavat suunnitelmat.

4.2.3 Vastuiden määrittely koko suunnitteluprosessin alussa ei riitä

Lisäksi vastuuhenkilöiden vastuiden määrittely olisi pitänyt käydä läpi tarkemmin vielä konferenssin alla. Vastuualueet jaettiin projektin alussa toukokuussa 2015. Niitä tarkistettiin tammikuussa 2016 sen mukaan, miten lopulliset produktit olivat muuttuneet ja muotoutuneet matkan varrella. Vastuita jakaessa olisi pitänyt vielä kirjata vastuut yksityiskohtaisine tehtäväkuvauksineen, jotta olisi voitu varmistaa, että koko prosessi on hallinnassa.

Vastuiden kirjaamisen epämääräisyys konferenssin alkaessa liittyi siihen, että Riikan konferenssissa hitsauduimme nopeasti yhteen ja tiimin jäsenten keskinäinen luottamus oli lujaa koko projektin ajan. Luottamuksen takia ei ollut tunnetta, että olisi vielä pitänyt tarkistaa, että kaikki tehtävät ovat tehtynä.

Lisäksi konferenssia edeltävällä viikolla toimitukseen tuli lisää jäseniä, joiden asemaa toimitusprosessissa ei pohdittu avoimessa keskustelussa ennen konferenssia. Vaikka henkilöstön lisäys oli tarpeen, ja vastuualueet määriteltiin melko hyvin muutamassa sähköpostissa, olisi ollut syytä määritellä uusien henkilöiden vastuut ja tehtävät tarkasti.

4.3 Arviointiluku: Koko projektin kootut opit

World Press Freedom Day -konferenssin konferenssitoimitus-projektissa toteutettiin Unescon toimeksiantoa niin suunnittelussa, toteutuksessa kuin käsikirjan tuottamisessakin. Konferenssitoimitus pystyi hyvän suunnittelun ansiosta toteuttamaan suunnitellut journalistiset tuotteet konferenssin aikana. Unesco julkaisi kaksi lehden artikkelia myös omilla sivuillaan, mikä kertoo toimitustyön korkeasta laadusta. Se, että Unesco ei julkaisut enempää artikkeleitamme sivuillaan kertoo samalla siitä, että toimimme itsenäisenä uutistoimituksena, emme Unescon konferenssinaikaisena viestintävälineenä.

Riikan konferenssitoimituksessa suuret ongelmat johtuivat suurelta osin käytännönjärjestelyiden ongelmista, heikosta aikataulujen hallinnasta ja eri vastuiden kasautumisesta päätoimittajalle. Näitä ongelmia ratkaisimme onnistuneesti oman toimituksemme suunnittelussa. Erityisesti käsikirjat havaittiin toimivaksi perehdyttämiskäsitteeksi kansainvälisessä konferenssitoimituksessa, vaikka ne aiheuttivat työtä päätoimitukselle suunnitteluvaiheessa. Itseäni yllätti lopulta kuitenkin, miten tärkeää on luoda hyvä ilmapiiri toimitukseen ja kuinka käytännön järjestelyt ja viestintä vaikuttavat hyvän ilmapiirin luomiseen.

Opin projektin aikana runsaasti projektinhallintataitoja sekä seuraamaan aktiivisesti projektin eri osa-alueiden ja toimijoiden toimintaa. Tiesin, että minun pitää kiinnittää erityistä huomiota jatkuvaan viestintään eri sidosryhmien kanssa projektin aikana ja viestinnän merkitys vain kasvoi, mitä lähempänä oltiin projektin valmistumista. Opin myös suunnittelemaan ja käyttämään erilaisia projektinhallintatyökaluja.

En ole työskennellyt esimiesasemassa ennen tätä projektia. Opin projektin aikana itsestäni esimiehenä ja toisaalta hyvästä esimiestyöskentelystä seuraamalla muiden esimerkkiä. Konfliktitilanteita ei juuri ollut ja neuvotteluissa sain useimmiten oman näkökantani läpi. Joskus silloinkin, kun olisi ollut hyvä tehdä toisin, mistä opin kuuntelutaitojen ja rauhassa pohtimisen merkityksen projektinhallinnassa.

Opin projektin aikana paljon myös lehden suunnittelusta, konseptoinnista, aikataulutuksesta ja tekemisestä esimiehen tai toimituspäällikön näkökulmasta. Konferenssitoimituksen suunnittelun ja toteutuksen ansiosta näkökulmani toimitustyöhön on laajentunut toimittajan näkökulmasta kattamaan koko toimitusprosessin.

Lähteet

Avviso. nr. 1. 3.5.2015. Youth Newsroom. Luettavissa:

https://web.archive.org/web/20150520191212/http://blogi.lu.lv/youth-newsroom/files/2015/05/Avviso_final.pdf. Luettu: 15.5.2016.

Avviso. nr. 2. Youth Newsroom. 4.5.2015. Luettavissa:

https://web.archive.org/web/20150520185718/http://blogi.lu.lv/youth-newsroom/files/2015/05/Avviso_2_web.pdf. Luettu: 15.5.2016.

Dahlbom, T. Handbook for UNESCO WPFY Youth Newsroom: Writer's Guidelines and Planning the Newsroom.

Dahlbom, T. Havaintomuistiinpanot 2.5.-4.5.2015.

Dahlbom, T. Zabrina Holmströmin haastattelu 4.5.2015.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot 2.5.-4.5.2015.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 5.5.2015.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 9.5.2015.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 11.9.2015.

Dahlbom, T. Henkilöstötaulukko. 2.12.2015.

Dahlbom, T. Projektinhallintataulukko. 20.1.2016.

Dahlbom, T. Facebook-viesti. 4.2.2016.

Dahlbom, T. Kontaktointisuunnitelma. 20.2.2016.

Dahlbom, T. Facebook-viesti ja liite. 3.4.2016.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 4.4.2016.

Dahlbom, T. Konseptiluonnos 9.4.2016.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 23.4.2016.

Dahlbom, T. Projektinhallintataulukko. 26.4.2016.

Dahlbom, T. Konferenssitoimituksen aikataulu. 25.4.2016.

Dahlbom, T. Konferenssitoimituksen rakennusohjeet. 26.4.2016.

Dahlbom, T. Lehden suunnitelma. 27.4.2016.

Dahlbom, T. Kännykkäkuva. 4.5.2016.

Dahlbom, T. Palaverimuistiinpanot. 26.5.2016.

Dreijere, V. Aikataulu. 2.5.2015.

Finell, L. 2012. *Toimitusprosessin kehittäminen harrastajalehdessä: Vuosi leirilehti Ka-
jauksen päätoimittajana*. Luettavissa: <https://theseus.fi/handle/10024/50123>. Luettu:
17.9.2015.

Helsingin Sanomain Säätiö. 2015. Helsingin Sanomain Säätiön vuonna 2015 myöntämät
apurahat ja stipendit. Luettavissa: [http://www.hssaatio.fi/wp-
content/uploads/2011/09/HSS_apurahat_2015_fi.pdf](http://www.hssaatio.fi/wp-content/uploads/2011/09/HSS_apurahat_2015_fi.pdf). Luettu: 15.5.2016.

Jaakkola, K. 2013. *Hyvä journalismi: Käytännön opas kirjoittajalle*. Kansanvalistusseura.
Vantaa.

Järventaus, K., Nousiainen, R. Uutis- ja ajankohtaisjournalismi. Luettavissa:
<http://www.haaga-helia.fi/fi/Opinto-opas/opintojaksokuvaukset/JOU2KJ101> Luettu:
1.5.2016.

Jääskeläinen, M. Facebook-postaus. 20.8.2015.

Kuisma, K., Rätty P. & Töyry, M. 2008. *Editointi aikakauslehdessä*. Taideteollinen korkea-
koulu & IADE Suomen taidekorkeakoulujen koulutus- ja kehittämisinstituutti.

Leppäjarvi, A. 2015. Facebook-postaus. 5.7.2015.

Leppäjärvi, A. 2016. Tiedonanto tapaamisessa. 4.3.2016.

Rautava, R. 2015. Kurssikuvaus BUS3LH003R Luettavissa: <http://www.haaga-helia.fi/fi/opinto-opas/opintojaksokuvaukset/BUS3LH003R?userLang=fi> Luettu: 17.5.2016.

Soraide, R. 2016. Sähköposti ja liitetiedosto. 3.3.2016.

STT. s.a. Uutiskriteerit ja uutiskynnys. Luettavissa: <http://stt.fi/tyylikirja/ideasta-jutuksi/uutiskriteja-uutiskynnys/> Luettu: 20.3.2016.

Tenore, Mallery Jean. 2014. *How constructive journalism can improve the way media makers tell stories*. Luettavissa: <http://ivoh.org/constructive-journalism/>. Luettu: 25.3.2016.

Turtia, T. Erikoisasiantuntija (Unesco). Sähköposti ja liitetiedosto. 1.12.2015.

Unesco. *World press Freedom Day 2016*. Luettavissa: <http://en.unesco.org/world-press-freedom-day-2016>. Luettu: 17.5.2016.

Verheyden, Tim. 2015. *Constructive journalism is for pussies. Or not?* Luettavissa: <http://www.howtostory.be/constructive-journalism-is-for-pussies-or-not/>. Luettu: 25.3.2016

Liitteet

Liite 1 *Handbook for UNESCO WPFY Youth Newsroom: Writer's Guidelines and Planning the Newsroom*

Liite 2 *Freezine*

Handbook for UNESCO WPFD Youth Newsroom

Writer's Guidelines and Planning the Newsroom

Taika Dahlbom

Contents

1. Introduction
2. Media Products
3. Creating a Constructive Journalism Story
4. How Does a Story Happen?
5. Youth Newsroom Organization
6. Conference Newspaper: Freezine
7. Designing World Press Freedom Day Youth Newsroom
8. Organization is Key
9. A year in the Planning of WPFY Youth Newsroom

1. Introduction

Welcome to Unesco's World Press Freedom Day Youth Newsroom!

Members of the editorial board of World Press Freedom Day 2016 Youth Newsroom have prepared guidelines for the journalists coming to work at the newsroom. We hope that these guidelines help everyone to find themselves on the same page with each other during the event.

These guidelines aim to explain our focus, values and plans regarding the Youth Newsroom and its publications this year. Chapters two, three, four and five introduce you to the general organization of this years' newsroom. Chapter is a compact overview of the plan we have for the conference newspaper *Freezine*. The last chapters are an overview of how the newsroom was organized and may be more beneficial to the organizers of WPFY Youth Newsroom 2017.

In addition to these guidelines we have created guidelines especially for photographers, data journalists, social media team and video team. Take a look, they are definitely worth a read.

We heartily wish you will have a great time in Helsinki!

Taika Dahlbom & al., Helsinki 2016

2. Media Products

The general aim of the Youth Newsroom is to communicate conference issues within and without the conference venue. Multimedia will be used to build stories in the web, and social media used to share them to the world. The newspaper will be distributed to conference attendees.

The participants' responsibilities at the Youth Newsroom are to contribute to the publications of the conference. Everyone participates in a team working on a specific type of product. If you have been consigned to a team that is not appropriate for your skills, please let your team leader know.

The participants will be asked to contribute stories on the issues concerning freedom of speech and other conference issues before and during the conference.

Copyright contracts are signed in the beginning of the conference. The conference website operates by CC-BY-ND-copyright license. You retain all rights of your unpublished material and all rights to your material after it is published in the conference newspaper. You are able to work on freelance commissions during the conference as long as you are available for conference newsroom work as stated in the daily schedule.

Youth Newsroom products

We have two main products, the conference newspaper called *Freezine* and the Youth Newsroom website.

The conference newspaper *Freezine* will be published on May 4th 2016. It is a constructive journalism media that reports on the conference issues. Main themes are freedom of the press, freedom of information and hate speech.

The conference website is at www.wpfd2016.com. It gathers together all stories on the conference and conference issues. Multimedia approach is preferred.

All teams will contribute to both newspaper and website as is applicable. Newspaper articles and other material may be modified for publication on the internet site and vice versa.

3. Creating a Constructive Journalism Story

Constructive journalism is based on the classic five questions of a news story: who, what where, how and why. It adds a sixth one, **what now**, in trying to solve the problem or issue posed by the first five questions.

The following topics are covered by Youth Newsroom publications:

Freedom of the press

Freedom of speech

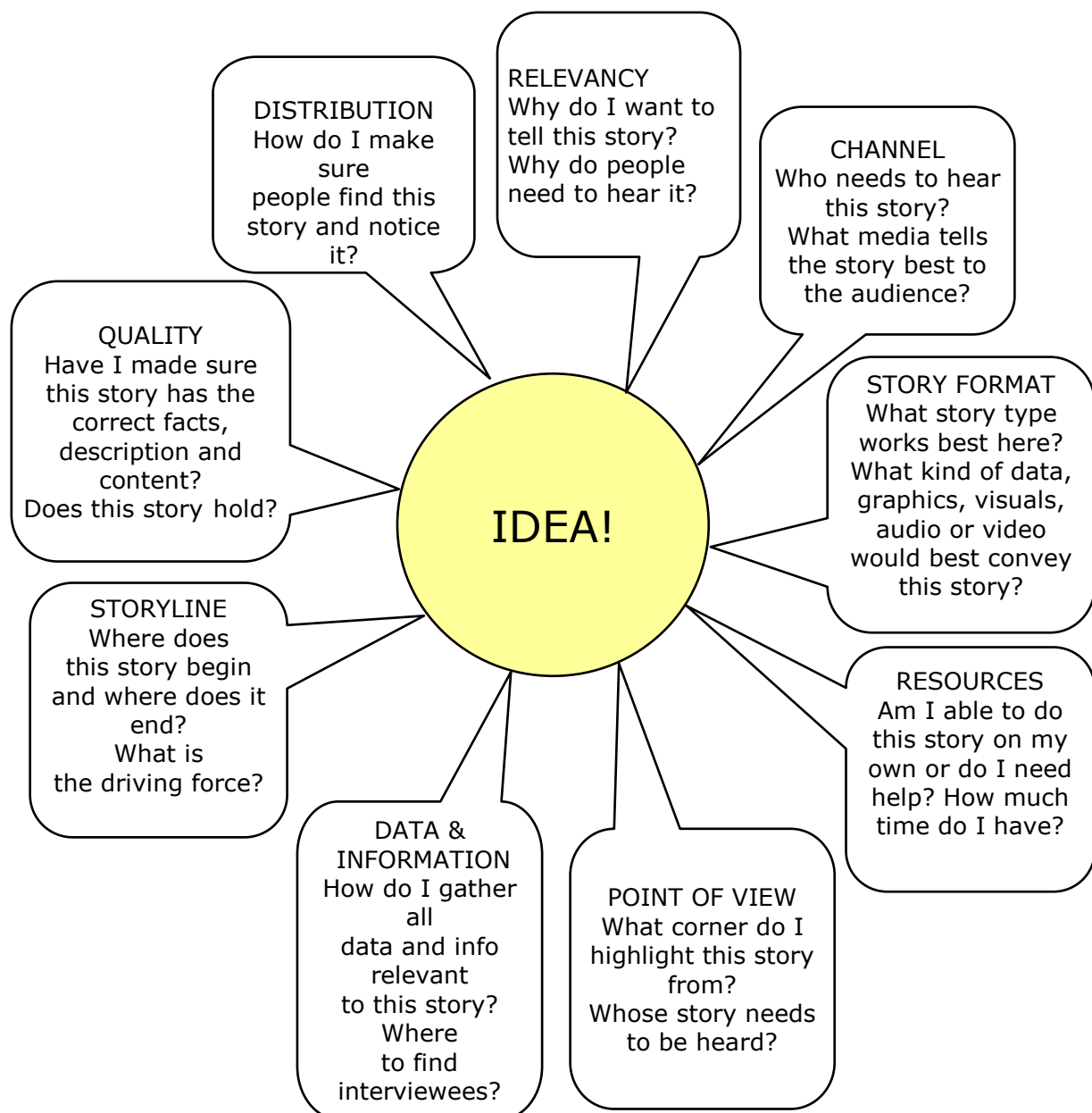
Hate speech

Safety of journalists and impunity

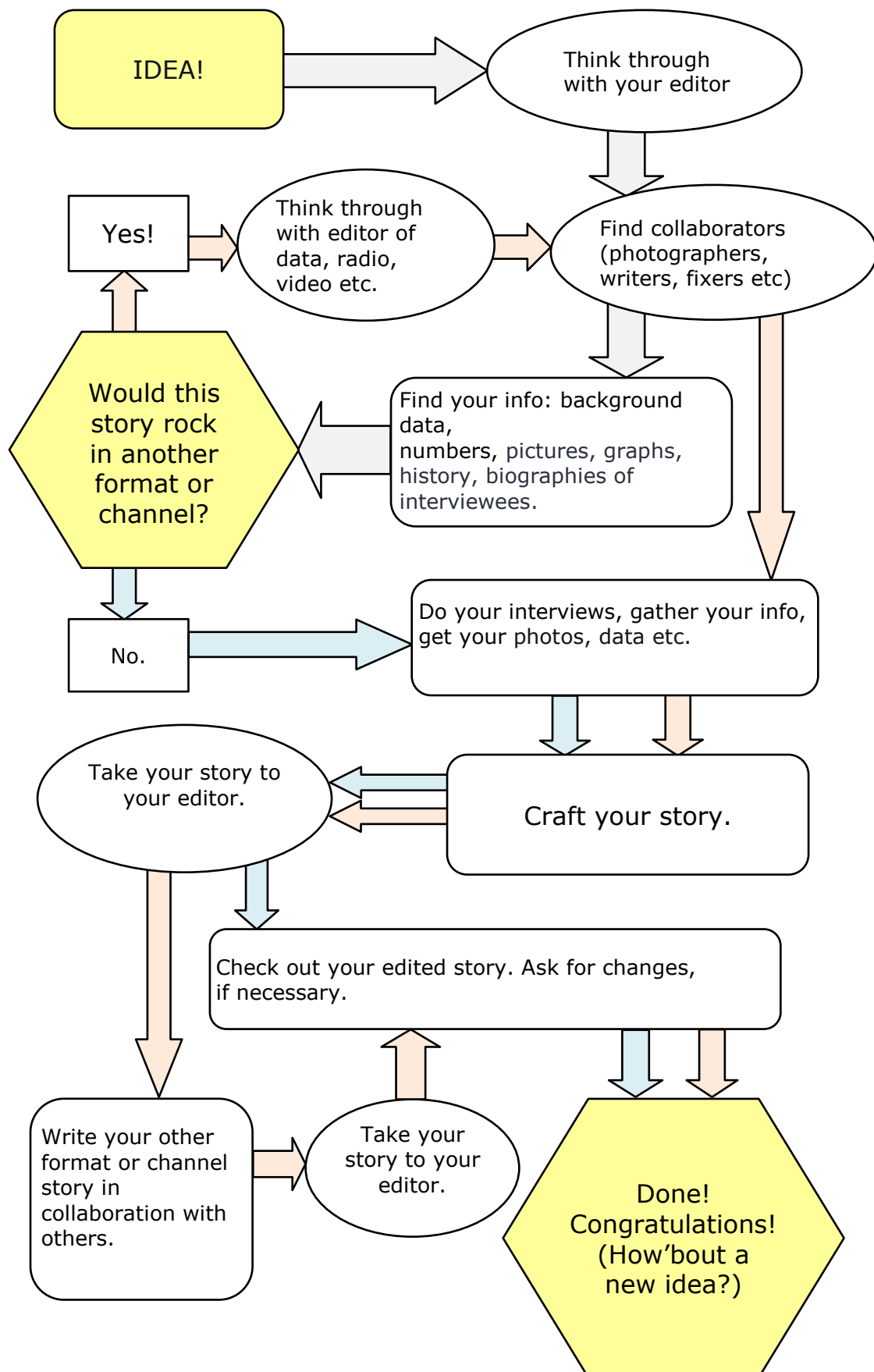
Freedom of expression

Freedom of information

Media literacy and education

4. How Does a Story Happen

5. Youth Newsroom Organization

If you have a question regarding a story you or someone else is working on, go to your team leader.

If you have a question regarding the conduct or decision of a colleague you cannot solve with the colleague in question, go to your team leader.

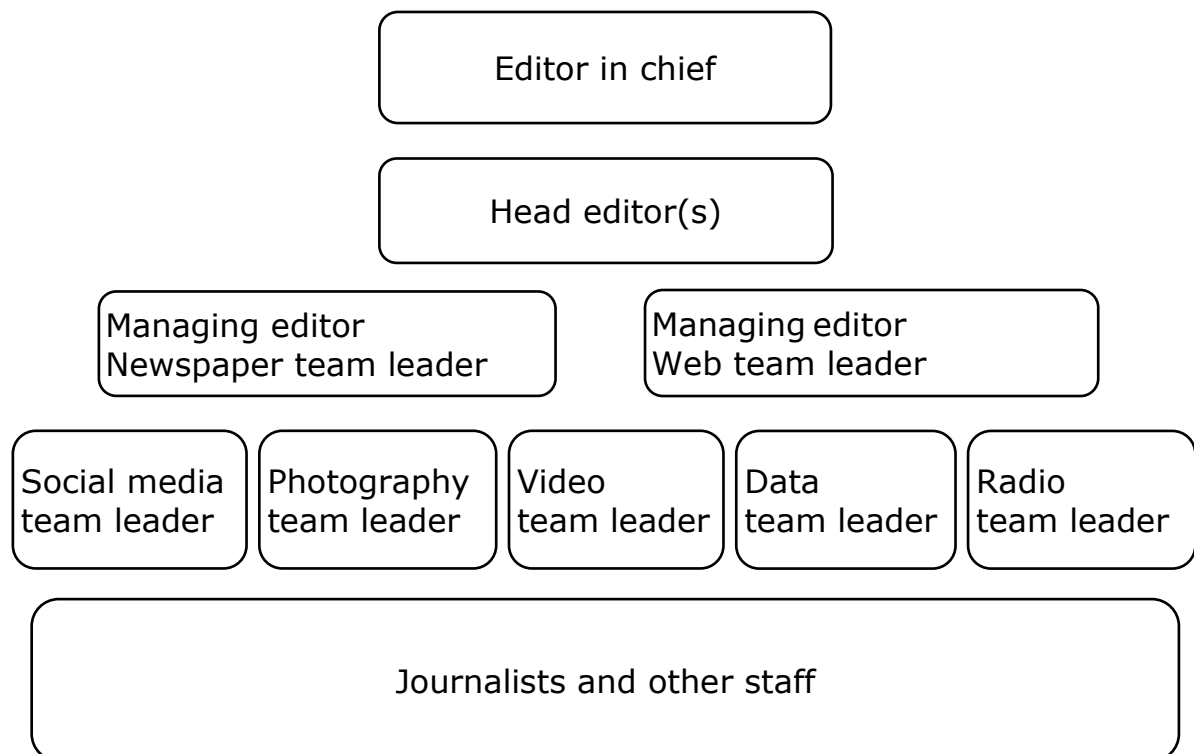
If you have a question regarding the conduct or decision of a team leader, go to a managing editor or head editor.

If you have a technical question, your colleague may be able to assist. If not, your team leader will help you find a solution.

If your story attracts critique from outside the Newsroom, please ask the complainant to contact the head editor or the editor in chief.

In case of emergency, call 112. In case of lost items or disturbance at the Finlandia Hall venue, contact the venue staff your team leader.

Organizational chart

6. Conference Newspaper: Freezine

Freezine is the printed conference tabloid newspaper. It highlights the freedom of the press issues discussed in the conference and selected as future topics on this field.

It works on constructive journalism principles. This means that reporting is solutions-focused and problem-solving, whenever possible.

Audience consists mainly of the conference attendees. The newspaper will be written in English.

The print will be 600. The newspaper will also be available in pdf at our website www.wpfd2016.com.

The deadline is at 8 pm on May 3rd 2016 at what time we will send it to the printer. The newspaper will be distributed the next morning at the conference.

The newspaper will include some articles, data journalistic features and columns that are produced and edited before the conference. It will also include articles, interviews and photos produced during the conference, mainly on the first plenary sessions of May 3rd 2016, but also articles and photos produced on May 2nd 2016.

Newspaper articles can be modified for multimedia or web articles and vice versa. However, we try not to publish the same article in both media channels in the exact same form.

Deadlines are tighter on newspaper articles than on web articles. Therefore, please write your newspaper article first and then continue to your web story.

The editor in charge of the newspaper is Taika Dahlbom from Haaga-Helia. She will also serve as the managing editor of the whole newsroom.

The newspaper will also have an editor and two layout editors. Reporters and editors will work together with photographers for visuals and data journalism team for graphics and infographics and photography team for photographs. We encourage collaboration with everyone, so you can seek assistance with your stories from any and everyone in the Newsroom.

Freezine is planned to be a 12 page tabloid. It's layout is based on an existing tabloid, the Haaga-Helia newspaper Kipinä. Adobe InDesign is used for the layout.

The front page will have pre-prepared cover art and the back page will consist of the names and photos of all Youth Newsroom journalists and fixers. Some of the newspaper stories will be prepared before the conference, some are planned before the conference but executed during the conference and some rise from the insights, issues and personal stories encountered at the event.

7. Designing WPDF Youth Newsroom

What do you want to communicate?

World Press Freedom Day is about educating the world of the freedom of the press, the freedom of speech and the freedom of expression. What are the pressing issues? What are the triumphs and the downfalls of this year? Who are the influencers, what are the hot spots, what is the fun in it this year?

Who is your audience?

You can choose to communicate about the basic freedoms this conference promotes to anyone from the attendees of the congress to the whole world. Choose your audience before you plan your media products.

Which media channels do you want to use?

Different audiences may require different media outlets. Conference attendees are likely to read a conference newspaper. The world is likely to find you in the internet. The media channels you choose affect the way in which the organization, schedules and use of resources is planned.

What resources do you have and need?

Youth Newsroom staff is your most important resource. Which technical and logistical resources can you offer your staff? Which resources do they need in order to report on the conference and press freedom? Where do all your resources come from? How much time do you need to ensure you can find all the resources you would like to have?

What is your budget?

Your budget gives you a framework that affects the amount of resources you can have. The allocation of your budget should ideally enable you to realize your vision of your media.

How much time do you have?

Budget your time and allocate it realistically. Different media products may have different schedules within the conference mainframe.

Who are you working with?

You have several stakeholders: UNESCO, your school of journalism, the editorial board of your Youth Newsroom, the Youth Newsroom staff, possible technicians, conference attendees and your audiences. If you take all your stakeholders into account from the beginning of planning and executing your vision of the Youth Newsroom, the whole journey will be easier to execute and much more fulfilling to take.

8. Organization is Key

Journalistic products

Your task is to publish journalistic products during the WPFD conference. However, you are able to choose what kind of products you want to publish and at what time. (If there are published products meant to be distributed to the conference attendees, this should be taken into account when planning the schedule.)

Organization of Newsroom staff

You will be responsible for a large number of staff. They need to know what is required of them, how their work is arranged (schedule, tasks and facilities) and how they can influence and arrange their work. Communicate with UNESCO and other stakeholders on which practical arrangements of Youth Newsroom participants are the Youth Newsroom operators' responsibility during the conference.

Technical and other practical arrangements

Communicate with UNESCO and other stakeholders, such as the conference venue, on the technical arrangements that are their responsibility and those that are the Newsroom organizers' or participants' responsibility.

The Youth Newsroom participants will need travel and accommodation arrangements and nourishment during the conference. Communicate with UNESCO about these arrangements and the division of responsibilities.

Resources

Communicate with UNESCO, which resources they will give you to arrange and run the Youth Newsroom. If you need further financial resources, begin fundraising early (a year before the actual conference). Sponsors may also be found. If you need more staff, your own and other local schools of journalism may be able to help. Should you need specific technical devices, you can ask participants to bring their own.

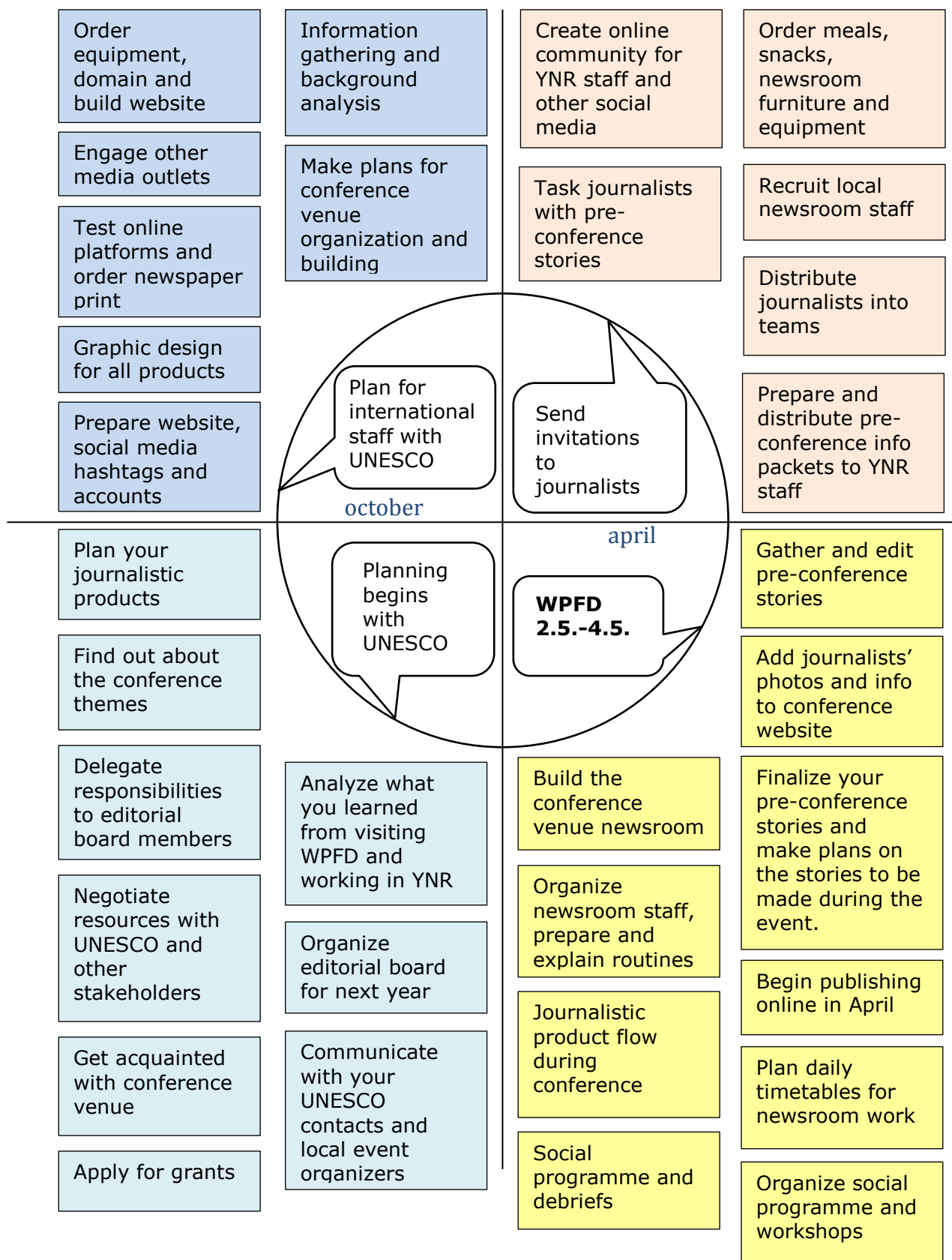
Journalistic production

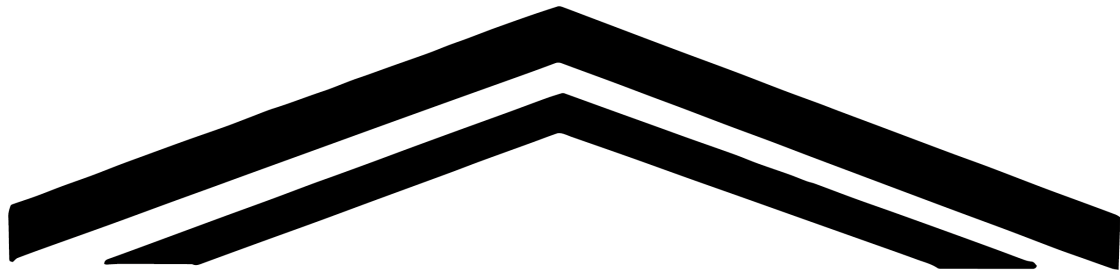
Plan for a production path for all types of products you mean to publish. This helps with planning the arrangement of newsroom staff, the daily schedules during the conference and the organization of journalistic work.

Social schedule and tourist activities

Plan for social activities. How to best help your foreign guests to get to know you and your city as well as your country and culture?

9. A Year in the Planning the WPFYD Youth Newsroom

ENGLISH
SPANISH
ARABIC
HINDI
MANDARIN

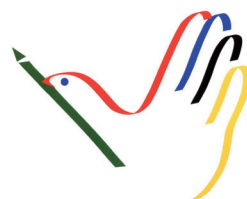
FREEZINE

WORLD PRESS FREEDOM DAY 2016
YOUTH NEWSROOM
www.wpfd2016.com

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

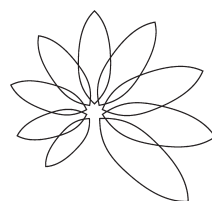
World Press
Freedom Day

MINISTRY FOR FOREIGN
AFFAIRS OF FINLAND

Ministry of
Education
and Culture

HELSINGIN
SANOMAT
FOUNDATION

European Union

The NET-MED Youth Project is funded by the European Union

SWEDEN

Haaga-Helia

The contents produced by the 2016 WPFY Youth Newsroom, the designations employed and the presentation of material on the www.wpfd2016.com and Freezine developed by the Youth Newsroom are the sole responsibility of the young reporters participating in this activity; and can in no way be taken to reflect the views of UNESCO and partners supporting the organization of the Youth Newsroom.

FREEDOM OF PRESS HAS TO BE PROTECTED EVERYWHERE

What brings South Sudan, Indonesia, Israel, Lebanon, Jordan, Palestine, Peru, Tunis, Syria and Finland together? The answer is International Youth Newsroom at Unesco World Press Freedom Day -conference in Helsinki, Finland.

Young journalists coming from these ten countries report on Press Freedom in the World during the conference. Also this magazine is made by them. Enjoy!

As the editor-in-chief of the Youth Newsroom, I wish for two things: I would like the young journalists to be inspired by the Press Freedom itself and how great significance it has for democracy and human rights. Second I want them to understand the responsibility of upholding and enjoying the freedom they have.

This is critical for democracy anywhere. Even in Finland, which is the leading country in press freedom in the world: The Reporters without Borders' press freedom index 2016 states that Finland

has been number one in press freedom for seven years in a row. In addition, Finland and Sweden are this year celebrating the world's first Freedom of Information act, which was announced 250 years ago in Sweden (Finland was then a part of Sweden). This law allowed criticism of the majesty and others in power, quashed prior censorship and ordered official documents to be open to the public.

This great law is a good reason to celebrate but only appearance of it is not sufficient. Journalists need to keep testing limits of the free press to ensure that the freedom the constitution offers is upheld.

In Finland the production of quality journalism has long needed "only" time and effort. Finnish journalists have had no need to fear for their safety. However, a new phenomenon has risen: even in Finland some journalists receive threatening calls at night, face identity theft, and are the victims of disinformation campaigns and doxxing. The rise of hate speech and actions against journalists means that we as journalists must stay strong together and voice our support freedom of speech and democracy in all our actions. The crux of the matter is, however, that the public is on our side, the side of freedom of speech and journalism. A constructive, public fact based discussion and the respect given to everyone's freedom of speech are critical to success of every nation.

Anne Leppäjärvi

*Journalism Degree Program Director of
Haaga-Helia University of Applied
Sciences and Editor in Chief of UNESCO
Youth Newsroom in Helsinki 2016.*

Ari Siliämaa

Opening ceremony on Tuesday 3th May, Irina Bokova's speech. Photo by Jenni Toivonen.

TWITTER #WPFD2016

“People never stop being astonished to hear that the first law on access to information goes back to 1766.”

@HeidiHautala

“Only cowards fear free media. Journalist Khadija Ismayilova from Azerbaijan imprisoned since 2014”

@HamidMirGEO

PM of Finland Juha Sipilä at the WPFD 2016 event: “Freedom of expression lies at the heart of democratic societies”

@FinGovernment

“Freedom of expression - prerequisite for the promotion of cultural diversity, including artistic freedom”

@IrinaBokova

“If journalists in your country are not free to do their work, then you are not free to live your life.”

@EmmanuelDogbevi

“Where the press is free and every man able to read, all is safe.” Thomas Jefferson. Happy World Press Freedom Day!”

@Martin_Kala

ONGOING FIGHT FOR PRESS FREEDOM

25 years ago a group of African journalists put together a new declaration of press freedom.

Author: Essi Lehto

Today, the promising development is overshadowed by a decline in press freedom not only in Africa, but in other parts of world as well. Even though Namibia and other African countries have taken significant steps towards press freedom, new challenges are arising.

The press in Namibia is regarded as one of the freest in Africa, and it holds 17th place in the World Press Freedom Index of Reporters without Frontiers -organization. But the messages are mixed. While there is a promise of free access to information, the government gives warnings on regulating media and cyberspace.

Free speech advocate **Gwen Lister** fears that press freedom is at risk. This is resulting in detainment of journalists, restricted access to information, increasing surveillance, corruption and the undermining of press councils.

Ms Lister addresses these issues through her home country Namibia and the African continent. She is the founder of independent newspaper the Namibian. She also chaired the 1991 Unesco seminar that sparked the Windhoek Declaration and World Press Freedom Day.

Even though 19 countries in Africa have adopted freedom of information laws, Lister points out that laws alone do not necessarily guarantee access. For example Ethiopia now has freedom of information. Still journalists are jailed and charged under anti-terrorism simply for doing their job.

A huge inequality in terms of access to the media, especially the internet, still exists. Digital divide in Africa continues to separate countries and communities. There is a strong contrast between countries with strict control over access to digital media, such as Eritrea and Burundi, and more open states like Nigeria or South Africa. Some of the worst culprits are yet to be revealed. Lister talks about under-reporting of press freedom issues in Eritrea, Equatorial Guinea and Gambia.

It is now more important than ever to make sure that the Windhoek Declaration, that is the very basis of press freedom, does not simply become a piece of paper with historical interest.

Gwen Lister feels that free press can be ensured by strengthening civil society and deepening democracy through fighting all infringements on basic freedoms.

*Unfortunately Lister was unable to reach Helsinki on time, so her speech was read by her close friend and colleague **Jeanette Minnie**.*

KHADIJA ISMAYLOVA AWARDED CANO PRIZE

Author: Taika Dahlbom

The investigative journalist

Khadija Ismaylova from Azerbaijan has been awarded UNESCO's Guillermo Cano World Press Freedom Award Prize. Ms Ismaylova is a freelance journalist and radio host, whose award-winning investigations have uncovered high level corruption and covered the grave human rights record in her home country.

She was detained in December 2014 and sentenced to seven years and half year's imprisonment in 2015. Her charges related to abuse of power and tax evasion. She had endured smear campaigns in state-controlled media and travel ban before her detainment.

Khadija Ismaylova was recommended for the prize by an independent international jury of media professionals.

The \$ 25 000 prize is named after a Colombian journalist who was assassinated in Bogotá Colombia in front of his newspaper's offices in 1987. It is funded by the Cano Foundation (Colombia) and Helsingin Sanomat Foundation (Finland).

CULPRITS OF PRESS FREEDOM DECLINE

Finland has had the freest press for seven years in a row in relation to 179 other countries in the world, states the Reporters Without Borders Press Freedom Index. Below are the causes that might cause any country to fall in the index.

Author: Taika Dahlbom

Dictatorship

The rise of a dictator or a turn towards one-party system tends to weaken press freedom in actuality, even if new press suppressing laws are not introduced. Turkey (149/180) fell 51 places, Cameroon (133/180) fell 50 and Venezuela (137/180) fell 47 places due to dictatorship between 2005 and 2015 in the index.

Weakening of democracy

A democratically elected government may begin to weaken press freedom to ensure its public image and popularity among the public. Maldives (112/180) has fallen 61 places in the last five years and Paraguay (109/180) 40 places between 2005 and 2015.

Coup d'état

A coup may either weaken or strengthen press freedom depending on the values of the usurper. Coups seem to have strengthened press freedom in (Kyrgyzstan (88/180) that rose 71 places after the 2010 coup and Tunis (126/180), up 38 places since 2010.

However, in Honduras (132/180) a media controlling president caused the country to fall 81 places in the index between 2006 and 2009. Military coup in 2009 has made the situation worse.

Prior censorship

Prior censorship is a grave threat to press freedom. Macedonia has fallen 81 places in the index since 2007, partly due to prior censorship. The same reason has affected Israel's (101/180) fall of 57 places in the index since 2007.

Anti-terrorism or laws

Anti-terrorism laws or wide berth for government officials intelligence gathering are often used to suppress press freedom and withholding information in many countries. Japan (61/180), Jordan (143/180) and Sri Lanka (165/180) have each fallen 50 places in the index after the introduction of new anti-terrorism measures in the last ten years.

Radical religious groups

Radical religious groups threaten or harass journalists and use hate tactics and violence to suppress press freedom. Mali (118/180) has fallen 93 places in the index after the coup of 2011 and subsequent spread of jihadists to Northern Mali. The Central African Republic (118/180) has fallen 48 places since 2006 due to both Muslim and Christian groups harassing journalists.

Radical political groups

Radical political groups threaten or harass journalists and use hate tactics and violence to suppress press freedom both when they are in power and when they are marginal in society. Greece (91/180) fell 73 places in the index in last ten years. There the government inhibits investigative journalism and affects the work at national public services. Hungary (65/180) fell 55 places between 2006 and 2015. The greatest crash happened in 2012 due to prime minister Viktor Orbán's Fidesz -party introduced new media laws. ■

These reasons were found by a data analysis of the Press Freedom Index from 2005 to 2015. See Press Freedom Index 2016 here: rsf.org/en/ranking

BETWEEN ME AND THE BULLET

Author: Lubna Saheb

Illustration: Jesperi Virtanen

As a **Palestinian** journalist, I wouldn't imagine covering any event without wearing my press vest. How am I going to cover demonstrations without wearing this protective shield? I might end up dead!

It is a heavy, protective suit. It makes you feel like you are suffocating when you first put it on. But then you get used to that heavy thing that covers your chest. It might be annoying to wear while working, but you must put it on, and make sure it is completely secured.

Any mistake here could cost you a very serious injury or even your life. Eventually you are going to be glad to wear it, because this heavy shield protects your heart and soul.

Being afraid while covering news is a mixed feeling of fear and courage at the same time. I am trying hard to keep it together to get my job done perfectly without any harm, even if I am frightened at the same time. I should have more than two eyes in order to be aware of everything happening around me, and to be able to cover the news at the

same time without a blink or inflection.

No laws, obligations or authorities can protect me from getting shot with a live or a rubber bullet. This is the price I have to pay as a journalist. The press vest makes me feel safe. It is only relative safety, I can still be suffocated by tear gas. I might also be arrested. And so, the press vest might save me from getting shot, but does not save me from being harmed.

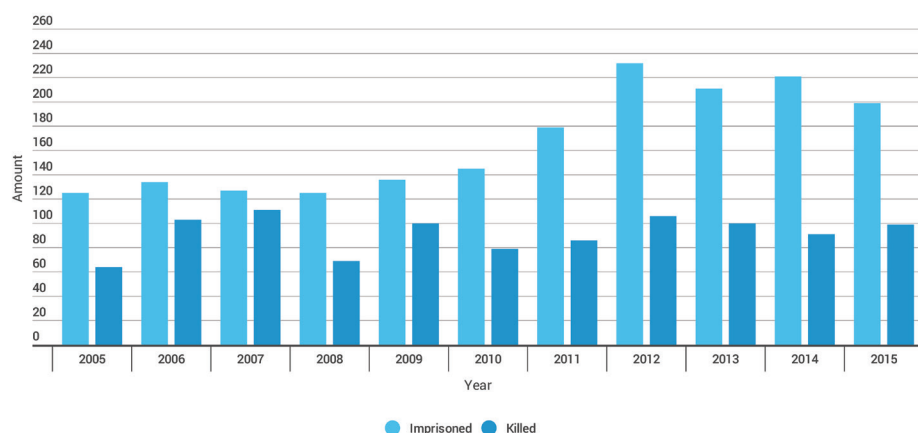
Journalism is always looking for the truth, which sometimes makes those who try to access it pay a heavy price, even their life, for their time and effort.

When a journalist starts to cover any event or situation, at dangerous times like wars, armed conflicts, or even a peaceful demonstration that turns into riot, the press vest is a necessity.

We, as journalists, have to face a range of threats while performing our duties, trying to form an honest news story that presents the truth to the whole world, and so the press vest is the only shield we have in order to make this truth available. ■

More journalists in prison

For every killed journalist there are two journalists in prison. Since 2010 the number of journalists imprisoned has risen globally. The amount of killed journalists per year has remained almost the same.

Source: Committee to Protect Journalists
Created by: Eemeli Martti / Youth Newsroom

TOO FEW WOMEN IN THE NEWS: SIG- NIFICANT GENDER GAP A STRUCTUR- AL PROBLEM

Author: Ari Siliämaa
Photo: Jenni Toivonen

“Following current trends, bridging the source gender gap would take 75 years,” said **Sara Macharia**, Programme Manager of the Global Media Monitoring Project (GMMP).

“In 2015 women made up only 24 percent of the persons heard, read about or seen in newspaper, radio and television news, exactly as they did in 2010.” In addition, “the needle towards parity has only moved 7 percent in 20 years.”

These are some of the takeaways from the Freedom of Speech and Gender Equality side event of the World Press Freedom Day 2016. The event dug into the findings of the GMMP 2015 report on gender equality in news media.

Among the largest issues regarding gender equality in news media are the lack of women reporting political and economic news and the lack of female representation as experts and spokespeople.

In 2015, only one fifth of economic news was reported by women, and an even more alarming 16 percent of news pertaining to politics and government was reported by women.

In contrast, the smallest gender gap in news reporting by topic was found in science and health news with about one third of news reported by women. Coincidentally, health and science is the major topic of lowest importance on the news agenda, occupying only eight percent of overall news space.

As per the function of women in news stories, only one fifth of experts and spokespeople were women. Female representation by function didn't near half in any category – those closest were personal experience and popular opinion at just below forty percent.

The imbalance is even dimmer in issues that affect women disproportionately more, for example in peace, conflict and security stories. As Sara Macharia stated, “in countries that are either undergoing conflict or in transition, we found that only 13 percent of the people in those stories are women.”

Women trapped by beauty cap

The GMMP report found that only 37 percent of stories in newspapers, television and radio newscasts are reported by women. The lowest percentage was in newspapers. Since 2000, the gap has narrowed the most in Latin America and Africa, where women caught up to men 14 and 11 percent respectively.

The sole sector of the news dominated by women is television newscasts, with over half of television newscasts presented by women. Even this finding had a darker side with a gross overrepresentation of younger women as anchors, with a diminishing amount of newscasts presented by women as they get older, an issue coined the “beauty cap”.

There is a slight but statistically significant bias of female journalists choosing women as sources more than men. The gender difference in source selection is even starker in online news.

Good practices needed

Professor **Anu Koivunen** of the University of Stockholm, stated that “the good practices approach feels versatile and promising.”

First and foremost in the good practices approach is “creating and holding onto targets and goals” in bridging the gender gap and fighting sexism in news media, according to **Elisabeth Eide** of the Oslo University College.

By stating goals to work towards, media houses can better identify what sectors of the said issue they are still lacking in, as well as celebrate the strides that have been made towards achieving their goals instead of perpetuating an attitude of silence.

Structural changes cited to combat gender inequality in news media include increasing awareness through knowledge campaigns directed at media regulators, media houses, civil society, media training institutions, funders and researchers.

The Nordic coordinators also brought up a lack of knowledge of global commitments in fighting sexism and bridging the gender gap in news media, as well a lack of sharing of good practices. They cited disparities between publications nationally as what comes to gender equality, and it was noted that public news services tended to perform better in the representation of women in the media than privatized news.

The GMMP has published its findings every five years since 1995, and is run by the **World Association for Christian Communication** (WACC). Data was gathered from 114 countries for the 2015 report. ■

Visit the GMMP website at <http://whomakes-the-news.org/gmmp> to learn more about the report.

FREEDOM NEEDS US ALL

A group of Finnish journalism students got a chance to produce a photo exhibition at Sanoma House and Finlandia Hall in a way they chose themselves to celebrate World Press Freedom Day. The students wanted to use the freedom of expression by further giving it to those whose voices are often left unheard: a man using make-up, prisoners, retiree women, a war veteran, young people who have sought special support and couples struggling with preconceptions.

As a result sprang to life an exhibition that deals with finding one's own voice, the fight for it and finally losing it. Young journalists want to remind that each of us can, with our own actions, support or challenge each other's courage to express ourselves.

Prison gives new insight to what freedom can be

Marjut Kriikku's photographs of prisoners tell a story of a liberation of sorts. Jari (22) has learned to express himself through photography and music. Sami (34) has recovered from a drug addiction and now helps ice-hockey youth to stay clear of drugs.

Silence falls at the end of a long life

Tanja Lupari photographed her 94-year-old grandfather after he suffered a brain haemorrhage last winter. A veteran of two wars suddenly could voice his wishes and thoughts only to the closest relatives. He whispered he wanted to go home from the hospice to his wife Eeva, and his family could not bear to tell him she passed away some 25 years ago. He passed away in Easter 2016.

We all need courage to love and to express love

Riikka Hirviniemi, Kaisa Häkkänen and Emma Nikka searched for couples who have prevailed despite prejudice and criticism of their relationships. Despite doubts and hard times, they have dared to fall in love and stay together.

Freedom needs us all -exhibition at Finlandia Hall (3.5. - 31.5.2016) and Sanoma House (3.5. - 15.5.2016).

See more works at the exhibition:

Emmi Tulokas: *Beautiful man*

Annika Posti and Anu Vaheristo: *The liberated woman*

Petri Hänninen: *Searchers*

Marjut Kriikku, *Prison gives new meanings to freedom*

Tanja Lupari, *The silent soldier*

FAITH
LOVE

Riikka Hirviniemi, Kaisa Häkkänen and Emma Nikka, *Courage to love*

ARTISTIC FREEDOM REQUIRES INVESTMENTS

Culture is a key part of our identity, but cultural expression and artistic freedom are in constant danger of being limited by political, cultural and financial constraints.

Author: Jennifer Sidharta

Diversity of cultural expression and artistic freedom are core themes of the Nordic Council of Ministers' strategy for Nordic Cultural co-operation, The Intercultural Nordic Region. Secretary General for the Nordic Council of Ministers, **Dagfinn Hoybraten** said that "we must never take our freedom for granted. It must be defended as well as nurtured."

One way to protect artistic expression is to challenge the view that treats art as an expense to society. The Nordic Council of Ministers also aims to improve the mobility of artists and cultural professionals to help maintain diverse ideas and values.

Maintaining diverse values in art might be a difficult task. The top reasons for restricting artistic expression, according to UNESCO, are political views, traditional or religious values, offence or insult and insults against state symbols.

Sweden's Minister for Culture and Democracy, **Alice Bah Kuhnke** said culture should not compromise its values.

"All cultural expressions should be free, to the extent that they don't break the law," stated Kuhnke.

"I don't think we, as the government, should decide on what culture is good enough. Culture's supposed to make you feel something."

Preserving Cultural Diversity

Some countries have policies that limit the influence of foreign cultures to protect local values. However, Director-General of UNESCO, **Irina Bokova** argued that preserving culture should not be a reason to limit the freedom of expression.

"We don't want culture to disappear, we want cultural diversity," Bokova said.

"This is why you have to invest in your own cul-

ture," added **Illugi Gunnarsson**, Icelandic Minister of Education, Science and Culture.

"If you try to close yourself from the world... you quickly become a museum."

Kuhnke emphasized the importance of monetary investments. She said the Swedish government invests in artists and the civil society, so the artists can better support themselves.

Challenges to Artistic Freedom

Despite attempts to support culture and the arts, artistic freedom is facing challenges internationally. Challenges include gender inequality, threats and harassment towards artists, and copyrights issues.

"If you try to close yourself from the world... you quickly become a museum."

Freemuse, an international NGO defending artistic freedom, stated in a report called Art Under Threat that there were 469 cases of censorship and attacks on artists and violations of their rights in 2015. It was the worst recorded year yet.

"The survival of artists is at stake," said film director and music producer **Deeyah Khan**. Artists' right to get paid is also an issue, though Khan emphasized that freedom should be prioritized. Before the artists are able to freely express themselves, they can't earn money from their art in any case. Khan also argued that international solidarity is important to show support to persecuted artists.

"We hear you, what you are doing, what you are sacrificing, we acknowledge that." ■

THAILAND'S MILITARY JUNTA PREVENTED JOURNALIST'S ARRIVAL

Author: Janne Puumalainen

Translator: Taika Dahlbom

Illustration: Index on Censorship

Ministry of Foreign Affairs in Finland invited **Pravit Rojanaphruk** to World Press Freedom Day in Helsinki. He was denied exit of his home country and was thus unable to attend.

Mr. Rojanaphruk is famous for his opposition to the military regime as a journalist. He has criticized particularly lese majeste, which prevents the criticism of Thai rulers.

He has been arrested twice on the junta's orders and forced to sign a contract that prevents him from leaving the country without the junta's permission. He was forced to give up his position at The Nation newspaper last September due to pressure. He had worked at the publication for 23 years.

"The junta gave me no explanation as to why I was prevented to attend the conference. They called me, and told me, that the commander thinks I should not attend," he tells.

A representative for the junta commented that the travel permission was denied due to Mr. Rojanaphruk's continued criticism of the regime in the internet, the Australian news channel ABC reported.

"The decision to prevent me from attending the conference is evidence of the junta's repressive and dictatorial way to govern the country. They are shooting themselves in the foot with this decision to stop a journalist from leaving the country to a global freedom of the press conference," Mr. Rojanaphruk comments.

Finland's ambassador to Thailand, **Kirsi Westphalen**, deeply regrets the junta's decision to block the Mr. Rojanaphruk's attendance at Helsinki conference.

"The junta has announced its decision, and we take it as a given," the ambassador commented.

Westphalen says press freedom in Thailand weakened significantly after the military seized power in May 2014. Many local journalists have

opted for self-censorship as a means to exercise their profession. It is difficult for journalists to guess what can be written and what cannot.

"Those who do not censor their stories end up isolated in secret places, and are prevented from traveling. The choices Thailand's journalists must make to continue working are very depressing," Westphalen notes.

Mr. Rojanaphruk was on the short list for Index on Censorship Freedom of Expression Prize in 2016. ■

This article was first published on lehdistonvapaus.fi, a site for press freedom related news. It is a joint project of Haaga-Helia School of Journalism and The Helsingin Sanomat Foundation. It will be published for the length of 250th anniversary of press freedom in Finland. All stories are published on the site.

REPORTING THE REFUGEE CRISIS SUFFERS FROM FALSE BALANCE

Public service media, especially in Europe, currently faces the challenge of balancing a massive amount of stories about refugees and migrants. How does it ensure fair and balanced reporting amidst the changing political rhetoric?

Authors: Kholoud Helmi, Henri Koponen

Finding a fair and balanced point of view can be challenging. Public service broadcasters try to accommodate all views. Problems usually arise when the media is simply moderating between two sides, one of which might be very extreme and overrepresented.

"The role of the media is not to take a political stand. We have to tell the story how it is, despite the political debates on the terms like 'refugee' or 'migrant', for example," says **Charlotte Harder**, international editor in the Danish Broadcasting Corporation.

During the World Press Freedom Day in Helsinki, Harder spoke at an event about the impact the refugee crisis has had on Public Service Media values.

Media has a tendency to focus on human aspects, because human interest stories attract audiences. However, **Naomi Sakr**, Professor of Media Policy and director of CAMRI Arab Media Centre in University of Westminster, warns that these stories often lead to a discourse that views migrants and refugees as victims.

"We need more in-depth reporting about the real background issues, to make people understand all dimensions of the

crisis. This would help creating real empathy."

Depicting refugees in the public media The person to open the World Press Freedom Day conference in Helsinki was a member of Finnish parliament, **Nasima Razmyar**. Razmyar left Afghanistan in 1989 and arrived in Finland in 1992.

"I used to be one of the people seeking refuge and safety, so I understand how it feels to be afraid. But I don't understand how it is for them right now, with the current situation in Europe and the new walls being built," Razmyar says.

She feels that the discussion about refugees in Finland, and throughout Europe, is headed into a wrong direction. A lot of media coverage concerning refugees concentrates on crime, terrorism and disorder. Positive news are few and far between.

Ali Jahangiri, a radio presenter at the Finnish public broadcasting company YLE, wishes for more focus on the positive aspects of the crisis.

"Journalists follow expectations. If people expect to see terrorism, media will cover it," Jahangiri says.

Internationally, public service media is not always well funded. In the Middle East, public broadcasters are sparse. In addition to Finland, the public broadcaster in Denmark has also dealt with issues relating to the refugee crisis.

"Danish public service media has a strong tradition," says Charlotte Harder. "A majority of Danes actively consume public media. The challenge is to get these stories to younger audiences and less educated people, or to those very afraid of current developments." ■

Ali Jahangiri (left) and Milica Pesic

LEARN TO BE DIGINATIVE

Teaching children digital citizenship does not always mean using technology around the clock. It is more about finding one's own tools for expression.

Author: Elisa Tamminen Photography: Jenni Toivonen

“Digital literacy is about developing identities towards competent and accountable digital citizenship,” said **Kristiina Kumpulainen**, a Professor of Education at the Department of Teacher Education, University of Helsinki.

She highlighted the participation of kids and young people in the production of digital content. Kumpulainen’s research covers children, media and digital literacies. She gave a lecture on digital education at the World Press Freedom Day conference.

Though children and young people are often seen as ‘digital natives’, Kumpulainen questions the presumption. Not all kids know how to produce content to the Web and use it as a tool for learning.

She says schools need to pay attention to teaching children how to take control over technology and not let the technology take control over them. Kumpulainen stresses that accountable digital citizenship is about producing, not only consuming digital products like YouTube videos.

“We know that young people use technology, media and digital worlds in a surprisingly passive way on their free-time.”

For children, digital competence is a way to express themselves. The question is, how to turn the passive consumption into an active way to use those tools to reach one’s goals.

Fighting the digital divide

With digital age come digital challenges. Teachers find themselves facing a task of decreasing the so-called digital divide, the gap between the privileged kids with the equipment and an Internet

connection, and those not owning any.

Kumpulainen stresses that integrating digital technology, social media and media to be a natural part of students’ learning, not just a separate section used occasionally.

Educating accountable digital citizens does not always require a non-stop use of technology, says the professor. It is also important to talk and discuss about the Web and to consider different ways of using it.

When asked about the biggest challenges the teachers face in digital education in Finland, Kumpulainen raises two concerns: equipment and peer-support. She tells schools in Finland have equipment for digital education, but it is not equally divided.

However, an effort is being made to reach the goal of distributing resources to all schools and public kindergartens.

Teachers may long for peer-support. It is important to hear thoughts of what kind of conventions have worked in educating children in the use of digital tools. That way, the professor says, they can adopt and develop those practices.

“Pedagogical support and exchange of ideas is very important to many teachers.”

Kumpulainen says peer learning and sharing are important in increasing the support for teachers in growing to be digital citizens and to support their students in that as well. Both regional and school leaders can support this.

“It is a collective task. No one should be left alone.” ■

WISH-LIST FOR THE FUTURE OF PRESS FREEDOM

My top-5 wish-list for press freedom after the World Press Freedom Day in Helsinki 2016 looks like this.

1. Around the world, movers-and-shakers will realise that Finland and Sweden have a head-start of 250 years concerning the right to information. So other countries need to gallop faster on this issue, in order to get prepared for the digital age.

2. Governments, media and civil society should recognize that the right to information is now part of the new Sustainable Development Goals, and they should lobby hard to make sure that this is fully recognized in policies and funding for development.

3. More than ever, everyone can celebrate and support the importance of investigative journalism for helping to implement the public's right to know.

4. We can all start work to alert the world about the importance of the right to information, if humanity

is to monitor the truth of country commitments to reduce greenhouse gases.

5. Worldwide, each person should perceive the link between the right to information, and the right to press freedom. The connection is that the right to seek and receive information is partly dependent on whether everyone has the right to impart information on a public platform.

Guy Berger, Director for Freedom of Expression and Media Development at UNESCO

Riikka Kajander

YOUNG VOICES MISSING FROM MEDIA

Author: Henri Koponen

The youth is generally not well represented by the traditional media in the Middle East and North Africa region. To address the issue, Networks of Mediterranean Youth (NET-MED Youth) and media reform project MedMedia collaborate on a Youth on Screen initiative, which aims to empower young citizens to make their voices heard in broadcast

media. Youth on Screen is funded by the European Union and implemented by UNESCO and BBC Media Action.

"In some countries less than 1 per cent of media content covers youth issues. We can't expect their voices to be heard if the media doesn't work for them", said **Rosario Soraide**, project officer at UNESCO.

The initiative faces a multitude of political, financial and cultural challenges. Many areas are facing constant political struggle and war, and the freedom of expression is still being tested and challenged. ■

FOUR WAYS TO PROTECT YOUR SOURCE

Sometimes journalists encounter whistleblowers who are in danger of death, if their identity is revealed. How can a journalist protect their sources and bring important issues to the daylight at the same time?

author: Elise Tamminen

Sami Ben Gharbia, the Founding Director of Global Voices Advocacy in Tunisia gave some tips for journalists to protect their sources at a panel discussion on World Press Freedom Day. He said the Snowden case proved that technology cannot be trusted, because security officials can break in.

1. Encrypt emails

Sami Ben Gharbia said one way to secure the source is to ask him or her to send everything in an encrypted manner. The panelists noted a threat with encryption, however.

If the source does not know how to encrypt or read encrypted mails, a situation may develop where safety is compromised. Ben Gharbia says the most secure way is to avoid all technological means

3. Talk to many sources

According to **Julie Posetti**, the Head of Editorial Digital Capability of Fairfax Media in Australia and the author of the UNESCO study Protecting journalist sources at the digital age, leak investigations within governments and corporations are increasing around the world.

The panelists suggested that talking to as many people as possible within one company or institution is an easy way of source protection. This technique makes it much harder to track who said what to whom.

2. Meet face-to-face

"The contact with the source should be a physical and on the ground contact." Sami Ben Gharbia said.

When journalist meets offline with the source phone calls or emails cannot be followed.

Rana Sabbagh, the Executive Director of Arab Reporters for Investigative Journalism in Jordan said the best piece of advice she has got is never to trust the computer.

"It is like sending a post card. Everyone is going to read it. What I do is I go out, I interview people, I take notes, I rec notes, I put everything on paper and I hide this paper."

Her online time is the time of publishing.

4. Wait a while

The fourth tip is to wait for a while after an interview before publishing. If that is possible, it hides the link between the journalist and the source somewhat, making it less obvious.

Hide or die

What happens when the information is considered to be harmful to national security or when the uncovered secrets turn out to be very unpleasant?

The Universal Declaration of Human Rights Article 19 states that "Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers."

The German broadcaster Deutsche Welle reports that many whistleblowers have to pay a

high price for their actions of courage. The whistleblower Edward Snowden is stuck in exile in Russia and Chelsea Manning, the US soldier who leaked information to WikiLeaks, is serving a 35-year-sentence.

It is important for journalists that none of the information they have got from their source goes outside the newsroom before publishing. The whistleblower trusts the journalist and should the journalist be under surveillance by a government agency, the risk to the whistleblower is high. Sometimes the leakers are in danger of being murdered. ■

STUDY FINDS FINNISH MUNICIPALITIES' POOR PERFORMANCE IN OPENNESS

The Freedom of information law decrees, that anyone in Finland has the right of access to public authorities' official documents. A request of information can even be done anonymously or without needing to provide any reasons for the request.

Author: Ines Sirén

An academic research group at the University of Jyväskylä has done research upon the theme. The project group sent a request of information to every municipality in Finland via e-mail in May 2015. The results are poor when it comes to the openness of government activities: from the 301 Finnish municipalities 203 answered, 98 did not.

"Some sent back something else than requested, some of them we haven't still got in touch with," the other project researcher **Aleksi Koski** says.

The research revealed various problems in municipalities' obeying the Freedom of information law when requesting public documents. The main cause of the missing responses seems to be the authorities' lack of organization.

"The requests might not be documented, which leads to them disappearing to the internal communication system. All of the requests may be centralized to a single person who might not have the time to response to them all," Koski clarifies.

The researchers note that the strongest area of good responses was the Southern Finland. Somewhat surprisingly, some very small municipalities in the Ostrobothnia area answered also very quickly and comprehensively. In some cases, the municipality managers even called back to researchers.

The results thus reveal that the population size of the municipalities does not always correlate to the handling of the requests. The recipient may not recognize a request of information or does not know how to answer to it.

"The answering time and quality depend on the person handling the request of information – it seems that very few have the know-how and experience on the Freedom of information law or document management," Koski tells.

According to Koski's experiences the authori-

ties tend to response better to a journalist than to an ordinary citizen. A right to do a request of information is still a right based on the Finnish law.

"A request of information can always be made, if you have a question or problem on your mind and the answer might be found from the authorities' documents. But as the answering requires work from the authority, it could sometimes be better to do other research like googling first."

Researcher Koski sees the lack of responses as an actual problem on the freedom of speech.

"If you don't get information about societal things, you can't really talk about them. Democracy does not function if the public documents are not really public." ■

MA Aleksi Koski and the project coordinator, PhD Heikki Kuutti publishes the project's final results in autumn 2016.

3 TIPS FOR DOING A REQUEST OF INFORMATION IN FINLAND

1. Locate the information you need to a single document. A diaario or some other list of public documents from the authority helps you best with this.
2. Contact the authority first via telephone or if possible, face to face. A conversation helps both to find out what you are actually looking for.
3. After the conversation, send your request also via e-mail to the authority's record office. A proof of your request improves your legal protection.

TERRORISTS AGAINST MEDIA

During the last few years there have been over two hundred incidents annually where media representatives or telecommunication facilities have been targeted by terrorists. The amount of incidents has increased.

Author: Malviina Hallamaa

According to the Global Terrorism Database (GTD) maintained by National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START), there have been total of 1407 terrorist events around the world where media or telecommunications have been targeted since 2000. Over 400 have been killed and over 500 wounded in the attacks.

The number of incidents has risen during the last few years up to over two hundred incidents per year. The rise is partly due to the methods of data gathering

improving, but also due to acceleration of conflicts in different parts of the world. Terrorism researcher **Leena Malkki** (D.Soc. Sc.) of the University of Helsinki also points out that incidents earlier classified as part of civil war are now more often classified as terrorist incidents.

The most heated regions

One third of all the terrorist incidents against media have taken place in South and Central Asia, mainly in Pakistan, India and Afghanistan. One fourth of the

incidents has occurred in Middle East, mainly in Iraq, Libya, Syria and Yemen. After these regions, most hazardous countries have been Philippines, Somalia, Nigeria and Thailand. Only few attacks occur in Europe, even though they tend to get the highest media coverage in the western countries.

In India, Philippines, Thailand and Nigeria the majority of incidents are against facilities and infrastructure, and the number of casualties is low. Individual journalists are rarely targeted.

BEHIND THE STORIES

Journalists face various forms of freedom of speech limitation whilst covering stories. Some have to deal with direct harassment, but some are restricted by educational and financial reasons. Author: Jennifer Sidharta Photography: Ari Siliämaa

"Limitations on press freedom are now coming from inside. The first comes from the owner because many owners of media are involved with political parties." Nugroho worked for a weekly magazine Editor (shut down in 1994).

Bakti Nugroho, Indonesia

"You don't have to tell everything about what you see if there's a terrorist attack or an investigation by the police about the terrorist. You don't have to tell the police everything." Freelance journalist often investigates terrorists.

Azer Mnasri, Tunisia

"The biggest challenge is education. Because most journalists don't have an opportunity to go to a university, they lack skills like understanding of economic and political issues," said the STV's journalist.

Selma I. T. C. Marivate, Mozambique

In Afghanistan, in Pakistan, and especially in Iraq and Syria the number of individual journalists being attacked is high. In Somalia, the majority of incidents are assassinations and kidnappings conducted by Al-Shabaab, a jihadist terrorist group.

High rate of journalist abduction in Syria

The conflict in Syria began in spring 2011, and only within few years Syria has become this millennium's second highest ranking country in journalist abduction.

Kidnappings usually end within few days, but in Syria the journalist taken as hostage have been kept captive for prolonged periods of time. Few times the captives have been released within or almost within a week, but on average the time of captivity has been 114 days during the years 2012 – 2014.

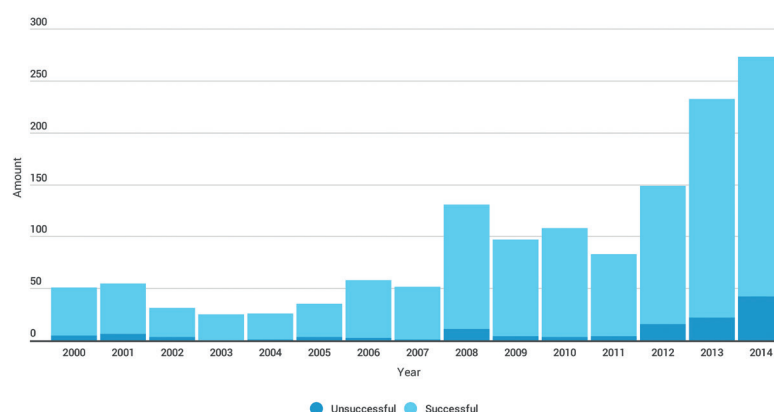
The longest periods of captivity were 398 and 394 days. Also many of the abducted journalists have been killed verifiably, or

their fate is unknown. In majority of cases the Islamic State (IS, former ISIS/ISIL), a Sunni Islamist militant group, is behind the abductions. One of the most shocking incidents was when an American journalist, **James Foley**, was kidnapped alongside with a British journalist, **John Cantlie**, in November 2012. The fate of John Cantlie remains unknown, but Foley was held captive for almost two years and beheaded

on August 19, 2014. His execution was depicted publicly in a video released by IS. Another American journalist, **Steven Sotloff**, who was kidnapped in August 2013 near Aleppo city, appeared also in the video, and was reportedly beheaded within couple of weeks on September 2, 2014.

The executions were conducted in retaliation for the airstrikes carried out by the United States in Iraq. ■

Terrorist attacks against media 2000-2014

Source: The Global Terrorism Database
Created by: Malviina Hallamaa / Youth News Room

70 PERCENT OF MEDIA WORKERS IN AFGHANISTAN ARE TRAUMATIZED

In Afghanistan, journalists live under daily threat of being arrested, kidnapped or killed by either the government or extremist groups. Afghan Journalists Safety Committee (AJSC) is trying to create solutions for these threats.

Author: Kholoud Helmi

When the government arrests a journalist, they partner with other organizations such as International Media Support (IMS) to release condemnation statements to pressure the government.

“When Taliban or the mafia kidnap a media worker, the AJSC does not release statements. If it did, these groups might increase

the amount of ransom needed. Non-conventional methods are used to deal with such circumstances,” explains head of AJSC Najib Sharifi. The AJSC provides local and psychosocial support to journalists and media organizations. Sharifi says that “70 percent of media workers in Afghanistan are traumatized”.

“Working with a government that does not like journalists is very difficult,” Sharifi adds.

Since 2001, 59 journalists were killed in Afghanistan. Approximately 600 media workers received assistance from AJSC since 2009 while 1400 journalists were subject to assault since 2009. ■

SPEAK UP, SHUT UP

World Press Freedom Day 2017 is held in Indonesia. The country was stripped of press freedom and freedom of speech during president Suharto's 32-year-long regime, which ended in 1998. Now Indonesia finally has a law on freedom of speech. However, other challenges to Indonesians' rights to speak up have arisen.

Authors: Jennifer Sidharta, Jessica Damiana, Annisa Meidiana, Narendra Hutomo

Photography: Annisa Mediana, Narendra Hutomo

Indonesia's government attempts to limit public access to information to the point of creating regulations that contradict other laws, despite claims of democracy.

Drafting the State Secrecy Law is one example. In 2009, the draft was retracted by Minister of Defense at that time, **Juwono Sudarsono**, due to critical feedback.

Representative of Indonesia's Press Council, **Wina Armada** said, "We do not oppose the existence of a state secrecy law. We simply reject the current draft because in our opinion it is aimed at disrupting the public's right to access public information."

Last year the government resubmitted the draft, which is intended to be ratified this year.

Another example is the Law on Electronic Information and Transactions. The first victim of the law was **Prita Mulyasari**. Seven years ago, she complained about Omni International Hospital's low quality service in an e-mail sent to the hospi-

tal's customer service and her friends. Her e-mail went viral, and the hospital accused her of slander and sued her using this law. She was jailed for three weeks. Many people protested the injustice, especially on social media. In the end, the court acquitted her of all charges.

Lastly, there is a decree by the Ministry of Communication and Information on Negative Internet Content. Since 2014, Indonesia has blocked over 700 thousand sites because they are deemed "negative" or "culturally inappropriate."

One of the banned sites is Vimeo. Indonesia's Minister of Communication and Information at the time, **Tifatul Sembiring**, argued that the government uncovered more than seven thousand nudity contents on the site. Earlier this year, Tumblr was almost banned too, though in the end the decision was cancelled.

The internet and social media allow everyone to voice their opinion. Formerly the press used to

Indonesians use their freedom of speech by public demonstrations. May Day 2015: Laborers marched the streets of Indonesia's capital city, Jakarta, towards the president's office to express their demands.

Journalists demanded fair wages from media owners on the 2015 May Day march in Jakarta. Low payment and poor working conditions for Indonesian journalists may be summarized to an infamous saying "Contracting typhus is an initiation for being a true journalist."

decide which opinions and perspectives are made public. Problems arise when lots of people do not bother reading the content before sharing and commenting the posts.

Samiaji Bintang Nusantara from Press and Development Study Foundation (LSPP) said it may cause irrelevant arguments and cynicism.

“This has happened since before the era of Internet. People talk or argue without actually knowing the entire context, but now it is made easier by the Internet, especially social media,” added Bintang.

Director of Indonesia’s Television Watch (Re-motivi), **Muhamad Heychael** argued that since new media enables anyone to share information, everybody must become gatekeepers.

“People must be supplied with knowledge just like journalists. That’s the kind of media literacy we need. The public must know what news objectivity is, what credible sources are, or else they will be drowned in a flood of information.”

Many Indonesians respond to provocative posts. People argue heatedly in the comment sections. In online publishing, this makes hate speech related content seem lucrative. Lots of engagement attracts advertisers.

“Some people see it as an opportunity and have created an e-hate business”, stated media observer **Rifan Herriyadi**.

Facebook fanpage “Jonru” posts provocative content and false information, observed **Abu Muhammad Al-Jawy** from Tasbih News. According

to Al-Jawy, Jonru’s owner has commercialized it, earning at least a million rupiah or around US \$75 per sponsored post. Another notorious account is @TrioMacan2000, which has once been in the news as one of its admins was jailed for blackmail. The anonymous twitter account was known for slanderous and provocative tweets. Some of its tweets were sponsored, wrote Al-Jawy.

Media literate people would know how to differentiate such media from credible information. The problem is, not every Indonesian has the required knowledge.

Smart Insights ranked countries by the number of social media users in each platform. Indonesia placed first for Twitter and Google Plus, and sixth for Facebook. Among Indonesian social media users is Mayor of Bandung, **Ridwan Kamil**, who uses various platforms, especially Instagram, to promote his city. Lots of people post about their travels and food on social media, which indirectly promotes Indonesia to potential tourists.

The public has also proved the power of social media in politics. The public outcry against the national police’s attempt to silence the Anti-Corruption Committee (KPK) affected government decisions. People tweeted with a hashtag #saveKPK and it became a worldwide trending topic. In the end, the attempt to weaken KPK ceased. However, they have attempted silencing again by an effort to revise the KPK law; the regulation which currently gives KPK the right to secretly tap conversations to gather evidence of corruption. ■

Indonesian housemaids demanded the Housemaid Protection Law in front of the office of People’s Representative Council (DPR), Jakarta (07/10/2015). A member of DPR abused his personal assistant in his apartment building.

University students’ demonstration in Jakarta on Car Free Day (13/12/2015). They campaigned against forest burning in Borneo. Indonesia’s forest fire and haze was considered the worst environmental disaster of 2015.

OVER 1300 JOURNALISTS KILLED IN THE PAST 15 YEARS

More than 400 journalists have been killed in Iraq, Syria and Pakistan.

Author and infographic: Aramis Castro

More than 1300 reporters have been killed between 2000 and 2016. Thirty-three percent of them were killed in Iraq, Syria and Pakistan, states the Committee to Protect Journalists (CPJ).

The CPJ is an independent, nonprofit organization that promotes press freedom worldwide. The organization defends the right of journalists to report news without fear of reprisal.

The Middle East has a high percentage of killed journalists between 2000 and 2016, according to CPJ. During this time period the Iraq War began in 2003 and finished by 2011. In this period, 227 reporters were killed. This signifies for 88.6 percent of the Iraq list. This figure also means Iraq is the most dangerous country work as journalist.

The second most dangerous country is the Philippines. In spite of no civil war in the Philippines, the country has been a dangerous place for journalists because of the local governments.

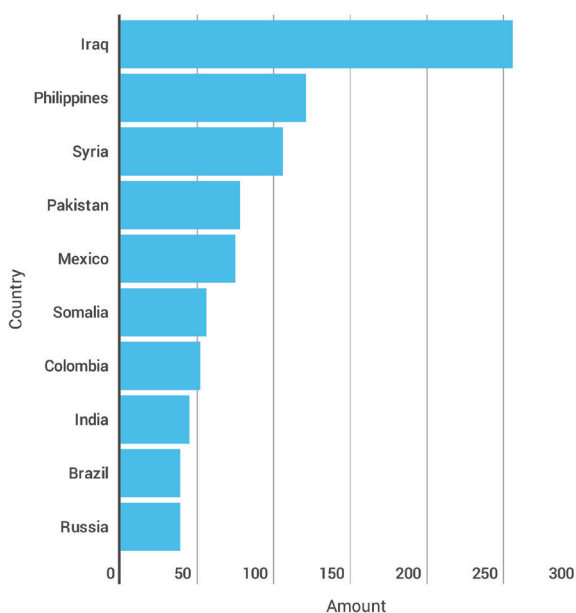
CPJ registered the single deadliest event for journalists in history: at least 32 journalists were killed in the town of Ampatuan in the Philippines in November 2009. Around 60 people, included the journalists, were on their way to file a certificate of candidacy for Esmarel Mangudadatu, vice mayor of Buluan town. Mangudadatu was challenging Datu Unsay mayor Andal Ampatuan Jr, son of the incumbent Maguindanao governor Andal Ampatuan, member of one of Mindanao's leading Muslim political clans. Before they went, the reporters were kidnapped and killed.

The statistics do not show just Middle East or Asian countries as a dangerous area. Also three

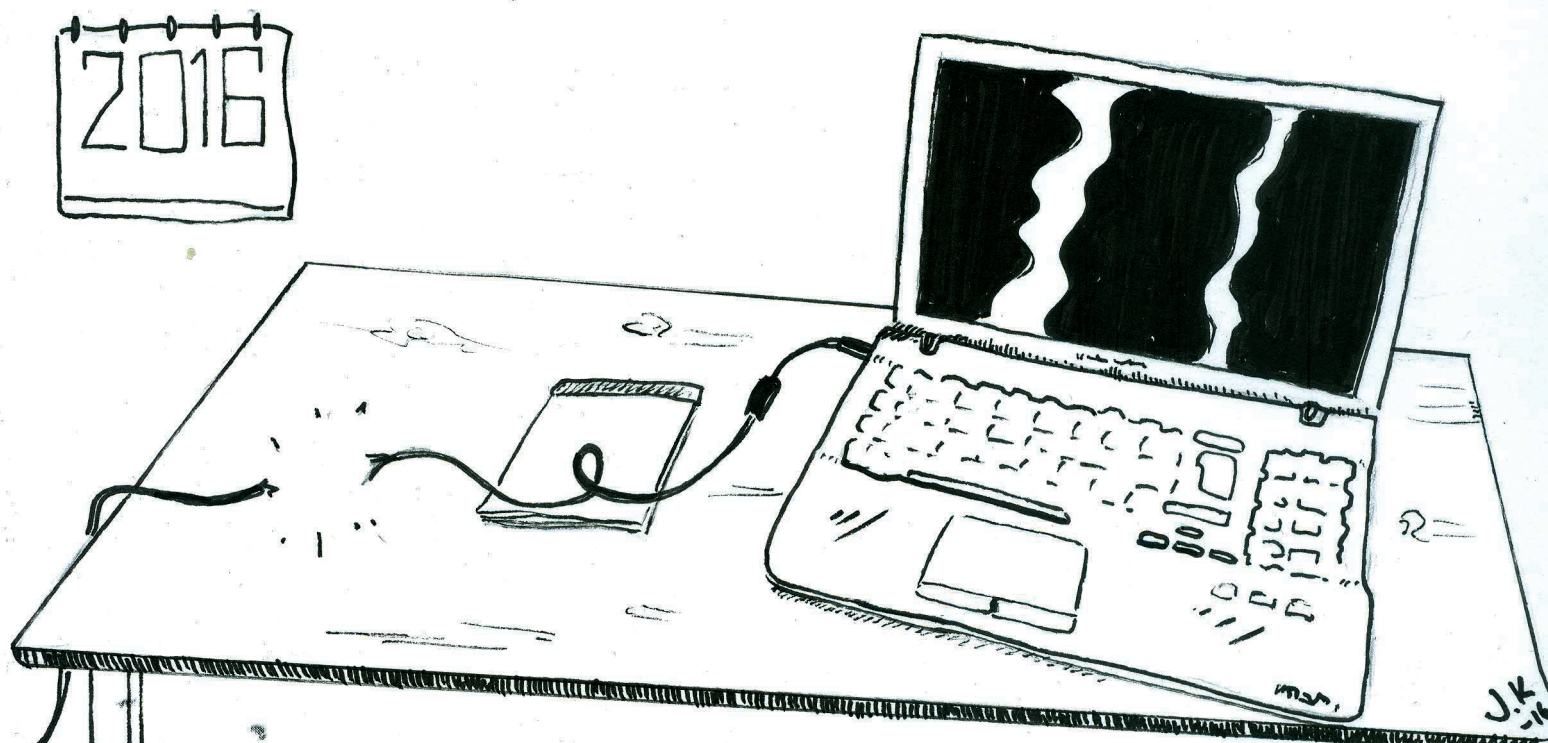
Latin American countries appear on the list of the most dangerous countries: Mexico and Colombia. In Mexico, drug cartels and organized crime have become the principal actor trying to silence journalists.

From 2000 to 2016, CPJ registered 75 killed journalists in Mexico. Colombia had an intensive internal conflict in the beginning of 21st century. The result: more than half of killed reporters in Colombia were from 2000 to 2003. ■

Killed journalists by country (2000 - 2016)

* Source: Committee to Protect Journalists (CPJ).

Art by Jussi Kumpulainen

Youth Newsroom 2016
UNESCO World Press Freedom Day,
Helsinki, Finland, 3. - 4.5.2016